Daily Wahdat -Peshawar

ورځپاڼه وحدت - پېښور

بنسټ اېښودونکی: پیر سید سفید شاه همدرد   ذمه وار: سید هارون شاه

د پښتنو ټولنیز ولسولیز ګوند او د پښتون قامي وحدت په اړوند خپرې شوې لیکنې

ورځپانه   بانی: پیر سید سفید شاه همدرد
وحدت
ایڈیٹر: سید ہارون شاه
پیښور

یکشنبه (اتوار)، 21 جمادی الثانی، 1422 هـ ق، 18 اسنبله، 1380 هـ ش
9 ستمبر 2001، 26 بادرو، 2058 ب، جلد 26، شماره 246 بیعه 4 روپی

قامي وحدت زمونږ قانوني او ائيني حق دے، افضل خان

پښتون قام يو غاصب قوت ويشلے دے او ددغه غاصب داعمل قانوني بنه نه لري. افغان چې هرچرته وي يو قام دے

دپاکستان او افغانستان حکومتونه دې دډيورنډ دکرښې دواړو غاړو پرتو افغانانو ته بغير د کاغذونو دتګ راتګ اجازه ورکړي

دافغانستان موجوده مسئله له دې امله پيدا شوه چې پښتون قام ملي وحدت نه محروم و، بلجيم کښې جرګې ته خطاب

ګنټ (وحدت خبريال) قامی وحدت زمونږ فطری قانونی او انيني حق دے ځکه چې پښتون قام يو غاصب قوت ويشلے دے او ددغه غاصب دا عمل قانونی بنه نه لري ځکه نو دپاکستان او افغانستان حکومتونه دې د ډيورنډ دکرښې دواړو غاړو ته پرتو افغانانو ته بغير دکاغذونو دتګ راتګ اوتجارت ازادی ورکړي د اخبرې دپښتونخوا قامی پارتی مشر افضل خان لاله دپښتون سوشل

پاتې صحفه ۵ کالم ۴

پاتې: افضل خان

ډيموکرټيک ګوند دبلجيم دڅانګې لخوا دبلجيم دګنټ په ښار کښې دپښتون قامی وحدت په لړ کښې جوړې شوې جرګې ته خپل خطاب کښې کړيدی ده ووئيل چې دافغانستان موجوده مسئله له دې امله پيدا شوه چې پښتون قام دملی وحدت نه محروم و که چرې دپښتنو په منځ کښې قامی وحدت موجود

وے نو دا اوسنی واقعات به منځ ته نه راتلل او که چرې راغلی هم وے نو ډير زر به د افغاني قام په بريالتوب سرته رسيدلی وے ده زياته کړه چې په موجوده افغانستان کښې په نامه پښتون د اقتدار خاوندو خو په حقيقت کښې درياستی اقتدار نه محروم و په دغه افغانستان کښې پښتنی لباس او طريقه دقدامت نخښه او پښتو ژبه دجهالت نخښه وه او ديو داسې کلتور چې هغې سره دافغانيت هيڅ سروکار نه و په زور واقتصادی غلامی دلاړې په پښتنو

وتپلے شو چې ددې نتيجه دا شوه چې ولس اکثر لوستی پښتانه انګريزی، اردو، فارسی او نورو ژبې ليکلے او لوستلے شی خو په پښتو نه پوهيږی غونډه کښې دپښتون سوشل ډيموکرټيک ګوند مشر ډاکټر کبير ستوری، دګوند دمشر صلاح کارحاجی فضل الرحمان شير، دخپرونې دجرګې، غړی نصير ستوری او دګوند دبلجيم درونبانفکرانو او پوهانو برخه اخستې وه

۹-ستمبر ۲۰۰۱

ABC CERTIFIED

THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN

MEMBER APNS

په ټول ملک کښې د پښتو ورومبۍ ورځپاڼه

پېښور

ورځپاڼه

وحدت

چیف ایډیټر

پیرسفید شاه همدرد

رجسټرډ پي نمبر 27

سه شنبه(نهې)، 9جمادی الثانی ،1422 هـ ق 6 ښېبله ،1380هـ ش

28اګست 2001 ،15 بادرو، 2058 ب،جلد 26 ،شماره 235 بیعه 4روپې

پښتون دشروع راسي د یوقام او یو وحدت نوم دے ، افضل خان

دا قام 1893 کښې پیرنګیانو د یوسازش تر مخه په څلورو برخو ویشلے وُ چې نن هم هغسې تاله واله او ټوټې ټوټې پروت دے

د پښتنو د ټولو قامي او اجتماعي مسئلو حل دې کښې دے چې پښتانه خپل وحدت بیا ترلاسه کړي ،جرمنی کښې خطاب

ملګری ملتونه دې طالبان په رسمیت وپیژني، بندیزونه دې ترې پورته کړےشي، ډاکټر کبیر ستورے

کولن (وحدت خبر) د پښتونخوا قامي پارټۍ مشر محمد افضل خان ویلي دي چې پښتون د شروع راهسې د یو وحدت او یو وجود نوم دے ولې د یو سازش ترمخه دا یو قام پیرنګیانو په کال ۱۸۹۳ کښې په څلورو برخو وویشلو او د دومره اوږدې مودې تیریدو په وجه د پښتون قام تن هم هغسې ټوټې او تاله واله پروت دے دا خبرې اوږمه ورځ د جرمن د کولن په ښار کښې د پښتنو قامي جرګې ته خپل خطاب کښې کړیدي داجرګه چې پکښې د نړۍ دګڼو هیوادونو څخه قام پرست مشران او سیاسي پوهان شریک دي د

سفحه ۵ کالم ۳

دوخت تقاضا ده که دوی یو موټې شول نو نړۍ کښې د دوی نه زیات صلاحیت لرونکے او مضبوط بل قوم نیشته ده وویل چې پښتانه څکه نظر انداز کړےشوی دی چې ددوی خپلو کښې اتحاد نیشته او په همدغه وجه د دوی په مسئلو کښې اضافه کیږی ده وویل چې دلته جرمنی کښې څلوېښتو زرو پورې پښتانه دی او د دوی مسئلو د هواری دپاره موږ په شریکه کوششونه پیل کړیدي پریکړه به وخت په خپله کوی څکه چې اوس په عالمي کچ واړه قامونه رایو خای کیږی او لوئې وحدتونه جوړوی نو په عالمي کچ د بدلیدونکو حالاتو په تناظر کښې دا خبره اوس ډیره رالنده ده چې پښتانه خپل وحدت وکتي جرګې ته پخپل

خطاب کښې په جرمنی کښې د پښتنو د سوشل ډیمو کراټیک ګوند مشر ډاکټر کبیر ستوری په ملګرو ملتونو زور راوړو چې افغانستان کښې د امن او سوکالۍ دیقیني کولو دپاره د طالبانو حکومت په رسمیت وپیژني او لکه دنړۍ د نورو ملکونو دې د طالبانو حکومت ته هم دا واك ورکړےشي چې هغوی په نړیواله سطح خپلو تجارتي او سفارتي هلوځلو ته دوام ورکړی ده د ملګرو ملتونو د امنیت د شورا لخوا په طالبانو د لګیدلو بندیزونو غندنه وکړه او وې ویل چې باید دا بندیزونه زرتر زره ختم کړےشي او لروبر پښتنو ته دې موقعه ورکړےشي چې هغوی بغیر د څه پابندیو د تورخم په پوله تګ راتګ وکړےشي ده په دې خبره خفګان ښکاره کړو چې د

افغانستان په زیاته برخه دواك لرلو باوجود د طالبان دنړیوالی رورولئ لخوا تراوسه په رسمیت نه دی پیژندل شوی همدا شان کبیرستوری د طالبانو څخه هم غوښتنه وکړه چې په افغان اولس د غیر ضروری بندیزونو لګولو نه ډډه وکړی چې داشان افغانان هم دنړۍ د نورو قامونو سره دسیالۍ په بام د اودریدو جوګه شی دغه جرګې ته د جرمنی د سوشل ډیمو کراټیك ګوند ډاکټر ګونترالکیلی ، ډاکټر شیر افضل ګردیوال ایډوکیټ علی خان محسود ، محمد شیرین ګردیوال او حاجی فضل الرحمان شیرهم تقریرونه وکړل دپښتون سوشل ډیمو کراټیك پارټۍ سترسکتر او د پښتون کور مشر هدایت الله خان بنګش وویل چې د پښتو اتحاد

THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN

ABC CERTIFIED

په ټول ملک کښې د پښتو د وړومبي ورځپاڼه

MEMBER APNS

ورځپاڼه پېښور

THE DAILY WAHDAT PESHAWAR

وحدت

چيف ايډيټر: پير سفيد شاه همدرد

عالمي قوتونو د خپلو مفاداتو د پاره افغانان تباه کړل، اجمل خټک

چاچې په افغانستان جنګ مسلط کړے وُ، اوس هم هغه قوتونه د امن قائمولو کوششونه کوی

د هرقوم خپل شناخت شته خو پښتون قوم تراوسه د خپل قومي پېژند ګلونه محرومه دے

پېښور (وحدت خبريال) د اے اين پی مرکزی صدر سنيټر اجمل خټک وئيلی دی چې پاکستان کښې د هرقوم خپل خپل شناخت دے خو پښتون قوم لا تر اوسه د خپل قومي شخص اوُ پېژند ګلونه محرومه دے. د ګل په ورځ دلته د ډاکټرانو يوې دستورې ته خپل خطاب کښې ده ووېل چې پښتونخوا زمونږ پوُلرغونے اوُ تاريخي نوم شناخت اوُحق دے اوَ دا مسئله به اے اين پی په هره سطح راپورته کوی اوُ به خپله صوبه به پښتونخوا نوم ږدی ده ووېل چې صوبه سرحد د هيڅ يوې صوبې نامه نهٔ شی کېدے ځکه چې د هرملک اوُ هرې صوبې سرحدونه

پاتې صفحه اخر اتم کالم

پاتې : : اجمل خټک

وی. ده ووېل چې مونږ دا منوچې دلته غير پښتانهٔ هم اباد دی خو ولې د پاکستان داسې کومه صوبه ده چې هلته دا کثريتی قوم سره نور قوميتونه اباد نهٔ وی؟ د افغانستان په بابله ده ووېل چې افغانستان اوُ افغانان عالمي قوتونو د خپلو مفاداتو د پاره تباه کړل

اوُ په افغانانو ئې جنګ مسلط کړے و خو اوس هم هغه قوتونه لګيا دی روس اوُ وسطی ايشياء ته د ځان رسوُلو د پاره په افغانستان کښې د امن قائموُلو کوششونه کوی.

15 جولائی 1997

A.B.C CERTIFIED
THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN
MEMBER APNS

په ټول ملک کښې د پښتو ورومبی ورځپاڼه
ورځپاڼه
پېښور
وحدت
چیف ایډیټر
پیر سفید شاه همدرد
رجسټرډ پي نمبر 27

دچارشمبې (بدھ) ورځ، ۲۵ شعبان ۱۴۲۱ ھ ق، ۲ قوس (لیندۍ) ۱۳۷۹ ھ ش،
22 نومبر ۲۰۰۰ ۱۹۲۰ مکرې ۲۰۵۷ ب، جلد ۲۵ شماره ۳۱۷ بیعه ۳ روپۍ

پښتانه به یو ځل بیا راغونډیدلي شي، کبیر ستوری

د پښتو د نړیوال کانفرنس او قامي جرګې نه ثابته شوه چې پښتانه متحد کیدی شي

قامي جرګه زمونږ اثاثه ده، مونږ خپلې لانجې او ربړې په جرګو هوارو

بايد افغانستان کښې داسې نظام محکم شي چې هرچا ته د خپل شخصیت د ودې براخې موقعې په لاس ورشي

پېښور (وحدت خبریال) ایمان کښې د پښتو د ټولنیز او اولسیز ګوند مشر ډاکټر کبیر ستوري وئیلي دي چې پېښور کښې اوس اوس شوی پښتو نړیوال کانفرنس او پښتون قامي جرګه کښې د پښتو پوهانې ته راغونډېدل ډېره ښه خبره ده او د دې نه دا ثابته شوه چې پښتانه به یو ځل راغونډیدي شي او دا هم ډېره ښه خبره ده چې کوم ښت ادبي استعدادونه په پښتونخوا کښې شته هغه ډېر ملکونه تر دې چې پرمخ تلي هیوادونه هم نه لري. «وحدت» سره په خصوصي مرکه کښې ده وویل چې د پښتنو په پوهانې راغونډیدل پو

باتي صفحه ۵ کالم ۲

ډاکټر کبیر ستوری

باتي :: کبیر ستوری

ښت پرمختګ دی. چې اغیزې به ئې ډېره سوده پاتې وی او بیا دوسره زیاتې ادبي ټولنې دلته شته چې ټول یو شي نو ښت قوت به وګرځي. هم دغه وجه ده چې د نړیوال کانفرنس او قامي جرګې نه دا خبره غلطه ثابته شوه چې د پښتنو ترمنځه اتفاق نشته. ده وویل چې به دې دوارو غونډو کښې د ماضي حال او مستقبل پحقله خبرې وشوې چې د یو قام د ترقي د پاره ګټه ورې ګرځیدلې شي بله دا چې دا غونډې صرف ادبي نه وې بلکې په دې کښې نورموضوعات هم د غور لاندې راغلل. ده وویل چې قامي جرګې زمونږ اثاثه ده او به دود دستور: مونږ خپلې لانجې او ربړې هوارو. ډاکټر کبیر ستوری ووئیل چې پښتون قامي جرګه د قا.م. په شکل کښې ده په دې کښې د ټول قام نمائندګان راټول شوی وو چې پکښې قامي سلکان، مشران، لیکوالان او ادیبان شامل وو او کړ دا سلسله روانه شوه نو د پښتون قام ټولې مسئلې به په داسې جرګو کښې وراندې کیدی او هواریدي شي. ده وویل چې دا قسمه غونډې د افغانستان او پاکستان په منځ کښې نږدې والي دي چې دا رنګ دوارو ملکونه یو بل ته نږدې شي او د دښمنۍ په مقابل کښې دوارو هیوادونه دوستي وکړي. تجارتي اړیکې قائم کړي او دا چې د پښتنو په منځ کښې دې لارې نه بندیږي. د دې پوښتنې په ځواب کښې چې د جرګې د پاره پو هینت د افغانستان نه راتلونکی و او جرګه کښې د ګډون پاره د دوی، څرونیول شو. ده ووئیل چې د جرګې راغونډېدونکو ته به دا معلومه شوې وی چې دا هیئت د بل ځائې له یا د افغانستان نه راتلو به دې کښې څوک وو بیا هم کړ د هیئت مخه نیول شوې وی نو دا رویه مناسبه نه ده او د ډیموکریسي د کمزورې کولو یوه هڅه ده. به حیث پښتون د طالبانو د پالیسو پحقله ده وویل چې اسلام او پښتو د یو بل نه نه شي جدا کیدی. طالبانو په افغانستان کښې امن راوستې دی او امن د هر څه نه ډېر ضروري دی او بې د امن هڅه تعلیم او اقتصاد بلکې هیڅ ترقي نه شي کیدی. به بل براو کښې به منطقه کښې د امن د ټینګښت د پاره او هڅه به دې چې په افغانستان کښې یو داسې نظام محکم شي چې پکښې هرچا ته د خپل شخصیت د ودې براخې موقعې په لاس ورشي. اروپا کښې د طالبانو د مخالفت پحقله ده ووئیل چې هر څوک مخالفت د خپلو مفاداتو د پاره کوی. دې لړ کښې د افغانستان کشاله تجارتي ده. کښې خاص کرچې دا به د ترکمانستان نه د افغانستان په لاره پاکستان ته څنګه راتیریږی او ټول هیوادونه غواړي چې دا پائپ لائن دې زمونږ په لاره تیر شي چې زمونږ اقتصاد ترقي وکړي روس هم د ځان نه کښې بوتلل نه غواړي. تهران خپله کته غواړي چې پائپ لائن د دوی په خاوره تیر شي. ده ووئیل چې ټول د خپلو ګټو د پاره کار کوی. روس غواړي چې د مسعود په لاس بې امني راولي ځو د پائپ لائن د تیریدو د پاره امن ضروري دی. د دې سوال به ځواب کښې چې تاسو به افغانستان کښې کوم قسم نظام غواړئ ده ووئیل چې د امن نه پس د هیواد د پاره ضروري ده چې ډېر ګوندیز پارلیماني نظام راوستل شي ګنې به منطقه کښې تامین کیدې شوې مسوله هم ګډوډیدلې شي.

THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN

ABC CERTIFIED

په ټول ملک کښې د پښتو ورومبۍ ورځپاڼه

MEMBER APNS

THE DAILY WAHDAT PESHAWAR

ورځپاڼه پېښور

وحدت

چیف ایډیټر: پیر سفید شاه همدرد

دجمعې ورځ، ۵ باره وفات ۱۴۱۸ ه ق، ۲۰ چونګاښ (سرطان) ۱۳۷۶ ه ش، 11 جولائی 1997ء، 27 هاړ 2054 ب، جلد 12، شماره 186

د پښتنو د یووالي ورځ په «المان» کښې ونمانځل شوه

یو زر کسانو پکښې برخه واخسته، محمد افضل خان پکښې مشر میلمه ؤ

پښتون قام د یو وجود حیثیت لري، غونډې ته د افضل خان خطاب

کولون (پ ر) د پښتنو ټولنیز اولسولیز ګوند د پښتنو د یووالي ورځ د جولائی د میاشتې په پنځمه نیټه د المان په کولون ښار کښې ونمانځله. په غونډه کښې د زرونه زیاتو کسانو برخه لرله. د ګوند مشر ډاکټر کبیر ستوري د هر کلي وینا وړاندې کړه. ډاکټر شیر افضل ګردیوال د ګوند د جرګې لخوا مقاله وړاندې کړه. په دې موقع د پښتون قامي وحدت لاربود او د پښتونخواه قامي ګوند مشر خان لاله محمد افضل خان چې د پښتنو ټولنیز اولسولیز ګوند په بلنه د یووالي د ورځ د پاره المان ته راغلے وو خپله وینا کښې ووئیل چې پښتون قام د یو وجود حیثیت لري او ترڅو چې د دغو وجود تقسیم شوې برخې یو ځائې نه ترهغې په منځنۍ اسیا او افغانستان کښې امن نه شي قائمیدے. په دې موقع د پښتنو د ټولنیز اولسولیز ګوند مشر کبیر ستوري ووئیل چې طالبان دا وخت د افغانستان د مفاداتو د پاره کار کوي او زموږ ګوند د هر هغه چا حمایت کوي چې د ملي مفاداتو د پاره کوي. ده ووئیل چې د پاکستان او افغانستان ملي مفادات ګډ دي. نو ځکه د یو غټ وحدت یا منطقوي اتحاد په چوکاټ کښې د پښتونخواه د ننه او بهر د پښتنو د یووالي سوچونه روان دي. زه د پښتنو پوهانو څخه هیله کوم چې د منطقوي اتحاد په چوکاټ کښې د پښتنو د یووالي په شکلونو او موډلونو څیړنې او غور وکړي.

جمعه ۱۱ جولائی ۱۹۹۷ء

وحدت پېښور

THE DAILY WAHDAT PESHAWAR

د پښتنو د یووالي ورځ

د خوشحال خان سرپتوب (شخصیت) د ساپوهنې په رڼا کښې

لیک:: کبیر ستوری

خوشحال خان یوه ستره معنوي شتمني ده د ګڼ شمیر پوهنو د څیړنې په زړه پورې موضوع جوړوي او هره پوهنه پخپلو ځانګړ لاړو ددې شتمنۍ د مختلفو اړخونو څخه ملغلري راوباسي مونږ ددې شتمنۍ انګړ ته د ساپوهنې په لاره (طریقو میتودو) ورننوځو او ددې هغه کوو چې د خوشحال خان د سرپتوب ځنې لړونه راوسپړو.

د هر انسان سرپتوب د هغه تولنې داغیزې دلاندې په کومه کښې چې پیدا شوے وي وده کوي د خوشحال خان دژوند د یوه په پښتونخوا کښې بله شوې ده لهٔ دې کبله پښتنې تولنې ته لنډ نظر اچول ضروري دے.

پښتنه تولنه یو مونږ او یوه کلتورلري چې پښتونولي نومیږي د پښتونولي بنسټ داولسي جرګو په یوه دیموکراتیک (جمهوري) سیستم ولاړ دے دا جرګې یو دبل څخه ناپیلې او غیري مرکزي بڼه لري په جرګه کښې لکه د ستیټ په شان اجرایه، مقننه او عدلیه قوه راتوله شوې او خپلې پریکړې د رایو په توافق سره کوي. او د رایو په ډېره کې سره ئې نه کوي.

داددې معنی لري چې پښتو کښې د هر تن رائې ته ارزښت ورکول کیږي او ځانګړتوب (انفرادیت) سهم رول لوبوي او دبلې خوا د پښتنو ژوند تولنیز اړخ پوله أیز دے.

د پښتنو کورنۍ دلویدیز د کورنیو په برخلاف غټې او څو کوله (پاتسله) دي کورنۍ د خیلونو، خیلونه دقبیلو او قبیلې دقام سره تړون لري لهٔ دې کبله د پښتون پیژند (تشخص) یو ډیر ژ دے.

کهٔ څوک ووائي چې زهٔ مومند یا اپریدے یم نو هر څوک پهٔ دې پوهیږي چې پښتون دے یعنې د خیل یا قبیلې پهٔ پیژند (تشخص) کښې دقام پیژند پروت دے همدغسې پښتو دیوې خوا د پښتو ژبه او دبلې خوا ئې بستي قانون دے چې د یو شمیر نرخونو یادودونو چې هر پښتون ئې پابند دے او ارزښتونو یا صفتونو څخه چې هر پښتون بایده دی چې ولري جوړ شوے دے د ځینو ارزښتونو یا صفتونو لوړنې توری ئې پهٔ هغه توروپیل کیږي چې د پښتو او پښتون پهٔ لفظونو کښې شته لکه پت، ښیګړه توره وفا او ننګ.

د پښتو دارزښتونو یا صفتونو پوله بوازې پهٔ دې تنګه نهٔ ده بلکې دا ارزښتونه زیات دی خو دا ارزښتونه زرباد ته راځي کله چې سپے د پښتو یا پښتون دلفظ سره مخامخ شي سیاسید رسول رسا پهٔ دې نېټون کښې لیکي چې پښتو پښتانهٔ خپلې ژبې ته وائی او پښتو پښتانهٔ خپل ملي سیرت ته وائی ددنیا پهٔ هیڅ قوم کښې ملي ژبه دملي سیرت پهٔ معنی کښې نهٔ استعمالیږي دا استیازي خصوصیت صرف د پښتو پهٔ کلمه کښې دے یعنې فارسیوان دانهٔ وائي چې تا کښې فارسي شته یا نشته یا عرب دانه وائي چې تا کښې عربي شته یا نشته انګریزان دانهٔ وائي چې تا کښې انګریزي شته یا نشته خو صرف پښتانهٔ وائي چې تا کښې پښتو شته یا نشته.

پهٔ لنډو تورو سره پښتو د پښتنو قامي قانون (ائین) یا ژوند دود (ضابطه حیات) دے پښتو د ژبې پهٔ توګه هم زمونږ دیوې څیړنې لهٔ مخې پې ساری توانمنه ده.

د پښتو ژبې دغیرونو یا تورو شمیر چې دژبې دتوان (ظرفیت) نښه ده حتی د نړیوالو پرمختللو ژبو لکه انګلیسي او الماني پهٔ پرتله زیات دی کهٔ څهٔ هم تراوسه پورې د پښتو ژبې تولو ګروتو ته توری نهٔ دی نیول شوی خو د هغه تورو شمیر چې اوس د پښتو پهٔ عربی لیک دود پکاروول کیږي شمیر ځلویښت ته رسیږي او د پښتو پهٔ پخواني میخي لیک اووه دیرش توری تراوسه معلوم شو یدی.

حال داچې دانګلیسي ژبې دتورو شمیر شپږ ویشت او د ... لی جرمني (الماني) ژبې دتورو شمیر دیرش دے پهٔ دې حساب پښتو کړو پهٔ دژبې پهٔ توګه دانګلیسي او جرمني ژبو څخه زیات توان سنځ (ظرفیت) لري یعنې دودې ژبات قام ترسنځ قابلیت لري خو کارورته نهٔ دے شوے او دوییو (لغتونو) او نوسونو تولګه ئې دانګلیسي او جرمني ژبو پهٔ پرتله ډیره کمه ده.

ژبه نهٔ بوازې دقامي پیژند نښه ده بلکې دټول ساوال (نفسي ، روحي) ژوند سره تینګه تړلې او دساوال ژوند بهٔ ودهٔ کښې کره برخه لري او هم دساوال ژوند جوړښت او وده پهٔ ژبه پوره اغیزه لري او دژبې څرنګوالے تا کې ژبه او ساوال ژوند یو لهٔ بل سره دوه اړخیزه اړیکې لري او یو لهٔ بل څخه بیلیدے نهٔ شی خپله سوچ (اندیا فکر) دژبې یوه بڼه او څهره ده «دژبې پهٔ ډډ او وده سپے سم پوهیدلے نهٔ شي کهٔ ئې دتورو ساوالو (نفسي، روحي) پیښو او خوا کونو څخه پهٔ ناپیلې توګه داشارویو سیستم وګڼي او یا ئې د کوټې او ځانګړی توان نښه لکه دپوهیدلو او پوهولو (مفاهمې) اله لی.

کهٔ پورتنے متن راغونډ کړو پهٔ پښتنې تولنه کښې ځانګړتوب او ډله ایز توب تر او همدغسې د خیل قبیلې او قام ترسنځ ازادي او تړون شته او هم پښتو د پښتو ژبه او قانون دے.

پهٔ ساپوهنه کښې دانسان دسرپتوب (شخصیت) دلړونو دمعلومولو لپاره مختلفې تلې او لارې شته سونږ درول دراسپړدلو پهٔ لاره د خوشحال خان دسرپتوب لړونه پهٔ ګتنه کوو.

پهٔ پښتنې تولنه کښې دیو تن مقام د پښتو مټ سال او پوهې (تجربه او پښتیارتیا او علمیت) لهٔ مخې تاکل کیږي مشر ته درناوے پهٔ پښتنې تولنه کښې په همدې اصول یعنې پوهې پهٔ بنسټ دے چې تجربه ئې زیاته وي.

ددې ځلورو توکونو (عناصرو) اندازه او ترکیب پهٔ پښتنې تولنه کښې دانساني رول او مقام راپه ګته کوي چې د سرپتوب هنداره ده هر څومره چې سرپتوب کښې پښتو زیاته وي هغومره قامي سرپتوب دے.

خوشحال خان د پښتو ژبې وتلے شاعر دے او د شعر تونته (خمیره) پهٔ لاشعور کښې د سرته نارسیدلو هیلو څخه جوړیږي چې دتخیل سوچ او احساساتو پهٔ مرسته سره د الفاظو پهٔ تنظیم شوي رنګ کښې تولنې ته وړاندې کیږي لاشعور د سرپتوب یا شخصیت څوځونکې قوه ده، هر شاعر پهٔ خپل شعر کښې د ګل یا بلبل نندارچې او یادیوې ډلې قبیلې قام او یا کومې نظریې دنمائنده پهٔ توګه رول لوبوي هر شعر ځانته موضوع لري چې دا موضوع خاصه یا عامه کیدے شي او کوم شعرونه چې موضوع نهٔ لري نو هاغه شعر د شعر لپاره دے او پخپله موضوع ده.

مونږ د خوشحال خان رول د هغهٔ پهٔ یو شمیر شعرونو کښې را پهٔ ګته کوو.

خوشحال خان وائي:

زهٔ خوشحال دشهباز خان یم
چې تورزن یم کان پهٔ کان
شهباز خان دیحیی خان وُ
چې بل نهٔ وُ هسې ځوان
یحیی خان داکوري وُ
چې پهٔ توره شو سلطان
دهجرت زر ذوه ویشت سن وُ
چې زهٔ راغلم پهٔ جهان
هغه کال پوره پنځوس وُ

دخوشال خان سرپتوب دساپوهنې په ..... پاتې برخه

چې شهید شو شهباز خان
دهغه دوربا چاو
قدردانه شاه جهان
دپلار ځائې ئې ساته راکړ
پهٔ اولس شوم حکمران
کهٔ دتورې کهٔ دور کړې
هیڅ مې پرې نهٔ ښود ارمان
لکه غرخ مې دپاپا وُ
زما لاودوچندان
واړه دیرش زره خټک دی
درست زما وُ پهٔ فرمان
درست خټک زما پهٔ دور
نامور شو پهٔ دوران
او پهٔ بل ځائې کښې وائي
زهٔ دیوسفزي پهٔ ځان زهروم قاتل
بل مقصد مې نهٔ وُ پهٔ خدمت کښې
دمغل

پهٔ دې بیتونو کښې خوشحال خان د خټکو دقبیلې دمشر رول لوبوي چې د پلار نیکهٔ نه ورته میراث پاتې دے او دمغلو دپاچا شاه جهان سره د خپلې کورنۍ او ځان اړیکې راښائې او وائي چې دا اړیکې ددې دپاره وې چې یوسفزو ته زهٔ زهر قاتل وم. دخوشحال خان اړیکې یا دمغلو سره خرابیږي دمغلو لهٔ خوا بندي کیږي او د بند څخه وروسته دمغلو دمنصب نه لاس اخلي او وائي:

دمغل منصب مې پرینبود هسې
خوش
لکه خلاص لهٔ نوید بنده بنه بوان
ازادي تر پاچاهي لاتیری که
چې دبل د حکم لاندې شي زندان
شي
یا دقام دمشر پهٔ رول کښې دکر ته راوځي او وائي.

درست پښتون دقندهاره تراټکه
سره یو دننګ پکار پټ او اشکار
پهٔ یو بل شعر کښې وائي:

هره چارد پښتانهٔ تر مغل ښهٔ ده
اتفاق ورڅخه نشته ډیر ارمان
دبهلول او دشیر شاه خبرې اورم
چې پهٔ هند کښې پښتانهٔ وو
بادشاهان
شپږ اووه پیړۍ ئې هسې بادشاهي وه
چې پهٔ دوی پورې درست خلق وو
حیران
کهٔ توفیق دااتفاق پښتانهٔ سومي
زوړ خوشحال به دوباره شي پهٔ دا
ځوان

پهٔ دې شعر کښې خوشحال خان پښتانهٔ او مغل سره پرتله کوي د پښتو هر کار دمغل نه پهٔ ګڼي او د پښتنو دلودي او سوري قبیلو پاچاهانو ته ګوته نیسي چې پهٔ هند ئې ډیره موده حکومت کړے یعنې پښتون قام خو لاځهٔ کوې چې قبیلې ئې د حکومت کولو جوګه دی.

دخوشحال خان پهٔ وخت

پاتې صفحه ۵ کالم ۱

پاتې:: خوشحال خان

کښې دقبیلوي سوچ او احساس پله کهٔ څهٔ هم دقامي سوچ تصور پکښې پروت وُ خپله دقامي سوچ او احساس دپلې څخه درنه وه خوشحال خان قامي سوچ ته پاملرنه وکړه او پښتونې دسټ یعنې قبیلې او سال څخه مخکښې کړه او پهٔ دې توګه ئې دټول پښتون یا قامي وحدت نظریې ته ژوند وبخښلو او دقامي سوچ او احساس پله ئې دقبیلوي سوچ او احساس څخه درنه کړه.

لکه د پورتنیو شعرونو پهٔ شان خوشحال خان پخپلو نورو شعرونو کښې هم دقامي مشر پهٔ رول کښې د پښتنې تولنې نیمګړتیا اوبې اتفاقي راپهٔ ګوته کوي او دبې اتفاقۍ دمنځه وړلو دپاره د پښتنو پهٔ ارزښتونو تینګار کوي او وائي:

سر دې دروبې مال دې دروبې پت
دې نهٔ ځي
دسړي دچارې کل خوبي پهٔ پت ده

دخوشحال خان دا پورتنے شعر پهٔ عملي تجربو ولاړ دے او د پښتنې تولنې حقیقي تصویر دے پښتانهٔ تل په خپل توپک ویشتل شوي پښتانهٔ پردو نهٔ دي ټکولي بلکې د پښتو څخه پردي شوي پښتون ټکولي دي او یا هغه پښتون چې د پښتو یا پت څخه چې د پښتو برخه ده مال ته ئې امتیاز ورکړے او د مال لهٔ خاطره د پردو غیر ته تللي دے.

دخوشحال خان نبوغ پهٔ دې کښې پروت دے چې د خپلې کورنۍ او قبیلې داغیزې څخه ئې ځان خلاص کړو او دټول پښتون سوچ ئې خپل کړو او قامي ګټې ئې دوخت دسوچ او اند پهٔ برخلاف دقبیلې خیل او کورنۍ د ګټو څخه درنې کړې.

پښتو کول ئې د پښتو ویلو او لیکلو سره یو ځائې مخ پهٔ وړاندې یوتله لهٔ دې کبله دتورې چې د پښتو کولو پورې اړه لري او قلم خاوند ګڼل کیږي چې د پښتو ویلو او لیکلو پورې اړه لري چې دیوه ښه پښتون نښه ده د خوشحال خان پوهه هم بې سارې ده ده فلسفي، اخلاقي، دیني تاریخي ادبي او سیاسي مطالب پخپلو شعرونو کښې رانغښتي دي او پهٔ هره برخه کښې اوچت استعداد راپهٔ ګوته کیږي خوشحال خان دسرپتوب دودې پهٔ جګ پړاو کښې د خپلې پوهې پهٔ رڼا کښې پښتو ته دمال او مټ څخه اوچت ځائې ورکړے دے لهٔ دې کبله ورته دپښتون دقامي وحدت دنظریې پلار ویلے شو.

لنډه داچې خوشحال خان یو ډیر اړخیزه سرپتوب دے چې دپوهې پلوشې ئې نهٔ بوازې پښتونخوا بلکې نړۍ هم روښانوي دا دول سرپتوبونه د خپلې لوړې معنوي شتمنۍ لهٔ کبله ابدي ژوندي وي.

د خوشحال خان څخه وروسته دپاچا خان دسولې فلسفې د پښتون قامي وحدت ته ژوند وروبخښلو.

پهٔ اوسني وخت کښې قامي سوچ او احساس پهٔ پښتنو کښې ژوندي شوي دي د پښتون، افغان قامي جرګه کښې چې دننګیالي مشر خان لالا محمد افضل خان پهٔ زیار سره د پښتونخوا پهٔ پیښور کښې ددوه زرم کال پهٔ څوارلسم او پنځلسم نومبر جوړه شوې وه ټول پښتانهٔ قامي مشران د پښتنو پهٔ نوی تاریخ کښې دلومړې ځل دپاره پهٔ یو تغر راټول شو او دا احساس ئې دمنځه یوړو چې پښتانهٔ اتفاق کولے نهٔ شي دې جرګې د پښتون دقامي وحدت پریکړه وکړه او دیو شمیر غوښتنو سربیره ئې دا قرارداد پاس کړو چې، « پښتون یو غاصب ویشلے دے دغاصب عمل قانوني حیثیت نهٔ لري قامي یووالے د پښتون، افغان قوم حق دے داچې کله او څنګه به حاصلیږي وخت به خپله ددې حل راوکاږي د پښتون، افغان قامي وحدت دهیڅا پهٔ ضد نهٔ دے دا دیو تاریخي حقیقت پیژندل او پهٔ سیمه کښې دامن دپاره ضروري دے»

اوس نو دا د هر پښتون دنده او ذمه واري ده چې د پښتون افغان قومي جرګې ددې پریکړې دعملي کولو دپاره د خپل وس سره سم هلې ځلې وکړي.

اخستونځې:

سیاسید رسول رسا پهٔ «ارمغان خوشحال» کښې یونیورسټی بک ایجنسي خیبر بازار پیښور
ظریف پوهاند ډاکټر کل جانان «پښتو میخري ډیوبه دوه زره پنځهٔ سوه کاله پخوا» چاپ رحمت پر ینټنګ پریس پیښور نولس سوه ځلور نویم کال
کبیر ستوری «ژبپوهنه» څیرونکی د پښتونخوا د پوهنې ډیره پیښور نومبر دوه زره

Salber W . Die Entwicklung der Spracne in Handbuch der psychologie Bd3. Ver I Hogr-efe Gttingen 1958

وحدت
WAHDAT
2001 جون 24

د نصرالله خان نصر 35 م تلین ونمانځلې شو

په دې اړه د خلیل عوامي اتحاد لخوا لویه د ستوره وشوه، مقررینو نصر صیب ته سرږوني پیش کړي

پېښور(وحدت خبریال) د شهید نصر الله خان نصر د شهادت پنځه ویشتم تلین پرون د خلیل عوامی اتحاد د ثقافتی څانګې لخوا په ځانګړو مراسمو سره په پرتاکال کښې ونمانځلې شو او د مرحوم نصر په فرهنګی شخصیت رڼا واچول شوه. د غه غونډه چې صدرتي حاجی یوسف علی خلیل او مشر میلمه پکښې د وحدت ورځپاڼې رئیس پیر سید سفید شاه همدرد وُ. د قران کریم د څو

باقي صفحه ۵ کالم ۸

باقي :: نصر تلین

مبارکو ایاتونو په تلاوت سره پرانستل شوه وروسته په ترتیب سره داکټر هدایت الله، پیر سید سفید شاه همدرد ، صابر شاه صابر، ډاکټر کبیر ستوری، ملک محمد خلیل، نوبهار شاه خلیل، ارباب مسعود خان، احمد علی عاجز او نورو خبرې وکړې او پښتو ژبې او پښتو ادب ته د مرحوم نصر د خدمتونو په اړه ئې مطالب څرګند کړل. وینا والو ووئیل چې نصرالله خان نصر په خپل وخت پښتو ژبې او پښتو ادب ته دومره خدمت کړے دے چې د اوخت ئې په لړه او بره پښتونخوا کښې خپل ادبی مقام ساتلے دے. وینا والو ووئیل چې نصر په دې برسیره چې وتلے شاعر، ادیب او لیکوال وُ د پښتو ژبې د تعمیم او رواجولو د پاره ئې شپه اؤ ورځ په ځان یوه کړې وه. نصرالله خان نصر د نولس سوه درې شپیته کال د نومبر د میاشتې په دوه ویشتمه نیټه په شهادت رسیدلے وُ اوُ دا غلورسه غونډه ده چې د دغه مرحوم په یاد کښې جوړیږی، د غونډې په پائی کښې یوه مشاعره هم وشوه او د اروانباد د شاعری اؤ فرهنګی شخصیت په باره کښې ګڼو شاعرانو خپل شعرونه واورول.

وحدت

ورځپاڼه

په ټول ملک کښې د پښتو ورومبۍ ورځپاڼه

پېښور

چیف ایډیټر

پیر سفید شاه همدرد

MEMBER APNS

THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN

ABC CERTIFIED

ABC CERTIFIED

THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN

MEMBER A.P.N

په ټول ملک کښې د پښتو ورومبۍ ورځپاڼه

پيښور

ورځپاڼه

وحدت

چيف ايډيټر

پير سفيد شاه همدرد

رجسټرډ پي نمبر 27

دوشنبه (پير) ورځ، 17 صفر المظفر، 1426هـ ق، 8 وري (حمل)، 1384هـ ش

28 مارچ 2005ء، 14 چيتر، 2061ب، جلد 30، شماره 84، بيعه 4 روپۍ

دنړيوال پښتو ادبي کنونشن غوښتنه

پښتو دې رسمي ژبه وګرځول شي

پښتنو ته دې په دې خاوره دخپل ملي شناخت حق ورکړے شي او دصوبه سرحد نوم دې پښتونخوا کيښودے شي

افغانستان کښې د يورينيم زده کسانو دوړياعلاج بندوبست دې وکړے شي او په افغانستان دې نورې بمبارۍ بندې کړے شي

پښتو دې ترلسمه نصاب کښې شامل او لسم نه ځوارلسم پورې دې لازمي مضمون وګرځولے شي

دپښتو داستاذانو په خالي اساميو دې بهرتي وکړے شي، په ټي وي او ريډيو دې دپښتو پروګرامونو وخت سيوا کړے شي

نړيوال پښتو ادبي کنونشن کښې په دوهمه ورځ په سلګونو کسان شامل شول، په مختلفو موضوعاتو مقالې وړاندې کړے شوې

پيښور (مېيا فاروق فراق) پښتنو ته دې په دې خاوره کښې دخپل ملي شناخت حق ورکړے شي . او دصوبائي اسمبلۍ لخوا دمنظور شوي قرارداد مطابق دې دصوبه سرحد نوم په پښتونخوا بدل کړے شي ، صوبائي حکومت دې داسمبلۍ دقرارداد احترام وکړي او پښتو دې په دې صوبه کښې رسمي او سرکاري ژبه وګرځول شي ، دا غوښتنه په پيښور کښې دجوړ شوي پښتو عالمي ادبي کنونشن په دويمه ورځ دکنونشن لخوا منظور شوؤ قراردادونو کښې شويده. په قرارداد کښې ووئيل شول چې تيردور کښې ددې صوبې منتخبې اسمبلۍ دصوبې دنوم بدلولو قرارداد په درونه اکثريت سره منظور کړو او غوښتنه ئې وکړه چې دپښتنو سيمې ته دخپل ملي شناخت په توګه دپښتونخوا دنوم اېښودو حق ورکړل شي ، لهذا اوس دحکومت قومي ، اخلاقي او ائيني ذمه واري جوړيږي چې ددې صوبې دمنتخبې اسمبلۍ دغه غوښتنه ومني او دصوبه سرحد نوم په پښتونخوا بدل کړي . قرارداد کښې دا هم ووئيل شول چې چونکې دپښتونخوا په حواله قرارداد دسرحد اسمبلۍ نه منظور شويدے خکه نو ددې صوبې دحکومت اخلاقي . او قومي ذمه واري جوړيږي چې دخپلې اسمبلۍ دغوښتنې په احترام دصوبې ټولو سرکاري دفترونو او محکمو کښې دې ليکل لوستل په پښتو ژبه کښې کړي . او هم دې پښتو ددې صوبې سرکاري او رسمي ژبه وګرځول شي ، يو بل قرارداد کښې غوښتنه وکړے شوه چې دګورنر فضل حق مرحوم په کوششونو تيروخت کښې پښتو تر پرائمري کچ پورې لازمي ګرځول شوې وه خو وروستو بيا پښتو دتعليمي نصاب نه وويستے شوه خکه نو دا کنونشن غوښتنه کوي چې پښتو دې تر لسمه پورې نصاب کښې شامل او دلسم نه ځوارلسم پورې دې لازمي مضمون وګرځول شي ، همدا شان غوښتنه وشوه چې بلوچستان کښې دې دلمړي نه تر لسم پورې تعليمي نصاب کښې دپښتو مضمون لازمي کړے شي او هم دې دپښتونخوا صوبې په ټولو پرائيويټ او سرکاري تعليمي ادارو کښې پښتو ديو مضمون په توګه لازمي وګرځول شي ، بل قرارداد کښې غوښتنه وکړے شوه چې په کومو کالجونو کښې دپښتو داستاذانو او دپښتو خالي اسامي دي هغه دې ډکې کړے شي ، بل قرارداد کښې غوښتنه وشوه چې صوبائي حکومت دې دپښتو سيمونومونه نورو ژبو ته نه اړوي او هرې سيمې ته دې دخپل پښتون شناخت حق ورکړل شي کنونشن دا

باقي صفحه 5 کالم 2

ABC CERTIFIED

THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN

MEMBER APNS

په ټول ملک کښې د پښتو ورومبۍ ورځپاڼه

ورځپاڼه پېښور

وحدت

چیف ایډیټر
پیر سفید شاه همدرد

رجسټرډ پي نمبر 27

یکشنبه (اتوار) ورځ 29 شعبان المعظم 1424ھ ق، 3 لړم (عقرب) 1382ھ ش
26 اکتوبر 2003ء، 8 کتک 2060 ب، جلد 28، شماره 294، بیعه 4 روپۍ

اکادمی ادبیات ډاکټر کبیر ستوري له میلمستیا ورکړه

د افسوس مقام دے چې خارجي ملکونو کښې د پښتو دودې هڅې کېږي او پښتونخوا کښې نه، ستوری

پېښور (وحدت خبریال) اکادمی ادبیات پېښور څانګې پرون د نوموړي قوم پرست مشر او شاعر کبیر ستوري په درناوی کښې میلمستیا ورکړه په دې موقع ډاکټر فضل دین خټک د پښتو اکیډمۍ ډائریکټر راج ولی شاه خټک د اکادمی ادبیات ریزیډنټ ډائریکټر سیدولی خیال د پي ټي وي سینئیر

پاتې صفحه 5 کالم 5

پاتې: اکادمی ادبیات

پروډیوسر عزیز اعجاز، لیاقت علی سیماب او نوموړے پروډیوسر لائق زاده لائق هم موجود وو په دې موقع کبیر ستوري ووئیل چې په خارجي هیوادونو کښې د پښتو ژبې د پرمختګ د پاره عملي کارونه کېږي خو د افسوس خبره ده چې پښتونخوا کښې د پښتو ژبې د خدمت د پاره ټولې جذبې سړې شوې دی. ده دا هم ووئیل چې پېښور د پښتو ادب مرکز دے او هم د دې ځائې نه د ادب پلوشې خورېږي او مونږ د دې ځائې په لیکوالو باندې فخر کوو.

ABC CERTIFIED

THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN

MEMBER APNS

په ټول ملک کښې د پښتو ورومبۍ ورځپاڼه

ورځپاڼه پېښور

وحدت

چیف ایډیټر
پیر سفید شاه همدرد

رجسټرډ پي نمبر 27

جمعه، 26 جمادی الثانی، 1422 هـ ق، 23 سنبله، 1380 هـ ش

14 ستمبر 2001، اسو، 2058 ب، جلد 26، شماره 251، بیعه 4 روپۍ

افغانستان کښې امن نه بغیر

منطقه کښې امن نه شي قائمېدې، افضل خان

افغان اولس د هر استعمار په نره مقابله کړېده، د نړۍ یو قوت هم په افغانانو خپله زورګیري نه شي تپلې

پښتانه په هر څه پوره دي ولې دیو اتفاق ورسره سخت کمې دې، همدغه بې اتفاقي مونږ ډلو کښې وېشلي یو

امریکا کښې دشوې دهشت ګردۍ غندنه کوو، د تشدد په ذریعه مسئلې نه شي هوارېدې، جرمني کښې خطاب

جرمني (وحدت خبریال) دپښتونخوا قامي پارټۍ مشر او قام پرست رهنما افضل خان لاله څوک چې په جرمني کښې دپښتون سوشل ډیموکراټیک پارټۍ په بلنه داو خت دختې یورپي هیوادونو په دوره دے ورمه ورخ دجرمني په منشن ګلایخ ښار کښې په یوه درنه غونډه کښې ګډون وکړو دا غونډه دپوهاند ډاکټر محمد قاسم جمدر له خوا جوړه کړے شوې وه چې پکښې دنورو ګڼو روشنفکرانو نه علاوه زلمی هیواد مل هم ګډون وکړو په دې موقع غونډې ته په خپله وینا کښې محمد افضل خان لاله ووئیل چې زمونږ دټولو محرومیانو او وروستو پاتې کېدو یوازینی وجه داده چې مونږ دیو قام په حیث خپله پېژندګلوی نه لرو پښتانه په هر څه پوره دي ولې دیو اتفاق ورسره سخت کمے دے هم دغه بې اتفاقي مونږ په بېلو بېلو ډلو کښې وېشلي یو دا پاته کړه چې پښتون دیووحدت نوم دے ولې دغه وحدت زمونږ نه یو استعماري قوت په چل ول او دهوکه اخستے دے نن که مونږ دخپلو محرومیانو دحل خبره کوو نو ددې دپاره ضروري ده چې مونږ خان وګټو

خپل کورو ګټو څکه چې افغانستان دنړۍ په داسې ځاې کښې پروت دے چې د هرلحاظ سره اهیمت لری څکه خو ورته علامه اقبال د ایشیا زړه وئیلی دی ترڅو پورې چې په افغانستان کښې امن نه وی نو تولے منطقه کښې امن نشي راتلے قام پرست مشر ووئیل چې افغان اولس دهمیشه راسې ازاد پاتې شوے دے او دخپلې تورې او میړانې په وجه ئې دهر جارح او استعمار قوت مقابله کړې ده په غونډه کښې شریکو پوهانو د پښتون قامي وحدت دپاره د افضل خان لاله کوششونه وستائیل په یوه بله غونډه کښې چې دپښتون سوشل ډیمو کراټیک پارټۍ له خوا په فرانکفورټ کښې جوړه شوه هم دېره مهمه غونډه وه غونډې ته دپارټۍ دفرانکفورټ دڅانګې دمشر لاله اقبال نه علاوه دګوند مشر ډاکټر کبیر ستوری، محمد شرین ګردیوال حاجی فضل الرحمان شیر، مبارز صافی، عزیز سر شار او

نصیر ستوری وینا وکړه په دې موقع افضل خان لاله یو خل بیا پېښتون قام ته په کلکه دا غږ اوکړو چې په نړۍ واله سطح دبدلېدونکو حالاتو په تناظر کښې اوس پښتون قام ته دخپل مستقبل په حقله سوچ پکار دے څکه چې ترڅو مونږ داسې تالا واله یو نو دنړۍ دقامونو سیالی نشو کولے افضل خان لاله ووئیل چې د افغانستان دموجوده حالاتو ذمه واری زمونږ په سرده ګنې دنړۍ یو قوت په افغان اولس خپله زور ګیری نشی منلے دلته که انګریز راغلے دے او که چنګیز ماتې ئې خوړلې ده او په شا تښتېدلے دے قام پرست مشر ټولو افغانانو ته غږ وکړو چې دقامي وحدت دپاره خپلې هلې ځلې تندې کړی افضل خان لاله دجرمنی نه علاوه په هالینډ، بلجیم، فرانس او نورو یورپي هیوادونو کښې دپښتنو روشنفکرانو سره لیده کاته کوی دا ټولې جرګې دهغه قامي جرګې کړی دی دکومې ابتداء چې دپېښور نه شوې ده بلخوا دپښتونخوا پارټۍ مشر افضل خان لاله اوپه جرمني کښې دپښتون سوشل ډیمو کراټیک

پارټۍ مشر ډاکټر کبیر ستوری په امریکا کښې د داړه ماری او تخریب کارۍ موجوده اقدام ډېر په کلکه غندلے دے دوی په خپله یوه شریکه اعلامیه کښې وئیلی دی چې دداړه مارۍ او تخریب کارۍ دا کارونه کله هم د اولس په ګټه نه تمامېږي دوی وئیلی دی چې ځینې مذهبي ډلې او ځینې انتها پسند ګوندونه دداسې اقداماتو سرپرستي کوی کومه چې ډېر خطرناکه او دغندنې وړ خبره ده څکه چې د تشدد د لارې دمسئلو حل نه شی راوتلے په شریکه اعلامیه کښې د امریکې د بې ګناه وژل شوو کسانوپه وژنه د ډېر غم او درد اظهار شوے دے څکه چې انسان وژنه هر چرته تونیدنه دښې نیتجې نه ورکوی په داسې حال کښې دواړو مشرانو پښتون اولس ته غږ کړے دے چې دیو پرامنه او خوشحاله ژوند دپاره دې ددوی دجمهوری قوتونو مرسته وکړی څکه په عالمي سطحه دبدلېدونکو حالاتو تقاضا هم دغه ده چې جمهوری فکر ته وده ورکړے شي او دخپلې خبرې سره سره دبل خبره هم واورېدلے شي

وحدت

چیف ایډیټر و پبلشر پیر سید سفید شاه همدرد ورځپاڼه "وحدت" د پاکستان د حکومت
په تصدیق د وحدت پریس خیبربازار پېښور نه چېږي، ایډیټر پیر محمد شاه
ایډیټر ظفرعلي شاه ګیلاني، پته: ورځپاڼه وحدت ۲۰ اسلامیه کلب بلډنګ
خیبربازار پېښور فون: ۲۱۴۰۳۴ ۲۱۴۱۵۴ فیکس ۲۱۴۳۳۱
Emile: wahdat@pes.comsats.net.pk

جمعه ۱۷ اکتوبر ۲۰۰۳

17 Oktober 2007

د ډیورنډ د کرښې نه وړاندې

د افغانستان د پښتنو د حقونو غم ښکار دے شي، سلیم سیف الله

که دَ پښتنو د قامي وحدت او حقونو دپاره قامي جرګه جوړېږي نو ددې دپاره زما ګوند دافضل خان په مشرۍ کار کولو ته تیار دے

پېښور (وحدت خبریال) د مسلم لیګ (ق) مرکزي سترسکتر سلیم سیف الله خان وئیلي دي چې پښتنو ته الله تعالی هر قسمه صلاحیتونه او وسیلې ورکړیدي. خو د دوی کمزوري دا ده چې هر څوک خان لیډر ګڼي. او د نورو مشرۍ نه منی که چرې د پښتنو د قامي وحدت او حقونو دپاره قامي جرګه جوړېږي نو دې دپاره زهٔ او زما جماعت د افضل خان لاله په مشرۍ کښې کارکولو ته تیار یو. پېښور پریس کلب کښې دوه ورځنۍ قامي جرګې ته د تقریر په وخت دهٔ وئیل چې د پښتون قام د ترقۍ او خوشحالۍ دپاره د پښتنو ترمینځ اتحاد او اتفاق د وخت اهم ضرورت دے دهٔ وئیل چې ما او زما ګوړنۍ د پښتنو خدمت کړے دے. د نورو په شان موټره خپلې کارخانې پنجاب او کراچۍ کښې نه دی لګولی. بلکې دلته مولګولي دي. او د دې خاې خلق پکښې روزګار کوي. زهٔ په دې فخر کوم چې زهٔ د پښتون او مسلمان کور کښې پیدا شوے یم. دهٔ وئیل چې د پښتنو د خبرو کولو په وخت موټر له کراچۍ او پنجاب کښې اوسیدونکي پښتانه هم یاد ساتل پکار دي. دهٔ وئیل چې د ډیورنډ کرښې نه وړاندې د افغانستان موجوده حالاتو کښې د د غه خاې پښتون اکثریت له د صحیح نمائندګۍ ورکولو دپاره اقدامات کول پکار دي. دهٔ وئیل چې حامد کرزے که هر څه دے خو پښتون دے او جنرل مشرف په دې وجه دستاینې وړ دے چې اولس او افغان حکومت سره مرسته کوي. دهٔ وئیل چې د دې صوبې خلقو پکار دی چې افغانستان سره تجارت او همکاري وکړي. په دې به د ډیورنډلائن مسئلې په خپله ختمې شي

17 Oktober 2003

وحدت ورځپانه 18 نوامبر 2003

پښتون قامي وحدت او ډیورنډ لاین

لیک: شیخ جهان زاده

په پښتنخوا ... اوښتا ... داکتوبر په کال ۲۰۰۳ کښې ... ډیپسور ... په مقام ... د پښتونخوا قومي پارټي ... ساتلي محمد افضل خان لاله ... او هغوی ملګرو د ډیورنډ لاین ... په موضوع دوه ورځنی ... کامیابه غونډه وکړه ... دغه تاریخي غونډه ... قام وحدت طرفته ... پیغام ګټو او ډیرې ... استعماري قوتونو دپاره ... شریخ او ټیره ګراز هم ... کړو

سره غور وکړي او په شعوري توګه پوه آسي تحریک جوړ کړي چي دغه سپېره کرښه په قامي زور د منځه لاړه شي او که دیده مرغه قام تیاره ونه کړو او ویس خان شي اوده کړو نو په انساني معاشره کښې بدلون خپله فطرتي عمل دے د ښمن قوتونه په دغه بدلون نه فائده اوګټه پورته کړي او د اشان به بیا د منطقې اونړۍ وال قوتونه د ډیورنډ کرښه د منځه یوسي خو دغه کار به بیا د هغوی خپلو غرضونو دپاره وي پښتانه به هدو په دې پوهه نه شي چي ازادي او وحدت راغلو او که لاړو پښتانه مثل کوي چي دهقان پښے په شین اسمان کوي یعنې دا چي په باران کښې پټي ته بند نه شي جوړیدے په شین اسمان نه ئې وبند بندوبست کوي

د ډیورنډ لاین په موضوع خان پوهولو دپاره دا ضروري ده چي د هغه وخت حالاتو ته کتنه وشي او پوره غور پرې وشي چي اخر دا کومه وجه وه چې انګریزانو د پښتنو سره دومره بنیادي بد کول چي د دوی یکیر وطن ئې د ډیورنډ به مزي دوه ټوټې کولو چي دا شان قام د قام نه بیل شي قبیله د قبیلې نه جدا شي او رور د رور نه جدا شي

نو لسمه پیړۍ کښه د دنیا دنورو قامونو دپاره به وه اوکه بده خو به خان د پښتنو دپاره ډیره سپېره وه د پښتنو د بخت شدے چي لا به هغه وخت کښي ډوب شوید ے تو تقریبا

پنساد ونو ولاړ د روس د وسطی ایشیا واړه واړه ریاستونه او خاني قبضه کولې او اخر دا چي د امو د سیند په غاړه ودریدلو

بل طرفته په برصغیر کښې د انګریز ولاړه د مغلو حکومت په ړنګیدو د او د سکهانو حکومت هم په شکست د انګریز په لاس راپورې وتلو او په ۱۸۲۹ کښې ئې ډیپسور وادي ونیوله او لویه د افغان په وطن جوړه شوه توګه ونیلے شوی دي

سیاسي حالات داسي وو چې په افغانستان د برطانوي قوتونو د دویم یرغل نه وروسته قوم دامیر یعقوب خان د ملاتړنه لاس اخسته د برطانوي سفیر کیوګناري وژلے شوے د انګریزان دیوي مربوطې پالیسۍ لاندې روان وو د افغانستان امیران به پیرنګي ته وفادار وو بلکي نمائندګان به ئې وو خو بیا هم انګریز په ارام وخت نه شو تیرولے

دا ورته نه معلومه شوه چې اصل قوت د افغانستان امیران نه دي بلکي د دې خاني خلق اصل قوت دے نو د پښتنو صحیح تو نه کولو منصوبې

دخاطره راغوښته چي ... سره دا موسیند بین الملکي سرحد وټاکي خو د افغانانو په وطن مسلسل ناقلاري هغوی ډیر پریشانه کړي وو اخر انګریزانو د تاریخ، جغرافیې

> انګریزانو دتاریخ ، جغرافیې ،سیاست اونفسیاتو استاذان کښینول چې دافغانانو دوطن قابوکولو دپاره څه منصوبې جوړې کړی هغوی ته دپښتنو خویونه او کمزوری ښې معلومې وې نو دپوره غور او تحقیق نه پس دې نتیجې ته ورسیدل چې بې دتقسیم نه دپښتنو بل علاج نشته

چرته لندن چرته چترال

بې تنګی زورشوه انګریزان چترال ته خینه

پښتانه چي د خپل خوی او خصلت مطابق په اسلام او وطن باندې مئین دي د وی دخپلو روحاني او قومي مشرانو په غم د غزا میدان ته ووتل په برصغیر کښې هیڅ یو قام د انګریزانو داسي مخه نه وه نیولې لکه څنګه چې پښتنو په هره دره غونډۍ او کمراو کښي د کافر پیرنګي وسه توبه کړه خو ...

سیاست او نفسیاتو استاذان کښینول چې دافغانانو دوطن قابوکولو دپاره څه منصوبې جوړې کړی هغوی ته دپښتنو خویونه او کمزوري ښې معلومې وې نو دپوره غور او تحقیق نه پس دې نتیجې ته ورسیدل چې بې دتقسیم نه دپښتنو بل علاج نشته چې قوت ئې مات شي

له داچي پښتانه ټول او سوچه مسلمانان دي د مذهبي جذبې نه ئې هم فائده اخستل یکاره او ښه اهمه خبره هغوی ته دا معلومه شوې وه چي پښتانه په زور نه زرو وهلے کیږي وغیره وغیره انګریزان به په دې پوهه وو چي پښتانه ټوله شي نو بیا خوبه د روس د خطرې ... د پښتنو د کواښ نه به هم خلاص شو

د دغه سازش کامیابولو دپاره پیرنګي دامیر یعقوب خان سره په ۱۸۷۹ کښې د ګندمک معاهده وکړه او د پښتنو بعضې سیمې لکه خیبر، کرمه، پښین او سبي وغیره ئې د افغانستان نه راجدا کړې اول دا چي د دغه معاهدې په رڼا کښې به افغانستان د خارجي هیوادونو سره تعلقات د پیرنګي په اجازت سره ساتي نو داشان پیرنګي د افغانستان لاسونه وتړل په دغه وخت کښي

د پوره ئي امیر عبدالرحمن ته ترجیح ورکړه انګریزانو به په ډیر سوچ سره کار کولو د ګندمک معاهده چي امیر یعقوب خان سره شوې وه په حقیقت کښې د ډیورنډ د معاهدې بنیاد وو صرف دومره وه چي د ګندمک په

> دګندمک معاهده چې امیر یعقوب خان سره شوې وه په حقیقت کښې دډیورنډ دمعاهدې بنیاد وو

معاهده کښې ... معاهده کښې ... نو بیا اخر په ۱۸۹۳ کښې د سرهنري مارټیمر ډیورنډ او دامیر عبدالرحمان خان په مینځ کښې د ډیورنډ لاین شرمناکه معاهده وشوه غرض ئې دا وو چې پوځوا پښتانه افغانستان تقسیم او کمزوری کړي اول خوا د ګندمک د معاهدې په اساس ترلاسه کړې علاقې په مستقل ډول په برطانوي حکومت کښې شاملې کړې د ډیورنډ د معاهدې سره دور کړے شوو نقشو په ذریعه پښتانه په څلورو برخو کښې ووېشل شو

باقي صفحه ۵ کالم ۱

> دافغانستان دامیرانو سره چې څومره معاهدې شویدی په هغوکښې یکاره شرط داد ے چې دافغانستان امیر به په خارجي چارو کښې دبرطانوی حکومت د هدایاتو

لښکري مات کړې او په شانه ئې راتبول د جګړو یوه سلسله شروع شوه پرله پسې د غرو او جګړو انګریزانو ته بې کچه مالي تاوانونه او ځاني نقصانونه ورسول او فاروړه پالیسي د ناکامۍ سره مخ شوه

انګریزانو د خپلو سامراجي او بین الاقوامي غرضونو

دوه ستري وسوي چي د پښتو بدبختي لاتراسه پورې ختمه نه ده په دغه وخت کښې د یورپ دوه عظیم طاقتونه چې یو روس او بل انګریز دواړه د پښتنو وطن غلامولو پسې راوتلي وو هغوی دواړه په جدید سائنس او ټیکنالوجي باندې د کوره پوره وو او ځکه ئې سیاست هم په علمي

> پښتنو ته دې دپاکستان په چوکاټ کښې دننه خپل ټول حقوق ورکړے شي

یکاره خبره داده چي دتاریخ په اوږدو کښې پښتون افغان قوم ته وخت په وخت ... خاوره قمالسم بنیادي ... شري، سماجي، معاشي ... اوسیاسي مسئلې ... شویدي خو شکر خبره داده ... چې الله پاک په هره موقع ... دې قام کښې داسې په دین ... قام او وطن باندې مئین خلق ... پیدا کړي دي چې د ازمائښت ... په هروخت کښې هغوی داسې ... مثبت، تعمیري او تاریخ ... کردار ادا کړیدے او ترڅېله ... وسه ئې د دغه قامي دردونو ... علاج لټولې دے

مونږ په پوره ذمه واري ... راځېره واضحه کول غواړو چې ... د پښتون قوم مسائل به هله ... په صحیح او مکمل ډول حل ... کیږي چې کله د ... وسه به هم دوی د دې ... ئې چې خپل تماس ... د مشکلاتو نه پاک فضا ... جوړه کړي او په جهاني سطحه ... هم دنورو قامونو سره ... سیالي اوترقي کښې برا ... شي په دغوی سره وا او چې ... اصیل اوساهو پښتون د ډیورنډ ... لاین نه تسلیموی ځکه ... د تاریخ خیر یو بیل عنصر دے ... نوځکه ونیلے شویدي ... په کابل او پېښور کښي افغان ... بودے

حالات متقاضي دي چې ... د ډیورنډ لاین په موضوع هر ... پښتون په پوره سنجیدګۍ ...

پاتې: د ډیورنډ کرښه

د اموسه واخله تر ډیورنډ لاین پورې علاقې افغانستان کښې شامل کړې شوې.

د ډیورنډ لاین نه راواخله تر سندو سیند علاقې پورې قبایلي علاقې د پېرنګي د پولیټیکل نظام لاندې کړې شوې د بلوچستان پښتني سیمې د برټش بلوچستان په نوم د برطانوي حکومت لاندې کړې شوې او د صوبه سرحد سیمه براه راست د تاج برطانیه لاندې راګېره کړې شوه د پښتنو په څلورو ټکړو کښې تقسیم کړې شو چې دا د ډیورنډ د معاهدې اصل هدف و.

انګریزانو ځکه معاهدې ته ترجیح ورکوله چې دغه دیاره د اوبو مشکل کار و چې افغانستان مخ په مخه کنټرول کړي په مختلفو جنګي مهمانو نه ئې ډېر مالي تاوان وطاني نقصان کړی او له دا چې په دې طریقه انګریزان مخ په مخه د روس د مخامخ کېدو نه هم بچ شو

کله چې برطانوي حکومت د ډیورنډ معاهدې نه د افغانستان نه خارجي خپله کنټرول اوسي نې ورله وټولي خودمختاري او سیاسي اقتدار اعلی نې ورله په ځای بدله کړه پېرنګي نه د ورځنۍ او افغانستان نه د ورځنۍ د رحه حاصله شوه

کمزوري افغانستان د بوفر ستېټ خایل ریاست په توګه د روس او انګریز په مینځ کښې رااګېر کړې شو یل طرفته د لرو پښتنو د لاسه پېرنګي ډېر ناقلاره او د دوی د خاموش کولو چل ورله نه ورتلو اګر چې د لرو پښتنو علاقې ئې په انتظامي توګه ټوټه ټوټه کړي وې خو بیا هم ئې خالصه سلسله ورکړی وه خو بیا هم د لسه مسلسل ناقلارۍ وه په ټول هندوستان کښې د پېرنګي خلاف د ازادۍ سیاسي مبارزه شروع وه د دې خاتې پښتو هم په ډېره تېزۍ او شدت سره د دغه سیاسي مبارزې نه اثر اخستی او څومره چې په تاریخي توګه پښتانه د هندوستان د خلقونه د اولنۍ په هره شعبه کښې خاتمه خلق وو نو ځکه ئې جدوجهد هم ډېر عجیبه وو او دا وجه وه چې پښتنو د انګریزانو خلاف تویک نه لاس کړې و او دغزا په شکل په میدان نه وتل

انګریزانو چې کله د پښتنو لغته په ډېرېدو ولیدله نو د یوې مطالعې نه پس ئې نتیجې ته ورسېدل چې د دوی د قوت مانولو دپاره د اضروري ده چې دوی مرسه په موسل شکل کښې تقسیم کړې شي چې قوت ئې مات شي مات نې انګریزانو پښتنو سره دغه ډکړل چې جګړه ورته قبر کښې خراړ شو

هم انتظامي او انتظامي تقسیم خوئي په ځوا کړې و داخل نې دهان ملک او حسن مدعي سالاره مشرانو لمبه ماهانه خرجه بخښي ماجب علم کړو دغه لمام خرځي شي په نوم پښتانه نه د ماحب په ... ډېر لري نه راتلل اګر نه وانې وشو چې د ماجب نه په کرانه زبانه شوله د دې سره بله طبقه ئې په کښې دا پیدا کړه چې دقبائلو خیل ژلمي ئې په ملیشيا سکاوټس او خاصه دارو کښې بهرتي کړل دا ئې محض د دې دپاره وکړل چې کله پښتانه د انګریز سره په جګړه کېږي نو په خپلې د دې چې دوی د انګریز د باقاعده فوځ سره مخامخ شي نو مخ په مخه نه دوی د خپلو ملیشو او خاصه دارو ژلمو سره په جګړه کېږي د پښتنو نه ئې د خپلو ژلمو غوبې وربه خله کړې بوه بله ګرمته ئې د پښتنو او بلوچو په علاقه کښې د مخصوص قانون

په نوم جوړه کړه یعني دا چې په ۱۹۰۱ کښې فرنټیر کرائمز ریګولیشن په نوم ئې د ځه مخصوص قانون نافذ کړو وروستو د پاکستان د جوړېدو نه پس د صوبه سرحد او بلوچستان د علاقو نه دغه قانون د سیاسي جدوجهد په نتیجه کښې ختم کړې شو خو ولې دافسوس خبره ده چې نن هم په قبائلو کښې ازادو قبائلو کښې ایف سی ار نافذ دې چې د قبائلو ازادي، حقوق او ترقي نې په ... ورولي ده

موږ په قبائلو کښې ایف سی ار د انګریزانو د دورې یو یادګار ګڼو او د افرادو چې [illegible] شوره دغه د علامې د دوران نښان ګڼل شي. او په قبائلو کښې دې داسې نظام نافذ کړې شي چې هم پکښې د اسلامي اصول د شرعي او هم پکښې د رسموم پښتنو او پښتو د الدغږي کوي

د ډیورنډ لاین څخله صفا داتي داده چې د استعمار راټکلي شوي یو د مجبوره کرښه ده هیڅ قانوني حیثیت نه لري د افغانستان د امیرانو سره چې څومره معاهدې شوې دي په هغو کښې یو کاره شرط دا دې چې د افغانستان امیر به په خارجي چارو کښې د برطانوي حکومت د هدایاتو پابندوي په خارج چارو کښې پابند سړې څنګه د ملکي سرحدانو څخله معاهده کولې شي بله دا چې امیر عبدالرحمان خان د انګریز سامراء امیر و او په خارجه چارو کښې پابند هم و نو دغه د لاس لیک معاهده په هیڅ صورت قابل قبول نه شي ګڼل کېدې

د برطانوي حکومت او روس په مینځ کښې اصل بین المللي سرحد خو د امو دریاب و د دغه سرحد پېرنګیانو او روسیانو په شریکه راټکلي و د افغانستان د وفد مشري ... جنرل انګریز کوله بله دا چې د یو سرحد په موجودګۍ کښې د بل سرحد خبره کول بلا خوار ده ځکه د ډیورنډ کرښه یوه انتظامي کرښه ګڼلې شي ... د ډیورنډ کرښه بین الاقوامي سرحد نه شي ګڼلې بلکه یوه انتظامي کرښه ده داسې غرض دپاره راټکلي شوې وه چې مقصد ئې بین الاقوامي سرحد نه بلکې د پښتنو تقسیم و بین الاقوامي قانون ترمخه یو نکته دا هم ده که چرته واقعي افغانستان یو ملو که هوا د او یو با صلاحیت کمیشن څنګه د ډیورنډي هوا د سرحد تعین کولو یوه بله خبره دا ده چې کله چرې پاکستان واقعي د برټش انډیا حکومت وارث وي نو بیا خویکاره ده چې هغه روس سره د سامین کمیشن د غفر کړي سرحد په سیاده په افغانستان هم هغه دعوی وکړي کومه چې نه پېرنګي کوله خو حالات بدل دي پاکستان هیڅکله د افغانستان په خاوره هیڅ قسم دعوی نه شي کولې او ځکه د ډیورنډ د معاهدې شکل واضحه نه دې

کله چې د برصغیر نه انګریز رخصت کړې شو او پاکستان جوړ شو نو د نوي نیدبلو سره سره یوه اهمه تبدیلي دا هم راغله چې افغانستان د برطانوي حکومت د معاهدو نه ازاد شو او د خودمختار هوا د په طور ئې ترقي خه نه محکسي په ۱۹۴۹ کښې په هغه علاقو خپله دعوی ترګنده کړه چې پېرنګیانو تري نه د زبردست هوا د په توګه اخستي وي

د بدل شوو حالاتو ترمخه یکا ره ده چې د پاکستان او افغانستان ترمینځه دغه تولو معاهدو په قانوني توګه توتیل شوې دي ولې د پاکستان حکومتونو تر وسه خپل کوشش کړې دې چې د ډیورنډ معاهده توتیل بانتاره کړل خنو وحت کښې په

افغانستان کښې د پاکستان سک او تېري د دوستان حکومتونه هم راغلي دي خو د پاکستان حاکمانو کله هم دغه کوشش کښې نه دي کامیاب شوي

دغه اوس په ذهن کښې هم دا سوال پیدا دې چې د پاکستان د جوړېدو نه پس خو پېرنګي د برطانیه په جغرافیه کښې په اوسېدو باندې محسوره کړې شو نو د هغه معاهدې خو د بقې د مخه ازلې پېرنګي پوا استعماري قوت وچې د خپل نوابادیاتي غرضونو دپاره ئې د پښتون او روحه کورنۍ ټوټه کړې وه او بله خاصه خبره یکښې دا وه چې پښتو تول عمر د کابل د مشرقو ګور ګیلې وه او هغو حقوق توجه او مخ ئې د کابل په خپلې د دلې او انګریز نه ګرځول غوښتل چې د لښه خپلې شي په ارام ژبې کړي

په اول یکاره ده چې د ډیورنډ کرښه د پښتون قوم د وحدت خلاف یو ساوره سازش و او هغه کوک د اخرات نه شي ګولې چې د پښتون افغان قوم د رضا خلاف کار وکړي د ډیورنډ لاین انګریز هم یوه انتظامي کرښه ګڼله ځکه د واړه طرفته پرتو افغانانو پښتنو ته بغیر د کاغذ او ویګ پاسپورټ اجازت وخوبیا هم دې کرښې سوالې بو قام نه بلکې بوه بوه قبیله او نیم بو خاندان ئې په مینځ تقسیم کړې دې د هغوی د اظهري حق دې چې خپل خاندانونه، قبیلوي او قامي وحدت بیرته کړي هغه کوک دي په دې کښې ختم نه شي

موږ په هغه بناسي اساس په واګه د خبره کو چې پښتانه بحث ... کلي معلوم تاریخ لري پښتون افغان ابتدا د دوی د واحد قوم لري تو هم یوه دي په قامي دول نول یه بوله ... خپل رسم ورواج او یو ره کلچر لري خپله خاوره او خپله ئې تاریخ لري مختصر دا چې دقوم د تعریف په رڼا کښې پښتون یو قام دې دغه انګریز د ډیورنډ په نوم کرښه هیڅ قانوني او اخلاقي حیثیت نه لري

په پاکستان کښې پښتانه د پاکستان د حاکمانو نه ډېر زبات ګیله من او شومانه دي د دوی سره د پاکستان تګې په تګې د انګریز د پالیسي تسلسل دې د انګریز د تقسیم مطابق نن هم پښتانه په دې ملک کښې ټوټه ټوټه پراته دي سیاسي او انتظامي قوت ئې نشي شي دې هره یوه ټوټه په بله بله نامه یادېږي د لته د پښتنو خاورې ته د پښتونستان یا پښتونخوا نامه ورکول ګناه ګېره ګڼلې شي

سوال دا پیدا کېږي چې انګریز خو د پښتنو دښمن و نو ځکه ئې دوی سره داسې بد ګول خو پاکستان سره پښتنو کومه بده کړې پښتنو خو په خپلو قربانیو د پېرنګي نه دغه او پاکستان ازادي ګټلې ده خو متاسفانه پاکستان تراوسه پورې د انګریز په نقش قدم روان دې او د پښتنو په ټوټه ټوټه وجود رحم نه کوي او خپل حقوق ورله نه ورکوي د ګټلې نه نکله د بل ځکه خو نو چې هغوي د خپلو حقوقو نه محروم کړې شو نو یکاره ده چې ګټل د سامانې نه غربت او بې واکسي ئې د حقوقو نه محرومي د ... پیدا کوي نو ځکه مطالبه کوو چې پښتنو ته دې د پاکستان په چوکاټ کښې د دوی خپل ټول حقوق ورکړې شي

پښتون قامي وحدت د پښتنو افغانانو بنیادي قانوني او سیاسي حق دې ځکه چې وحت به د اتنونو او پښتنو د روڼ کور په دوباره جوړېدو

امن بوله نوي دې تشخیص نه استدلال دې چې په افغانستان کښې امن د دوی په ګټه دې د منطقې قوتونه او بین المللي قوتونه هلې ځلې کړي چې د افغان په وطن کښې بدامنې ختمه کړي موږ په افغانستان کښې د امن د کوششونو کلکه مرسته او بوره ملاتړ کوو د افغان په خاوره امن په حواله د شاعر مشرق علامه اقبال وئیلي دي

> اسیا یک پیکر اب وګل است
> ملت افغان دران پیکر دل است
> از فساد او فساد اسیا
> در ګشاد او ګشاد اسیا

هیله من یو چې په افغانستان کښې د امن په راتلو نه خامخا پښتون افغان قامي وحدت ته لاره هواره شي

د ډیورنډ لاین نه لر او بر پښتانه افغانان که د یو تل نه په انتظامي توګه خه د بل نه بل کاله جدا ساتلې شوي دي او هر څوک خاصه خپل مخصوص مسائل او حالات لري خو بیا هم د اسې نه ده چې د ډیورنډ د کرښې نه لر او بر عبور ال په خت او هم ډکې بولنا دې دغه بحث لري [illegible] اوري ساحې انحصاري او کلتوري زښتي لري د جرمني د دوباره اتحاد مثال ګاندې دې یعني دا چې مغربي او مشرقي جرمني په مینځ کښې پښخه د برلن حیفه او ره د یو ال وهلې شوې وه خو چې کله چې جرمني قام کښې د یو والي احساس پیدا شو نو ساده غه او ره دیوال د جرمنانو په اتحاد کښې ختم نه شو

کله چې د افغانستان د انقلاب او کور نو جګړه وه چې افغانان عزیزا پاکستان ته په هجرت کولو مجبور شو نو لر او بر پښتانه د شریک ژوند په وجه یو بل ته سخې نږدې شو یو شنړي شي او د یو بل ... د پښتنو ... د شریک ژوند په اثره کښې د یو والي طرفته یو ښه ... وړاندې وړي ده

د قامي وحدت په حواله د دې خبرې یادګیرنه هم لازمي ګڼم کله چې فخر افغان خان عبدالغفار خان چې پښتانه ورته د ډېري مینې نه باچا خان وائي وفات شو نو د هغه د تاریخي وصیت مطابق د هغه میړې په جلال اباد کښې خاورو ته ځکه وسپارلې شو چې د جهان قاموونو ته دا ترګنده شي چې د ډیورنډ کرښه هیڅ حیثیت نه لري او لر و بر افغان دې او یو وطن دې

د پښتنو د اتفاق او ورورولۍ دپاره به نوري توګه د علاج معالجې دپاره د امر وري ده چې په پاکستان کښې پښتو ژبې ته د سرکاري ژبې حاصله شي یعني دا چې پښتو ته د پښتو روح دې د دنیا قاموونه د خپلې مورنۍ او قومي ژبې په ذریعه ترقي مدارج نه رسېدلي دي د باچاخان ویناده چې کوم قام خپله ژبه هېره کړي هغه قام ورک او بې ګټې شي موږ یقین لرو چې پښتو ژبې ته وده ورکول د قامي وحدت طرفته یو ستر ګام دې

موږ د دې خبرې اعلان هم فرض ګڼو چې او به کله هم د دې وانګه نه بیلېږي چې مستقبل کښې به د پښتون افغان وحدت خامخا وحت ثابتېږي او که د هغه راتبه دې او که سبا ځکه چې پیلې شوی دي

دلروبر افغانان یودي
ولي اغیار ورباندي بل
ګمان کوینه

په ټول ملک کښې د پښتو وړومبې ورځپاڼه
پېښور
ورځپاڼه
وحدت
چیف ایډیټر
پیرسفید شاه همدرد
رجسټرډ پي نمبر 27
شنبه (خالی) ارمضان المبارک 1422 هـ ق، 26 عقرب 1380 هـ ش
17 نومبر 2001، 5 مگر، 2058 ب، جلد 26، شماره 316 بیعه 4 روپی

دحکومت جوړولو حق دي افغان اولس ته ورکړے شي. کبیر ستوری

دشمالی اتحاد او پخوانی باچا دحکومت راوستو هڅې دبشری حقونو په ضد کار گڼو

دپښتنو دشمولیت نه پرته نه حکومت جوړیدے شی او نه سیمه کښې ثبات او سوکالی راتلے شی

دمسئلې دحل لاره داده چې افغانستان کښې ډیر گوندیزه پارلیمانی دیموکراسی پلی کړے شي

پیښور (پ ر) دپښتون سوشل ډیموکراټیک گوند ډاکټر کبیر ستوری په یو بیان کښې وئیلی دی چې زمونږ گوند د بهرنیو قوتونو لخوا په افغانستان کښې دشمالی اتحاد او پخوانی بادشاه محمد ظاهر شاه د حکومت راوستو هڅې د بشری حقوقو په ضد کار گڼی ځکه چې دشمالی اتحاد قوماندانانوهم پخوانی باچ په تیر وخت کښې افغان اولس ډیر دردولے دے باید چې دحکومت جوړولو حق افغان اولس ته ورکړے شی ده وئیلی دی چې پښتانه په افغانستان دوه شپیته اعشاریه اووه دري او پاکستان کښې دوه ویشت اعشاریه اووه فیصده دی ددوی غم او ښادی سره شریکه ده ده زیاته کړه چې د پښتنو دشاملولو نه پر ته نه حکومت جوړیدے شی او نه په سیمه کښې ثبات او سوکالی راتلے شی ډاکټر کبیر ستوری وئیلی دی چې د افغانستان د لانجې حل او په منطقه کښې امن او ثبات دپاره تر ټولو غوره لاره په افغانستان کښې د ډیر گوندیز پارلیمانی ډیموکراسی پلمی کول دی ددې هدف دپاره پښتون سوشل ډیموکراټیک گوند د لوئې جرگې د راغوښتلو وړاندیز کوی اودې لاندې ټکوته پاملرنه ضروری گڼی. ملگری ملتونه دې په سیمه کښې میشته سلو تنو نامتو پښتنو مشرانو ته بلنه ورکړی چې دوی دپښتونولی ددود او دستور مطابق لویه جرگه راوغواړی. لویه جرگه دې پښتنې سیمیه کښې جوړه کړے شی او ددې لگښت دې ملگری ملتونه په غاړه واخلی. د پښتنو په هره ضلع کښې د ډیرې مودې راسې د جرگو مرکو عنعنوی سیستم شته لوئې جرگې ته دې دسیاسی، مذهبی، قومی مشران او ددې سیمه ایزو جرگو نمائنده گان راوغوښتل شی دالویه جرگه دې دعنعنوی سیمه ایزو جرگو د نمائنده گانو څخه یو موقتی پارلیمان جوړ کړی او هم دې دې سیمه ایزو جرگئو ته دنده وړپه غاړه کړے شی چې به پخپله سیمه کښې امن ټینگ کړی باید چې دا پارلیمان موقتی حکومت وټاکی او داحکومت ملگری ملتونه په رسمیت وپیژنی او د افغانستان څخه بندیزونه پورته کړی دا پارلیمان او حکومت باید په ټاکلی موده کښې اساسی قانون جوړ کړی چې د ډیر گوندیز پارلیمانی ډیموکراسی بنه ولری او د تائید دپاره ئې لویه جرگه راوغوښتل شی شمالی اتحاد ته هم پکار دی چې دخپل نفوذ د ښمیر سره سم لوئې جرگې یا پارلیمان ته خپل نمائنده گان ولیږی. ملگری ملتونه دې د افغانستان د بیا ودانۍ او داروپا داتحاد په شان دگډې اقتصادی ټولنې جوړولو دپاره دلاړې برابرولو ذمه واری په غاړه واخلی تر څو د مرکزی ایشیا اولسونه دوروولی په فضا کښې د خپلو تیلو، گیس، او نورو ذخیرو څخه استفاده وکړی او د تجارت او تگ راتگ ازادی رامینځ ته شی. ده هیله څرگنده کړې ده چې ټول دوست هیوادونه به د سولې ددې نوښتن په عملی کولو کښې مرسته وکړی. ځکه چې دې عمل سره به افغانستان ا و مرکزی ایشیا کښې سوله د داډ وړ شی ده د امریکې څخه هم غوښتنه وکړه چې نور په افغانستان بریدونه بند کړی ځکه چې د بې گناه افغانانو وینه توئیول نه اخلاقی او نه قانونی جواز لری. او نه داره ماری حل کولے شی بلکې دې سره به دامریکا په ضد کرکه او نفرت نور هم زیات شی

ورځپانه بانی: پیرسید سفید شاه همدرد

وحدت

ایډیټر: سید هارون شاه

پېښور

پېښور
THE DAILY
WAHDAT
PESHAWAR
ورځپانه

وحدت

چیف ایډیټر: پیرسفید شاه همدرد

پنج شنبې (زیارت) ورځ، ۱۶ روژه ۱۴۱۸ هـ ق، ۲۵ مرغومی (جدی) ۱۳۷۶ هـ ش، 15 جنوري 1998ء، جلد 23، شماره 15

پښتون قامي وحدت او د افغانستان موجوده وضعه

ليک: محمد افضل خان
(پخواني وفاقي وزير)

دلوئې احمد شاه بابا افغانستان د برصغیر او وسط ایشیا تر مینځه د یوې داسې حساسې منطقې نوم دے چې په هر دور کښې ئې یو ځانګړے حیثیت لرلے دے. په دې منطقه کښې تقریباً دوه ویشت ملیونه ژوند کوی چې یکښې لوئې او واضحه اکثریت د پښتون قام دے. په دې خاوره پښتون قام څه د پاسه دوه سوه کاله حکومت کړے دے او د دغه شخصي حکومتونو په اساس دا خاوره د پښتو کور ګڼلے شي. په کال ۱۸۹۳ء کښې چې کله پیرنګي د یو سازش تر مخه د پښتون قام د اقامې ملي، او کلتوري وحدت ټوټې ټوټې کړو، نو د دغه سازش باوجود بيا هم پښتون قام خپل ځان یو ګڼلے دے، د قبائلي سیمو او د دې پښتونخوا اوسیدونکي ئې هم ځان ته افغانان وائي. د بندوبست په کاغذونو کښې او په نورو دستاویزاتو کښې د قام په خانه کښې دا ټول خلق «افغان» لیکي. دا د دې خبرې ښکاره او واضحه ثبوت دے چې پښتون قام ځان یو ګڼي.

د افغانستان په تباهی او د دې خاورې په تقسیم هر افغان خفه کیږي ولې په خصوصي توګه دغه درد پښتون قام ته رسي. ځکه چې افغانستان د پښتون قام پيژند ګلو ده.

افغانستان کښې د اقتدار لپاره خونړۍ جنګونه راپیښ ته شول. بې شمیره مېنډې بورې شوې، د ګڼو بنګلو او بلونه تالا والا شول، د ډیرو ژوندو سرونه د مینځه لاړل، او ټن بوټونې شمیر افغانان ماشومان داسې دي چې د دوسره عمر تيرېدو باوجود بيا هم دا ارمان لري چې څېرته یو ځل خوبه

دواړه په افغانستان کښې د یو اسلامی حکومت خواهش لري. نو په دې اساس دواړه څه لوئې توپير نه لري. البته خبره د مفاداتو ده. دهرې یوې ولې سره به څه نه څه شکل بيروني مفادات تړلے شوي وي.

د طالبانو په حقله داوئيل کیږي چې دوی د پاکستان له خوا

پاکستان د پښتون قام یووالي ته تیار نه دے

د هغوی پلاران کورونو ته راشي. دا د پښتون قام د تباهی د پاره د هاغه سازشونو نتیجه ده، کوم چې په هر دور کښې د افغانانو د جنګولو د پاره په کار اچول شوي دي.

د ډیرو کالونو د مسلسل جنګ نه پس چې کله طالبانو قدرت تر لاسه کړے دے نو په دې منطقه کښې لږ ارام راغلے دے. ټن طالبان د افغانستان په زياته برخه قبضه لري، د ملک دار الخلافه د طالبانو سره ده او ټوله دنيا په دې خبره متفق ده چې په

تقويه کيږي نو په دې لړ کښې کله وکتل شي نو د پاکستان واکداران د افغانستان په حقله د ډيرې موډې راسې د تذبذب ښکار دي. څه موده وړاندې پاکستان د احمد شاه مسعود او پروفيسر رباني مرسته کوله. خو چې کله ئې د هغوی په مرسته کښې خپله کيه ونه لده، نو ګلبدين حکمتيار ته ئې لاس واچول، او په ځينې وخت کښې خو داسې معلوميده لکه چې ګلبدين حکمتيار نيغه په نيغه افغانستان د پاکستاني د حکومت په جولۍ کښې اچول غواړي. ولې نن هغه ګلبدين په ايران کښې ناست دے او د اچغې وهي چې د طالبانو مرسته پاکستان کوي. خو هغه دې ته فکر نه کوی چې دے پخپله په کوم ځائې کښې تربيه شوے دے.

توله دنيا په دې متفق ده چې په کومو علاقو کښې د طالبانو حکومت دے هلته امن دے

کومو علاقو کښې د طالبانو حکومت دے هلته امن دے او ټن افغانستان ته د هر څه نه زيات د امن ضرورت دے. دا خبره په خپل ځائې صحيح ده چې

ريښتيا خبره خو دا ده چې د پاکستان واکدارانو داولي ورځې نه دا کوشش کړے دے چې په افغانستان کښې لاس وهنې وکړي. په دې خاطر

احساس وده ونه موندي. ټن چې طالبانو خپل يو مستحکم حکومت جوړ کړے دے او ورځ تر ورځه په خپلو بالپسيو

ددوؤ زرو بې ګناه طالبانو وژل د مهذبې دنيا په مخ سپيره ده

کښې د وخت د تقاضو مطابق بدلون راولي لکه د مثال په توګه په دغه خاوره د الیمو د کرولدې د پاره د بندېز لاړې جارې لېتول، د زنانه و د تعليم

د باره بندوبستونه، په بو براخ بنسټه حکومت بانډې خبرو اترو ته رضا کيدل، د مخالف اتحاد بنديان بغير د څه شرط نه خوشي کول او داسې نور کې اقدامات د افغانستان د استحکام په لور د اميد لاړې پرانيزي.

اتحاد تر مینځه د مذاکراتو ببل کيده هم د افغانستان د خونړۍ شخړې په ختمولو کښې اهم کردار لوبولے شي. دا هم د خوشحالۍ خبره ده چې د پاکستان حکومت طالبان په رسميت پيژندلي ولې بل خوا تيرو ورځو کښې چې کله برهان الدين رباني پاکستان ته راغے نو ورته د ډېر لوئې احترام ورکړے شو حالانکې رباني څو کاله وړاندې د پاکستان د وزير اعظم په مشرۍ کښې صرف ددوؤ کالو د پاره عبوري صدر ټاکلے شوے و. هغه دوه کاله خو ډېر پخوا تير شوي دي چې يکښې رباني صاحب نه خو عمومي انتخاباتو ته لاره هواره کړه او نه ئې څه بل داسې قدم پورته کړو د کوم په برکت چې دا تاله واله افغان بيا را غونډ شوے وے. ددې ټولو حقيقتونو باوجود بيا د کوم سوچ تر مخه برهان الدين رباني ته دومره نود هر کلے ووئیلے شو. دا خو په واضحه ډکو کښې د افغانستان د ويشلو سازش ليدے شي. نه صرف دا بلکې دوه پښتانه قام پرست مشران (ولي خان، محمود خان) چې رباني سره د ملاقات د پاره راوغوښتے شو نو ددې په شا کوم عوامل موجود وو؟ که چرې دغه قام پرست مشران د پښتون قام د يووالي او

کوی او په دغه اساس د طالبانو د حکومت سره ګڼې شمير فارسي ژبان هم شته دغه رنګ پروفيسر رباني اګر که فارسي ژبے دے خو ولې د ځيني پښتو مرسته به ورسره هم وي خو سوال دا دے چې که چرې د پاکستان پښتانه قام پرست مشران د پښتنو په مقابله کښې د فارسي ژبې مرسته وکړي نو د دوی د قام پرستۍ خپل مسلک به په شک کښې وغورځيږي. او دغه رنګ دا خبره يا خو طرف ته نه ځي بلکې يو شمير فسدونه به راپيښ نه کړي.

دا صحيح ده چې طالبانو کله

پښتانه قام پرست مشران په کوم دليل د برهان الدين رباني مرسته کوي؟

په کابل برغل وکړو نو په دغه وخت کښې پوشر پسند ډاکټر نجيب شهيد کړو او بيا د هغه د لاش سپکاوے وکړے شو. دغه عمل که هرڅا وکړو نو ذمه واري ئې په طالبانو راځي، ځکه چې د يو انسان د ژوند نه پس د هغه د لاش بې حرمتي کول نه اخلاقي جواز لري او نه مذهبي - ولې بل خوا شمالي اتحاد دوه زره طالبان بلکل بې ګناه په داسې حال کښې ووژل چې هغوی بنديان وو په دغه کسانو کښې زيات شمير د پښتنو وو. ددې دومره لوئې واقعې نه پس بيا د رباني پاکستان ته راتلل او د ده سره د پښتنو قام پرستو مشرانو ليدل او نه صرف ليدل بلکې د هغه په

ګلبدين حکمتيار په ايران کښې ناست دے او په پاکستان تورونه لګوی

په تهران کښې د او ائي سي په اجلاس کښې ...

په افغانستان کښې د امن د قيام په لور يو اهم پيش رفت دے. د ايران د سر مشرانو نه پس د سعودي عرب د واکمنو سره خبرې هم د قدر وړ اقدام دے. ...

وحدت خبره کوی نو بيا بايد چې ...

نتيجه کښې چې پښتانه نور هم د مايوسۍ سره مخ کيدے شي.

د احقيقت په خپل ځائې اټل دے چې د پښتون قام نه علاوه نور کې مليتونه هم په افغانستان کښې ژوند ...

هم مناسب نه و ځکه چې د شمال اتحاد کسان په څه نا څه حال کښې د رباني مرستيال دي.

د پاکستان حکومت نن هم ...

نور په دريم مخ

باتي :: افغانستان وضعه

دا غواړي چې په افغانستان کښې دې فقط داسې يو حکومت وجود ولري کوم چې د هرې خبرې او هرې فيصلې کولو نه وړاندې د دوی سره تماس ونيسي. خو چې په دې لړ کښې هر کام پورته کوی نو ورته د پښتون قام د يو کيدو ويره ودريږي. د پاکستان دا زادۍ پنځوس کاله پوره شو خو ددې دومره موډې نه پس هم چې کله پښتانه ځان ته نوم غواړي نو هر څوک ئې مخه نيسي، که د صوبې د حقونو خبره کوی نو ورته غدار وائي. خو زما په نظر د قامونو راپو ځائې کيدل او د لويو وحدتونو مينځ ته راتلل اوس يو بين المللي فطري عمل دے. قامونه تر ډيره وخته پورې د يو بل نه بيل نه شي پاتې کيدے او بيا پښتون خو داسې يو وحدت دے چې يو رنګ، يوه ژبه، يو نسل يو لباس، يو مزاج، يو خوئې او عن تر دې چې شريکه ورشو لري نو بيا د داسې وحدت تر ډيرې موډې پورې د يو بل نه لرې پاتې کيدل هيڅ امکان نه لري. که چيرې پښتانه دا اوس نه لري نو بايد چې هغه عالمي طاقتونه دې د پښتون قام د ملي وحدت د پاره کوټلي اقدامات وکړي. د چا د سازشونو په نتيجه کښې چې دا يې وسه اولس ټوټې ټوټې او تاله واله پروت دے

ABC CERTIFIED

THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN

MEMBER APNS

په ټول ملک کښې د پښتو ورومبۍ ورځپاڼه

پېښور

ورځپاڼه

وحدت

چیف ایډیټر

پیر سفید شاه همدرد

رجسټرډ پي نمبر 27

پنجشنبه (زیارت) ۲۰ صفر ۱۴۲۱ ه ق، ۵ اوړے (جوزا) ۱۳۷۹ ش، 25، مئی ۲۰۰۰ء ۱۵ جیټھ ۲۰۵۷ ب، جلد ۲۵، شماره ۱۳۶، بیعه ۳ روپۍ

د روس بریدونه به بې ځوابه پاتې نهٔ شي، کبیر ستورے

روسیه زمونږ د پخوانۍ جګړې د تاوان پوره وړې ده

پېښور (پ ر) د پښتون سوشل ډیمو کرېټک ګوند مشر دا کبیر ستوری پهٔ افغانستان د روسانو لخوا د توغندیو د حملو ګواښ غندنه کړیده او وئیلي ئې دي چې داډول بریدونه به بې ځوابه پاتې نهٔ شي. چې داورلمبې به ئې نهٔ یوازې روسیه درې وړې کړي بلکې ټوله سیمه به بې ثباته کړي. پرون یو مطبوعاتي بیان کښې ده ووئیل چې روسیه زمونږ د پخوانۍ جګړې د تاوان پوره وړې ده. د روسیې جمهور رئیس ته پکار دي چې پخوانے پورور کړي او ځان نور پوره وړے نکړي. ده ووئیل چې روسیه هڅه کوي چې د منځنۍ اسیا خپلواک هیوادونه یا پهٔ بلې طریقې د خپل جع لاندې راولي. او د هغوی پهٔ

پاتې صفحه ۵ کالم ۱

پاتې :: کبیر ستورے

شتمنیو چې اوس ورته بازار پیدا شوے دے قبضه وکړي. کبیر ستوري ووئیل چې روسیه یوځوا د مسعود پهٔ واسطه پهٔ افغانستان کښې ناراسې جوړوي او د بلې خوا د منځنۍ اسیا خپلواک هیوادونه لسوی او د طالبانو حکومت سره ئې پهٔ جنګ اچوي حال دا چې طالبان یو سوله خوښوونکے ځواک دے. ده ووئیل چې د منځنۍ اسیا هیوادونه چې د روسیې لمسون ونهٔ مني. او د افغانستان اسلامي امارت سره چې ډیر ځهٔ ورسره شریک دي د خپل مفاداتونو دفاع وکړي او د نړۍ د نورو منطقو پهٔ شان اقتصادي ټولنې کښې سره راټول شي.

ABC CERTIFIED

THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN

MEMBER APNS

په ټول ملک کښې د پښتو ورومبۍ ورځپاڼه

پېښور ورځپاڼه

وحدت

چيف ايډيټر
پير سفيد شاه همدرد

رجسټرډ پي نمبر 27

سه شنبه (نهم)، 14رجب المرجب ،1422 هـ ق، 9ميزان، 1380هـ ش
2اکتوبر 2001، 19 اسو، 2058 ب، جلد 26 ،شماره 269 ،بيعه 4روپۍ

دظاهرشاه راوستل به سيمه لوئي کشالي سره مخ کړي ، کبير ستوری

هرڅوکۀ ظاهرشاه په ختهٔ پښتون دے خوپخپل خلوېښت کلن دور کښې ئې پښتانهٔ تګولی دی

نن دجمهوري قوتونو دقدرت دور دےځکه نو منطقه کښې دې دمستقل امن دپاره دجمهوري نظام دجوړښت لارې برابرې کړے شي

پېښور (وحدت خبريال) په جرمنی کښې دپښتون سوشل ډيموکراتيک ګوند مشر ډاکټر کبير ستوری په خپل يو بيان کښې دامريکې او افغانستان د حکومتونو نه دا غوښتنه کړيده چې د اوسنی لانجې او غلط فهمی حل دخبرو اترو او سولې د لارې مينځ ته راوړی چې دڅه شان د افغانستان عام اولس د جګړو په اور کښې ونه سوزی. ده زياته کړيده چې يوويشتمه صدی دامن اوسولی پيړۍ ده چې په کښې د هيوادونو ترمينځه فاصلې رالنډيږی په داسې حال کښې به په افغانستان باندې جنګ ورتپل کومې ښې نتيجې رابرسيره نه کړی ډاکټر کبير ستوری زياته کړه چې که چرې په طالبانو باندې دغربی هيوادونو له اړخه بنديزونه نه وے لګول شوے او دوی لکه د نورو خپلواکو هيواو په رسميت پيژوندل شوے وے نو دڅه حالات به چرې هم مينځ ته نه راتلل ځکه چې پښتانه فطری طور امن خوښونکې قام دے دپخوانی باچا محمد ظاهر شاه افغانستان ته د بيا راتګ په بابله کبير ستوری ووېل چې که هر څو ظاهر شاه باچا په خته پښتون دے ولې د اولس داسې د خپلې ژبې خپل کلتور ، خپلو روايـاتو او خپلې "پښتو" نه پردے پاتې شوے دے او ترديې چې په پښتو ژبه هم نه پوهيږی دڅه باچا نه صرف دا چې په خپله خلوېښت کلن دور کښې پښتانــه تګولــی دی بلکــې د پاکستان سره ئې هم په ښکاره ډول دښمنی کړيده هم دڅه دښمنی وه چې د پاکستان او افغانستان د پښتون ترمينځ ئې فاصلې سيوا کړې. ده د شمالی اتحاد او د ظاهر شاه ترمينځ د رابطو په حواله ووېل چې کومو لويو قومندانانو دشمالی اتحاد په مرسته محمد ظاهر شاه دوبـاره په افغانستان مسلط کړو نو په دې منطقه کښې به يوه داسې شخړه رامينځ ته شي چې بيابه ئې څوك هم په حل نه پوهيږی ځکه د افغانستان د ابادی لويه برخه پښتانه او پښتانه کله هم په ځان باندې کم شميره دلې زورګيری نه شی منلے. ډاکټر کبير ستوری ووېل چې نن سبا د جمهوری قوتونو د قدرت دور دے نو ښه به داوی چې په دې منطقه کښې د مستقل امن دپاره دجمهوری نظام دجوړښت لارې برابرې شی. او پښتون اولس ته دجمهوريت د بيرغ لاندې د ژوند تيرولو موقع ورکولے شـی څو د تيرو پنځويشتو کالو راسې اولس نور د کړاونو سره مخ نه شی ځکه چې د افغانستان ناقراری ده ددڅه اتل حقيقت په تناظر کښې بايد امريکا دافغان حکومت سره نيغ په نيغه د خبرو سلسله پيل کړی چې د څه مودې راسې ددې غير يقينی صورت حال څه نتيجې رابرسيره شی او ددې منطقې عام وګړی د سکون ساه واخلی.

وحدت

سه شنبه (نهم) ۲ اکتوبر ۲۰۰۱

چيف ايډيټر وپبلشر پير سيدسفيدشاه همدرد د ورځپاڼه "وحدت" دپاکستان دحکومت په تصديق دوحدت پريس خيبربازار پيښور نه خپروي. ايډيټر پير حمدل شاه ايډيټر: ظفر علی شاه ګيلانی پته: د ورځپاڼه وحدت ۲۰ اسلاميه کلب بلډنګ خيبربازار پيښور ـــ فون: ۲۱۴۰۳۴ ۲۱۴۱۵٤ فيکس ۲۱٤۳۳۱
Emile: wahdat@pes.comsats.net.pk

ABC CERTIFIED

THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN

MEMBER APNS

په ټول ملک کښې د پښتو ورومبي ورځپاڼه

پېښور

ورځپاڼه

وحدت

چیف ایډیټر
پیر سفید شاه همدرد

رجسټرډ پي نمبر 27

جمعه ۲۴ شعبان ۱۴۲۰ ه ق، ۱۲ قوس (لیندۍ) ۱۳۷۸ ش
3 دسمبر ۱۹۹۹ء، ۱۶ مگر ۲۰۵۶ ب، جلد ۲۴، شماره ۳۲۸، بیعه ۳ روپۍ

د ټولو پښتنو اتحاد غواړو، هدایت بنګش

د روم او جرمني غونډې افغانستان کښې هیڅ بدلون نهٔ شي راوستې

افغانستان کښې امن راتلل دوخت اهمه غوښتنه ده، اخبارۍ خبرې

پېښور (این این ائی) د پښتون سوشل ډیموکریټک پارټۍ جرمنۍ مشر سکتر. هدایت الله خان بنګش وئیلی دی چې روم او جرمنی کښې شوې افغاني غونډې افغانستان کښې هیڅ بدلون نهٔ شي راوستې، داغونډې بوازې د پیسو ضیاع او د تعلیم یافته او بااثرو افغانانو د مصروف ساتلو بهانه ده دې سره د هغو ټرلو پهٔ ځائې باید ټول افغانان طالبانو سره سرسته ملګرتیا وکړي ولې چې طالبان د افغانستان اصل واکمن دی. د افغانستان پهٔ پنځهٔ نوی فیصده خاوره کنټرول لري او د وسله والو کسانو نه ئې وسله ټوله کړې ده پېښور کښې اخباري نمائندګانو سره د خبرو کولو پهٔ وخت دهٔ ووئیل چې زمونږ د تنظیم مقصد جرمني کښې موجود ټول پښتانهٔ متحد کول دی چې د دغه شان دوی خپل تشخص او روایات ژوندي وساتی. دهٔ ووئیل چې مونږ د افغانستان او پاکستان ترمینځه د ډیورنډ لائن پهٔ نوم را کښلې کرښه نهٔ منو، مونږ د ټولو پښتنو اتحاد غواړو که هغوی لر اوسیږي یا بر اوسیږی ده زیاته کړه چې زمونږ تنظیم جرمنی کښې د پښتو یو سکول چلوی چرته چې پښتو ژبه ښودلې کیږی، او جرمن پښتو ډکشنري او جرمني کښې د پښتو زده کولو کتابونه خپروی او ددې کافی مثبت اثرات راڅرګند شوی دی. د یوې پوښتنې پهٔ ځواب کښی دهٔ ووئیل چې کال اتلس سوه دري نوی کښې د نومبر پهٔ دولسمه نیټه چې انګریزانو د ډیورنډ لائن کومه معاهده کړې وه هغه د انګریزانو تللو سره پخپله ختمه شوې ده او د سلیزې پهٔ پوره کیدو مونږ جرمنی کښې د پښتنو د یو والي ورځ نمانځلې ده افغانستان کښې د بهرنی لاس وهنې پهٔ حقله دهٔ ووئیل چې ترڅو افغانستان کښې بهرنی لاس وهنې کیږی. نو ددې بد اثرات بهٔ پهٔ ګاونډیو هیوادونو هم پریوځی. دهٔ زیاته کړه چې د اوخت ټوله جګړه اقتصادی ده ایران، پاکستان، ترکی او افغانستان ټول غواړی چې د انرجی پائپ لائن دې د دوی حدودو کښې تیر شی. د یوې پوښتنې ځواب کښې دهٔ زیاته کړه چې افغانستان کښې امن راتلل دوخت اهمه غوښتنه ده دهٔ زیاته کړه چې افغانستان کښې امن او مستقل نمائنده حکومت قائمیدو د پاره دې افغانستان کښې د کلیو پهٔ کچ جرګې راوغوښتې شی چې دوی نمائندګان خوښ کړی او چې کله دا لړۍ مکمل شی نو بیا دې لویه جرګه راوغوښتې شی او د نمائنده حکومت د قیام د پاره دې کوشش وکړې شی. د یوې بلې پوښتنې پهٔ ځواب کښې دهٔ ووئیل چې مونږ خپل تنظیم کښې د پاکستان او افغانستان پښتنو ته برابره نمائندګی ورکړې ده او داوخت ددې تنظیم صدر د افغانستان او مشر سکتر د پاکستان دے.

THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN

ABC CERTIFIED

په ټول ملک کښې د پښتو وړومبې ورځپاڼه

MEMBER APNS

ورځپاڼه

THE DAILY WAHDAT PESHAWAR

وحدت

پېښور

چیف ایډیټر: پیر سفید شاه همدرد

(رجسټرډ نمبر ۲۰) بیه خلور (4) روپۍ

د یکشنبې (اتوار) ورځ ۲۶ د ربیع الثاني ۱۴۱۸ هـ ق. ۹ د وږي (سنبله) ۱۳۷۶ هـ ش. 31 اگست 1997ء، 17 بادرو 2054 ب، جلد 17، شماره 235

د محمد افضل خان «قامي وحدت»

لیک: ډاکټر محمد اعظم اعظم

د نیا غلي محمد افضل خان (خان لالا) نامه د شلمې صدۍ د پښتنو په هغه مشرانو کښې راځي، څوک چې د ازادۍ نه پس په فکري او عملي توګه د قام او وطن خدمت ته راوتلی دی، او په دغه ازغنه لار کښې ئې د هر قسمه کړاېنتونو او قربانو له غاړه ورکړې ده، په پاکستان دننه د پاکستاني اولس د خوشحالۍ او سوکالۍ د پاره د سیاست په میدان کښې د هغه هلې ځلې عموماً د پښتون قام د ترقۍ او د ملي تشخص د ټاکلو په لړ کښې د هغه پرله پسې زیارونه څۀ پټ پناه شے نۀ دے.

په دې وطن کښې د جمهوریت دودې او جمهوري اصولو د پرمختګ په تحریکونو کښې چې د شمیر کوسو سیاسي مشرانو په عملي توګه په یو نه ماتیدونکي تسلسل د زړۀ له اخلاصه سره خپل جهاد جاري ساتلے دے، او د خپلو کوټلو او ټاکلو اصولو په سنګر باندې پاخۀ ولاړ پاتې شویدي په هغو کښې د خان لالا نامه په سر کښې راځي.

د قامي سطحې د یو ښلي شوي لیډر په حیثیت کۀ هغه یو خوا د پاکستان د هرې علاقې د زېلو طبقو د جمهوري او ائیني حقوقو د پاره د حق او صداقت نعره پورته کړې ده نو بل خوا هغه د هغو خلقو د بې ارزې ژړا هم په وار کوسي زړلې ده د هغوی د پاره ئې د انصاف غوښتنه کړې ده د کوسو سره چې د هغه علاقه ده، په بنیادي ډول افضل خان یو کوټلے پښتون فطرت لري. او د غه پښتون سراج عمر له په خپلو ائیني حدونو دننه د پښتنو د حقوقو او د هغوی د ملي او کلتوري تشخص د بقاء د پاره جنګیدلے دے.

په روانه پېړۍ کښې چې پښتون قام د سیاست په میدان کښې کوم نوسوري مفکرین رازېږولي دي. د افضل خان نامه په هغو کښې ډېره هسکه او جوته ده.

خان لالا وخت په وخت هم د تقریر او هم د تحریر په ژبه د تاریخي

نور په دریم مخ

پاتې:: قامي وحدت

شواهدو او الیني حوالو په ذریعه په پاکستان کښې د خپل قام د پاره د یو باعزته ژوند او مقام ارزو کړې ده او د هغه د افکارو ځنې نادرې نمونې د کتابونو او پمفلیټونو په شکل کښې زمونږ د نظر وړاندې راغلي دي.

په دغه لړ کښې داورو کښے خوندې کتاب «قامي وحدت» د افضل خان د بشپړې مطالعې په تناظر کښې د هغه د رسا فکر یو بل ژوندے ثبوت دے. دا په یو شکل کښې د پښتون اولس په تېرو د خوږ تاریخ او د پښتنو د کلتوري اقدارو یوه لنډه بېړه هم ده او د هغوی د شاندارې ماضۍ او روښانه مستقبل په حقله د یو لیکلي دستاویز په شکل کښې یوه کوټلې سیاسي مفکوره هم.

د پښتنو د اصل نسل په باره کښې کښې نظرئې وړاندې شو یدي او دې کښو خبرو خبره دې حد ته راوسته چې پښتانه یو نۀ بلکې یو ملت دے، څوک چې د لته راغلي وي په دې کلچر او روایاتو کښې ورک شوې وي. پښتانه هر څوک چې دې وي په دا د محققینو سر خوږے دے خو پښتانه اوس پښتانه دي یوه ژبه یو کلچر لري او په فطري توګه د یو جغرافیائي وحدت خاوندان دي.

افضل خان خپله دې کتابچه «د پښتنو قامي وحدت» کښې خپل سیاسي فکر چې په کوسو تاریخي تسلونه، جغرافیائي او اقتصادي دلائلو او تجربې سره وړاندې کړے دے یوه ډېره علمي ژورتیا او ادبي خوږ والے لري. او د شعور او فهم په رڼکه ډېر په اسانه زرغونیږي څو خبره د نتیجو د تر لاسه کولو ده، د پښتنو بې اتفاقي یو تاریخي صداقت او نسلي مرض دے. د بایزید روښان نه راواخله تر باچا خان پورې د دې مرض علاج ډېر کوششونه وشول خو مریض لا هغسې په کټ پروت دے. په موجوده وخت کښې هم د وخت طبیبان د دې رنځور په علاج بسې دي خو دا پته نۀ لګي چې مریض به ښۀ شي او کۀ نه، د هغه د درمان په ارمان کښې به طبیبان هم په کټ پریوځي.

اتوار (یکشنبه) ۳۱ اگست ۱۹۹۷ء

THE DAILY WAHDAT PESHAWAR

ورځپاڼه پېښور
وحدت
چيف ايډيټر: پير سفيد شاه همدرد
د شنبې (خالي) ورځ، ۵ ۲ صفره ۱۴۱۹ هـ ق، ۳۰ جوزا (غبرګولی) ۱۳۷۷ هـ ش، 20جون1998ء، جلد23، شماره168

ډاکټر کبير ستوري د خپل شعر په هنداره کښې

ليک: لائق زاده لائق

خوبونه هرڅوک ويني، څو ځيني خوبونه شخصي وي او ځيني اجتماعي، په شخصي خوبونو کښې د انسان فکر د خپلې هستۍ نه چاپېره چورلي او په کښې هاغه څه ويني د کوم څه حصول چې دده د لاشعور غوښتنه وي. ددا سې خوبونو په مقابله کښې اجتماعي خوبونه قاموسونه ويني لکه دلوئې جنګ نه وړاندې چې دغه خوب جرمن قام ليدلې ؤ. او ددغه خوب د رښتيا کولو لپاره ئې په ټوله دنيا د قبضې د پاره ټولې لارې چارې لټولې. خو داسې خوبونه کله رښتيا کېږي شي. جرمن قام په دنيا خو قبضه ونه کړې شوه البته خپل لوئې قام پرست مشر «هټلر» ئې وبائيللو. او داسې ئې وبائيللو چې د مړې ژوندی پته ئې هم ونه لګېده.

په براعظمګی کښې دغه خوب پېرنګي ليدو چې خپل لاسونه ل اوږ ته خواره کړي او ددې خطې په ټوله خاوره خپل مرغ هسک کړي. په دغه ارمان چې کله روند پېرنګی د پښتونخوا خاورې ته ورسېدو نو په وروسې ځل ورته دا احساس وشو چې دا خاوره لکه د نورو علاقو دحلوا نمړې نه ده چې دستوني به ئې تېره کړي. او

بيا چې کله د پښتون قام دننګيالو دلاسه د پېرنګي وينه په ټوله پښتونخوا کښې توئې شوه نو دا ستعمارچيانو ښترګې د حيرت نه وارې پاتې شوې. هغوی ټولو په دغه خبره سوچ شروع کړو چې ددې طاقت مقابله په څنګه وکړې شي.

خو ... بيا هم هاغه وشو د

> نن په پښتون قام کښې ديووالي احساس ورځ تر ورځي لا پسې پياوړے کېږي

کومې دلاسه چې پښتون هر ځل ماتې خوړلې ده خو پښتنو مشرانو د «لونګي» او «مواجبو» په لالچ کښې پېرنګی سرښته و کړه او ظاهره ده چې کله د کور خاوند پخپله غل شي نو بيا د کور حفاظت کله کېدے شي. پېرنګي ددغه لالچ په بدل کښې نه صرف دا چې د پښتون قام نه خپل انتقام واخستو بلکې ددې قام دقوت دماتولو لپاره ئې «درې غبرګې پاليسي» راسينخ نه کړې. او بيا يو تاريخي ظلم اوشو. ديو کور، يوې ژبې، يو کلتور او يو نسل خاوندان په دريو ټوټو کښې ووېشلے

شول. يو ته ئې «رات» يعني Settle area ووې او بل ته ئې د Tribal نوم ورکړو او يوې برخې ته ئې افغانستان ووې او پينځه ديره سل کاله پس نن هم دغه تاله واله پښتون ديو بل نه برڅے برڅے او لرې لرې پروت دے.

ددې قام ديووالي دپاره چې کله هم څه شعوري کوشش شوے دے استعماري قوتونو ددغه هلو ځلو مخ نيوے کړے دے ځکه تر ددې چې دا اوس اوس په يو ازاد ملک کښې پوره پنځوس کاله پس چې کله پښتون قام ځان ته بېل نوم وغوښتو نو استعمارچيانو ددې بنيادي حق دمخ نيوی دپار څه ونه کړل؟

خو ددې هر باوجود نن په پښتون قام کښې ديووالي احساس ورځ تر ورځې لا پسې پياوړے کېږي؟

او دغه احساس د هر څه نه زيات مهم او ضروري دے. په عام اولس کښې ددې فکر د خوروولو لپاره شاعران او ليکوال لوئې لاس کوي. چې يو کښې يو شاعر پاغلے ډاکټر کبير ستوړے دے. محترم ډاکټرصېب چې کله هم دشعور په درشل قدم ايښودے دے نو ورته د خپل تاله واله وجود احساس شوے دے. او ځکه نو د خپل ژوند يوه لويه برخه ئې په دې ارمان تېره کړه چې کله خو به پښتون سره يو شي. ددوی په شاعرۍ کښې ددغه ارمان رنګونه هر ځائې جوت ښکاري لکه د

مثال په تو که داځو شعرونه ئې ديو پښتون خيال خوسره ښکلې ترجمانی کوي:

د خياله جوړه شوې ښاره فکر وهلے
څه ښکلې تماشه وه تماشه ئې ما کوله
بلبلې د باغونو نه کړه ته وې راغلې
ساقي ديک پياله لاس کښې هرچاته
ورکوله

راجمع وو رنګونه دښکلا سابقه وه
ښکلا دقام ولې دپانست مېره وختله
جرګه دقام مشران وو د خوشحال بابا
دېره کښې
نقشه د پښتونخوا ذابادی ئې جوړوله
دستور ومشالونه لګېدلي وو اسمان
کښې
ربا د پښتونوالي ئې هرخواته خوروله

زه دا ګڼم چې کله ديو شاعر په فکرا و لاشعور کښې يو ارمان تر دې حده غزونې کوي نو مونږ په جار دا وئيلے شو چې دغه شاعر د پښتون فکر دوحدت ارسالی دے. پاغلے ډاکټر کبير ستوړے قامي وحدت د کاميابی راز ګڼي.

هره ځانګه خپله ونه کښې لوئېږي
چې له ونې ځانګه غوڅه شي وچېږي
عاقبت ئې ورکېده دی ستوړے وائي
چې له خپل کلتور او ژبې پرڅے کېږي

پاغلے ډاکټرصېب د پرمختګ او ترقۍ دپاره د پښتو ژبې زده کړه او پوهنه شرط ګڼي.

د هرقام پېژند په ژبه کلتور کېږي
په برکت د ژبې قام هسک شي
جګېږي
چې په خپله پښتو ژبه نه پوهېږي
ستوړے څه پرې کړه په سل ژبو
پوهېږي

ډاکټر کبير ستوړے په خپله خاوره خپل اختيار لرل د هرانسان بنيادي حق ګڼي.

په هغه سټين ښکاروے التخار
چې په سينه دوطن شي لګ سر زار
د بخت ستوړے ئې ځليږي په اسمان
کښې
چې څوک ولري د خپل وطن اختيار

د پښتون قام ديووالي او وحدت ددې ترجمان شاعري په ډېرو رنګونو خوره ده او ددغه رنګونو لټون د هرقام پرست ذمه واري ده. د شعرونو داځو نمونې ئې باېد ددغه رنګونو په لور د تګ اورا اورکې وکښلے شي.

THE DAILY WAHDAT PESHAWAR

THE DAILY
WAHDAT
PESHAWAR
ورځپاڼه پېښور
وحدت
چيف ايډيټر: پير سفيد شاه همدرد
دسه شنبې (نهې) ورځ، ۲۳ ربيع الاول ۱۴۱۸ هـ ق، ۷ زمری (اسد) ۱۳۷۶ هـ ش، 29جولائی1997ء، 14 پشکال 2054 ب، جلد12، شماره203

د پښتنو يووالي دوخت ضرورت

عبدالکبير ستوړے

پښتانه چې دنړۍ په لرغونی قومونو کښې شمېر کېږي او د څو زره کلن تاريخ لرونکي دي نن سبا دنړۍ تقريباً دېرش ميلونه نفوس تشکيلوي. خو دغه قوم تل دښکيلاکي (استعماري) قوتونو له خوا ټوټه ټوټه او جلا جلا ساتل شوے دے ترڅو د پښتو دبې اتفاقۍ څخه په استفادې خپل ناوړه او ناپاکه ارادې په مخ بوځي. پښتانه چې په خپل خاص کلتور، پت، ننګ، غيرت، ميلمه پالنې او مېړانې مشهوردي خو دبده مرغه نن دغه قوم ددې ټولو صفتونو سره دبې اتفاقۍ په رنځ اخته دے او همدغه وجه ده چې نړۍ کښې ترټولو بېوزلی او غنې قوم (پښتون) د غربت، بې علمی، بې کوری او داسې نورو ډېرو کړاونو او ستونزو سره لاس و ګريوان دے او ددې ټولو ستونزو د حل يوه لاره ده چې هغه قومي يووالے (وحدت) دے ترڅو پښتانه په يو ټغر راټول شي خپل

منځي تربګنې او دشمنې پرېږدي او د خپل هېواد او قوم لپاره د ترقي، سوکالۍ او امن تګ لاره غوره کړي او ملي هويت راژوندے کړي.

پښتون ديو وحدت نوم دے، يو وجود او يوه تنه ده خو دښمنانو په څو برخو تقسيم کړي دي. خو ترڅو چې دغه تقسيم او ټوټې ټوټې يو ځائې او پيوند نه شي نو په افغانستان او حتی په ټوله مرکزي اسيا کښې سوله او امن نه شي ټينګېدے.

پښتنو په هر وخت او زمان کښې خپله مړانه دنړۍ هر يرغلګر قوت ته څرګنده کړې ده، تل دغه قوم د خپلو دړندو رواياتو ټينګ عزم او پخې عقيدې

له مخې هر هغه استعماري طاقت ته چې افغانانو ته ئې په کږه سترګه کتلي، کلکه ماتې ورکړې ده، انګرېزان ئې تر لندن او روسان ئې تر مسکو تېر کړي دي. مګر اوس بيا هغه استعماري او نور ذېدخله ملکونه داهڅې کوي چې د خپلو شخصي ګټو او غچ په خاطر دلوئې احمد شاه بابا افغانستان نور ټوټې ټوټې او افغانان په خپل منځي او بې اتفاقۍ واچوی خو د پښتو تاريخ ثابته کړې چې افغانانو تل د غلامۍ ځنځيرونه شلولي او يرغلګر ئې ترکورو ځغلولي دي او لرې نه ده چې دوی هم دغه ارسانونه ګور ته دخان سره يوسي.

داحمد شاه بابا افغانستان د پښتنو او ورونو قومونو (ازبک، تاجک، هزاره) او نورو ګډ کور دے چې هر يو قوم

ته د خپل نفوس دشمېرې سره سم خپل حق حاصل دے خو پښتانه چې په افغانستان کښې لوئې اکثريت تشکيلوي ولې اوس د پردیو د دسيسو او ګټو ښکار شوي دي. هغه ننګيالے قوم چې ډېر ستر وياړونه ئې په برخه شوي وو. د پرنګيانو او روسانو د يرغل په ضد ئې تر هرچا لوړې توره او بيرغ پورته کړې وو او د اسلام دمقدس جهاد ستر مقصدونه ئې لاس ته راوړي وو بيا هم په ډېرې بې رحمانه ډول دغه قوم قتل کېږي. د جنګ په اورونو سوزي، ماشومان ئې يتيمان، مېندې ئې بورې او پېغلې ئې کونډې کېږي خو هيڅوک ددغه ظلم او ناتار په خلاف چې د پردیو له خوا په افغانانو مسلط شوے اواز نه پورته کوي.

خو اوس ددې وخت رارسېدلے چې پښتانه بايد يو موټے شي او خپل تېر تاريخ ته نظر واچوی او د خپلو اتلانو لکه احمد شاه بابا، ميرويس نيکه، خوشحال خاخټک، باچا خان (فخر افغان) او نورو له کارنامو او مبارزو څخه ګټه واخلي او د خپلو تېکونو له تورو او مړانو څخه پند واخلي يوه چغه او يو اواز شي پخپله خاوره خپل اختيار پيدا کړي او د پردیو لاسونه د خپل ګريوان څخه وباسي. په جرګو او مرکو چې د پښتونولی بنسټ جوړوي خپل منځي اختلافات له منځه يوسي او د خپل حق څخه په کلکه دفاع وکړي نو هله به پښتون د سوکالی امن او ارامې ژوند ترسره کړي او د پرمختګ او ترقۍ په لور به روان شي نو ددې مقصد د پوره کولو لپاره قومي وحدت او يووالي ته سخت ضرورت دے چې هر پښتون ته ښکاره دي چې عمل پرې وکړي او د دښمنانو دسيسې شنډې کړي.

THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN

ABC CERTIFIED

پۀ ټول ملک کښې د پښتو ورومبۍ ورځپاڼه

MEMBER APNS

ورځپاڼه پېښور

THE DAILY WAHDAT PESHAWAR

وحدت

چیف ایډیټر: پیر سفید شاه همدرد

د پنج شنبې (زیارت) ورځ، ۹ دوېمه خوره ۱۴۱۸ هـ ق، ۲۳ زمرے (اسد) ۱۳۷۶ هـ ش، 14-اګست 1997ء، 30 پشکال 2054ب، جلد12، شماره219

پښتانۀ یوُ د بل نه بېل نۀ شي پاتې کیدے، افضل خان

دافغانستان موجوده حالاتو د پښتنو د قامي وحدت لارېرانستي ده، د تباهي پۀ نتیجه کښې نزدې شول

پښتون نۀ صرف مذهبي وحدت بلکې علاقائي او کلتوري وحدت هم دے، خپل ځان به ا روسرو ګڼي

پېښور (پ ر) د پښتونخوا قومي پارټۍ مشر قام پرست لارښود او پخواني وفاقي وزیر افضل خان وئیلي دي چې دافغانستان موجوده حالاتو د پښتنو د قامي وحدت لار پرانستې ده. پښتانۀ پۀ هرلحاظ د یو بل نه بېل نۀ شي پاتې کیدے. پرون یو بیان کښې ده ووئیل چې دا د فطرت قانون دے چې دهرې تباهي پۀ شا دابادۍ یو داسې رازپټ وی چې پۀ ورسبي نظر کښې د هغې

پاتې صفحه اخر دریم کالم

پاتې:: افضل خان

ابادی تصور هم نۀ شي کیدے. خو وخت سره دا خبره ثابته شي چې الله تعالٰی پۀ خپل هرحکم کښې د انسان د ښیګړې راز پټ ساتي همدغسې پۀ افغانستان کښې هم وشو. ده ووئیل چې د تیرو اتلسو کالو پۀ اوږده موده کښې پۀ زرګونو ماشومان یتیمان، بې شمیره میندې بورې او ګڼې زنانه کونډې شوې. د افغانستان ګڼ خلق خپل کور کلی نه لرې پۀ پردو ډاګونو کښې میشته شوولې دافغانستان د دغې تباهي پۀ نتیجه کښې پښتانۀ یو بل ته نزدې شول. دیو بل پۀ درد دردمند شول او نن پېښور او د پښتونخوا پۀ نورو علاقو کښې افغانان خپل ځانونه بې کوره نۀ ګڼی ده ووئیل چې

دافغانانو دا احساس پۀ دې اساس دقدرور دے چې دا ټوله پښتونخوا دافغانانو د پلار نیکه زمکه ده. نو پۀ خپل کور کلي کښې بايد چې څوک ځانته مسافر ونۀ وائي. ده ووئیل چې پۀ عالمي سطحه د پرله پسې انقلابونو پۀ ترڅ کښې اوس دا خبره واضحه ښکاري چې پښتون قام به هرو مرو یوه ورځ د خپل قامي وحدت مرام ته رسیږي ځکه چې پښتون د یو وحدت نوم دے. دا نۀ صرف مذهبي وحدت دے بلکې علاقائي، کلتوري وحدت هم دے. خان لالا ووئیل چې زمونږ اوس هم عقیده ده چې د پښتون وحدت یو بل نه لرې نۀ شي پاتې کیدے. دا وحدت د یو سازش ترمخه ټوټې ټوټې کړے شوے وو. او د دوی پۀ سرې ئې چې د ډیورنډ کرښې پۀ نوم کومه کرښه راښکلې وه اوس د دغې کرښې څۀ قانوني او اخلاق حیثیت نۀ دے پاتې شوے. ده ووئیل دحالاتو بدلون د دې اشاره کوي چې پښتانۀ به هرو مرو خپل ځان ګڼي او خپل قامي وحدت به ترلاسه کوي

وحدت

Oktober 2003

قام پرست مشر ډاکټر کبیر ستوری پېښور ته راغلو

پښتو عالمي کانفرنس او د پښتنو په نمائنده جرګه کښې به ګډون کوي

پېښور (وحدت خبر) په المان کښې د پښتنو د جذبو ترجمان د ټولنيز اولسوليز ګوند مشر او د ساپوهنې ډاکټر ښاغلی عبدالکبير ستوری پېښور ته را رسيدلی دی. دوی سره د نورو قامي فکر لرونکو نه علاوه شيرين ګرديوال هم سلګري و. نوموړی کبير ستوري يو ډير ښه شاعر او قامي فکر لرونکی دی. تر اوسه د دوی د شاعری

پاتې صفحه ۵ کالم ۲

پاتې :: ډاکټر کبير ستوری

دوه کتابونه د «قلم توره» او «ژوندی خيالونه» په پښتو شاعری کښې د قدر اضافې دی. د دې نه علاوه د ساپوهنې په موضوع د دوی ليکلی کتابونه «ويره»، «د هوښتيا رتيا تله» او ژبساپوهنه په پښتو ادب کښې پنځې انفرادی کوششونه دی. ښاغلی ډاکټر کبير ستوری د پښتون قام د سلی يو وال او وړاندې تګ هيله من دی. دوی به خپلو نورو راغلو ليکوالو سيلمنو سره د پښتو په عالمی کانفرنس او بيا وروسته د پښتنو په نمائنده جرګه کښې ګډون کوي.

وحدت

چیف ایډیټرو پبلشر سید شاه محمود ورځپاڼه "وحدت" د پاکستان د حکومت په تصدیق د وحدت پرېس خیبربازارپېښور نه خپرږي، ایډیټر سید حمدل شاه
ایډیټر ظفر علي شاه ګیلاني، پته: ورځپاڼه وحدت، ۲ اسلامیه کلب بلډنګ
خیبربازار پېښور ـ فون: ۲۱۴۰۳۴ ۲۱۴۱۵۴ فیکس ۲۱۴۳۳۱
Emile: wahdat@pes.comsats.net.pk

04. Feb. 2002

دوشنبه (پیر) ۴ فروري ۲۰۰۲

ذکر دیو ادبی، ثقافتي او سیاسي تقریب

سپینې سپېنې

سید صابر شاه صابر

قدرمن ډاکټر
کبیر ستورے د افغانستان په
هغو لیکوالو، هغو مرونو
کښې شمارېږي چې د سر نه
تر پښو تول پښتون پښتون
دے هغه که په وطن کښې و
او که د وطن نه اوس بهر دے
د ژوند تر ټولو لوئې مقصد
او مدعا ئې هم دغه ده چې
کله به وی چې د پښتو په
سپور سپېره اوربل هم
د دوستۍ او مستۍ وږمه
وږمه شمال والوزی. کله به
وی چې د میرویس بابا په
شاره تراږه. سوې لوئې
خاوره به د خوشحالیو،
تابانیو، دارې دارې وړانګې
خورې شی، قدرمن په خپل
ذات کښې دیوې ادارې او
انجمن حیثیت لری ادب او
سیاست خپلو کښې "توك او
اوری" ګڼی، په ادب کښې
د ژوند د فکر سرخیل دے

ډېلا ډېرو ورو لویو کتابونو
خالق دے لکه "د قلم توره"
"ژوندی خیالونه" "د وېرې
تله" "پښتونخوا" "سکروټه"
"ژب ساپوهنه" "
دهوښیارتیا تله" او نور خود
هغه په ژوند او شخصیت
کښې چې تر ټولو لوئې
صفت زه وینم هغه دا دے چې
نه صرف بهر ئې د پښتو
نغاره ډنګولې ده بلکې اول
ئې په خپل کور کښې هم په
خپلو خلقو د پښتو عظمت او
حیثیت منلے دے لکه زمونږ
د دې خنو خنو مشرانو په
رنګ نه دے چې تول ژوند
او ذات ئې د تضاداتو ائینه
وی. د موصوف خوش بختی
ده چې د هغه بچی هم د هغه

هومره لوئې پښتانه دی په
خپله ژبه خپل ثقافت خپل
شناخت له سرو ماله تیر دی
په موجوده وخت کښې زه
دلته په پېښور کښې دوه

داسې کورنۍ وینم چې
هغوی د خپلو مشرانو
د نیشت باوجود د هغوی
دوستانو او تعلق دارو سره

دهغوی نه هم مضبوطه راشه
درشه پالی. بلکې د رسول
پاك ص په دې حدیث چې "
تاسو د خپلو خپلوانو او
مشرانو دوستانو سره تعلق
ساتئ" چا زیات عمل کړے
دے نو هغه یو ډاکټر بصیر
بیدار ستورے (د کبیر
ستوری زوې) او بل د زرین
انځور ورور عزیز خان (او
دهغه نور ورونه هم چې دا
وخت ئې زمانه نامې له
خیاله وتی دی) مودې مودې
وشوې چې کبیر ستورے او
ملګرے انځور په وطن نشته
خو دهغوی د دې کشرانو له
برکته د هغوی د ملګرو
دهغوی سره هم هاغسې
تماس او رابطه ده لکه پخوا
چې وه.

د روان کال
د جنورۍ په دولسمه نیټه
نور په څلورم مخ

پاتې :: سپینې سپېنې

مازیګر بصیر بیدار دوکان
ته راغے یو کارډ ئې راته په
ګوتو کښې کیښود، وې "هن
صابر شاه" دا واخله دکشر
ورور مې واده دے چې په
اتلسمه نیټه ماښام به په
ارباب روډ مارکوپولو
ریستورنټ ته ضرور راځې"
زه داسې پروګرامونو ته ډیر
خوشحالیږم او کوشش کوم
چې پکښې شرکت وکړم او
د دې دوه وجې دی یو خو
هغه د غلام سخی استاد
خبره "خیته پکښې غوړه
شی" او بل په دغسې
موقعو ډیرو هیرو تیرو او

درنو درنو هستیو سره لیده
کاته وشی یو څو لمحې
د دنیا د جنجالونو نه
فکرونو او شور ماشور نه په
سکون، ازادۍ او بې غمۍ
تیرې شی، او بیا د ښاغلی
نسیم خان ستوری په واده
کښې خو باوجود دهغه
د نوموړی پلار په غیر
موجودګۍ کښې دومره زړې
زړې، درنې درنې، ادبی،
ثقافتی او سیاسی هستۍ
راغلې وې چې مانې سیال
او مثال په دې نزدې کلونو
کښې په یو تقریب کښې هم
نه دے لیدلے. "مارکوپولو

بلیو پیلس" ډیر لوئې ډیر
ښائسته هال دے (یقینا چې
ډیر ګران به هم وی) د نشتر
هال نه هم لوئې او ښائسته
هال، دا هال د خلقونه ډك و
دهر چا په شونډو د خنداګانو
او مسرتونو سپرلی ګډیدل،
په اوو بجو د موسیقی
پروګرام شروع شو د نظامت
واګې اباسین یوسفزی ته
وسپارلے شوې او اباسین ډیر
په ښه شان د روند انداز دغه
خپل فرائض ترسره کړل وار
په وار به ئې د خوږو
خوږو شعرونو سره فنکاران
راغوښتل خیال محمد،

سیداګل مینا، او ګلزار
عالم هر یو د خپلو
اوازونو د سحر په غېږو کښې
د محفل د محبت رنګونه
واخسته، خو زما د ګلزار
عالم مجلس ډیر خوښ
شو. هغه هسې هم هر ځائې
منفرد وی پوخ او په ټول
پوره مجلس کوی. او چونکې
دا زیات د سنجیده خلقو
محفل و دلته زیات علمی
ادبی شخصیات او مشران
ناست وو لکه ارباب سیف
الرحمان خان، افضل خان
لاله، حاجی غلام احمد
بلور، ډاکټر راج ولی شاه

پاتې برخه بله پاڼه کې

وحدت

چیف ایډیټرو پبلشر پیر سید سفید شاه همدرد ورځپانه "وحدت" دپاکستان دحکومت
په تصدیق دوحدت پریس خیبربازارپېښورنه خپروي، ایډیټرپیررحمدل شاه
ایډیټر: ظفرعلي شاه ګیلاني، پته:: ورځپانه وحدت ۲۰ اسلامیه کلب بلډنګ
خیبربازارپېښور فون : ۲۱۴۰۳۴ ۲۱۴۱۵٤ فیکس ۲۱٤۳۳۱
Emile: wahdat@pes.comsats.net.pk

دوشنبه (پیر) ۴ فروري ۲۰۰۲

ذکردو ادبي، ثقافتي او سیاسي تقریب

لیک : سید صابر شاه صابر

04.Feb.2002

— پاتې برخه —

خټک، حبیب الله رفیع، اجمل خټک، ارباب الطاف (دتاکال نائب ناظم) ارباب دوست محمد خان پروډیوسر شوکت علي، فضل رحیم مرومت، لائق زاده لائق، قیصر خان ایډوکیټ، شمس الهدی شمس، اسد ساپي، بریالے باجوړے، رحمت شاه سائل، سیدولي خیال مومند، شاهین بونیرے، هدایت الله ګل، اباسین یوسفزے، ارباب نثار خلیل، ارباب همایون خان اونورو ګڼو لویو وړو سپکو درنو پښتنو په دغه تقریب کښې شرکت کړے و. نو په داسې ځائې او موقعه هم دغسې "غزلیزې" موسیقي مزه کوله. دموسیقي په دوران کښې قدر من اجمل خټک، غلام احمد بلور، او افضل خان لاله دپټ او پښتو پګړې نسیم خان ته په سر کړه کومه چې بیا هغه تر اخره په سر ساتلې وه ډیر ښه او ډیر ځرونده ورسره ښکاریدو

دماسخوتن ډوډۍ هم ډیره درنه وه دومره درنه چې ډیري اوږې اوږې سترګې ئې هم مړې کړې

زه چې په دې پروګرام کښې ناست وم نودلرې او برې پښتونخوا ترمنځه عرضي مرضي، استعماري تورې تورې دیوې صدۍ کرښې مې دفکر او احساس تازه تازه بادونو تالاترغه کړې نن تول پښتانه یو شوي وو تول په یو لباس، یو سوچ، یو ژبه، یو ملت، متفق وو دټولو په خلو، ټولو په شونډو هم دا یوه خبره یو نعره وه چې:

مونږ ټول یو ، یو
دخپلې ژبې دعظمت او حیثیت په خاطر
دخپل قام دمرام او مقام په خاطر
دخپل وطن دابادۍ او ښیرازۍ په خاطر
دخپل تاریخ خپل ثقافت دشناخت او ساخت په خاطر
او دخپل رڼا رڼا ستوری ستوری مستقبل دهیلو جذبواو تلوسو په خاطر!

—

ABC CERTIFIED

THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN

MEMBER APNS

په ټول ملک کښې د پښتو وړومبۍ ورځپاڼه

ورځپاڼه

پېښور

وحدت

چیف ایډیټر

پیرسفید شاه همدرد

رجسټرډ پي نمبر 27

پنجشنبه (زيارت)، 25جمادي الثاني، 1422 هـ ق، 22سنبله 1380هـ ش
13ستمبر 2001، 31 بادرو، 2058 ب، جلد 26، شماره 250، بيعه 4روپۍ

د کبیر ستوري "ویره" کتاب چاپ شو

په انساني ژوند کښې هاغه احساس چې لاشعوري طور راپيدا کيږي او بيا په ذهن او اعصابو دومره زور اثر کوي چې انسان ته دژوند شپې سبا کول گران شي ډاکټر کبير ستورے دنفسياتي د يوپوه ډاکټر په حېث

په دې کتاب کښې دويرې دمختلفو وجوهاتو او اړخونو جاج اخلی ، او چې کوم خلق دويرې په مرض کښې اخته دی هغوی ته دمکمل علاج لارې په گوته کوی "ويره" دلوستونکو دويرو غوښتنو ترمخه په درسم خل "خټيخ بيارغوني ادارې" لخوا "ډاکټر محمد فريد بزگر په اهتمام چاپ شوې ده دويرې په موضوع داگته ورکتاب ستاسو په هر ارخ رهنمـ"ى كولے شى مناسبه بيعه اوغوره چاپ

وحدت
ورځپاڼه
پېښور
THE DAILY WAHDAT PESHAWAR
چیف ایډیټر: پیر سفید شاه همدرد

په جرمنی کښې، د پښتنو ټولنیز اولسیز ګوند

لیک: لائق زاده لائق

دلن نه پنځه دیره سل کاله دمخه چې کوم انګریزي ښکېلاک (استعمار) د پښتون قام په سینه د پښتون چاړه راښکله او د سودو راسې دااقامي وحدت ئې دړې ټوټې کړو، فرنګیانو خپل دې غیر جمهوري او غیر منطقي فیصلې ته د دړې غیرګی پالیسي نوم ورکړو، او دغه رنګ داحمد شاه بابا افغانستان تالا والا شو.

پښتون قام د دې فیصلې خلاف د هرچا په درشل وژړل خو چا ورته ځۀ توجه ورنۀ کړه. نو ځکه ئې مجبوراً دغه فیصلې ته غاړه کېښوده، ولې کله ې څو کاله وړاندې په افغانستان کښې حالاتو بدلون وکړو او روسي استعمار دغه خاورې ته لاس رااوږد کړ نو پښتانۀ نور هم ې کوره شو، دربه د رخاورې په سر دنړۍ کټ کټ ته ورسېدل او لا تر اوسه دبې کوري داږوند په سلګو تیروي.

ولې بل خوا په پښتون قام کښې دیوالي هماغه احساس ژوندۍ پاتې شو بلکې دې احساس نور هم وده وکړه او نن ورځ دنړۍ په هر ګټ کښې پښتانۀ دقامي یووالي ارمان کوي او دغه احساس هر ډول هلو ځلو ته بیدار کړی دی. چې په دې لړ کښې د ترقي پسندو پښتنو قام پرستو یوه فعاله ډله په جرمني کښې د پښتنو د ټولنیز اولسیز ګوند په نوم کار کوي.

د پښتنو ټولنیز اولسیز ګوند

د پښتنو د ملي ازادۍ د غورځنګ یوه برخه ده چې په کال ۱۹۲۹ء کال کښې دانګریزي ښکېلاک (استعمار) په ضد د باچا خان (فخر افغان) په مشرۍ منځ ته راغلې ده.

په افغانستان باندې د روسانو دی دیرغل وروسته د پښتونخوا په دننه او د باندې کښې ددې غورځنګ پلویانو د یوداسې ټولنیز اولسیز ګوند دجوړیدو ضرورت ولیده چې د پښتونولي او ملي علائقو په بنسټ ولاړ وي او دوطن دازادۍ او امن چغه پورته کړي. نو هماغه وُ چې داوږدې سودې دتیاری او تماسونو ځخه وروسته د ۱۹۸۱ء کال دفروري د میاشتې په اوویشتمه نیټه ددې ګوند بنسټ کېښودل شو چې لړ او بر پښتانۀ پکښې راټول شول د پښتنو دټولنیز اولسیز ګوند بنیاد ایښودونکے او مشر ډاکټر کبیر ستوري چې دساپوهنې (سیکالوژي) ډاکټر دے او فعلاً په المان (جرمني) کښې د جلا وطنۍ ژوند کوي. د پښتنو د ملي خپلواکۍ، د پښتنو د یووالي او ترقۍ لپاره ئې بې کچه خدمتونه کړي او د خپل ژوند په سیاسي سفر کښې ئې د پښتنو د سوکالۍ او یووالي لپاره ارزښتناکه هلې ځلې کړې دي.

ډاکټر کبیر ستوري د برې پښتونخوا د کونړ دسیمې دتنر په کلي کښې زېږېدلے دے. په هلو پښتون، په تیر میرداد خېل چې د یوسفزو د پرګنې یوړې اړه لري. خپله لومړنۍ زده کړه ئې په کلي خاص کنړ، منځنۍ زده کړه ئې د کابل په رحمان بابا لیسه کښې او لوړه زده کړه ئې د جرمني دفرانکفورټ کولن او ماربورګ په پوهنتونو کښې سرته رسولې ده.

ستوري د تعلیم ترڅنګ

د پښتون قام د مبارزې سره سره د پښتو ادب سره هم ې کچه مینه لري او پخپله یو پښتون قام پرست شاعر او لیکوال دے چې ځینې کتابونه ئې په علمي او ادبي برخو کښې د چاپ ځخه وتلي دي. په علمي برخه کښې ئې (ویره) درواني ناروغیو دسیونو، عالج او درملو په حقله چاپ شوے او (ژوندي خیالونه) ئې دشعرونو مجموعه ده. چې تازه له چاپ ځخه راوتلي دي. د پښتنو ټولنیز اولسیز ګوند اصلي هدف، ملي خپلواکي، د پښتنو یووالے، (اتفاق) د خپل قوم هویت او خپل کلتور ژوندي ساتل او پښتانۀ د نړۍ د نورو قومونو سره د ترقي او تعلیم کولو په سیالۍ هڅول او جوګه کول دي، ځکه چې پښتانۀ د نړۍ په لرغونو قامونو کښې شمېرل کیږي. او د یو پراخ او سوړ کلتور او زوړ تاریخ لرونکے دے. د پښتنو ټولنیز اولسیز ګوند په هره ساحه کښې جلا ځانګه لري چې د ګوند په چوکاټ کښې ئې خپل خپل ځانې فعالیت کوي لکه د پېرسنو ټولنه، د پښتنو کلتوري ټولنه ځوان پښتون، ننګیالي پښتون او پښتون کور.

د پښتنو ټولنیز اولسیز ګوند

ټول پلویان په دې باور لري چې سوله او امن د هر ملک او قوم د ترقي اساسي بنیادي توکي نو ځکه باید پښتانۀ د هرڅۀ دمخه په خپل ملک کښې د سولې او امن دراوستلو لپاره ې شمیره هلې ځلې وکړي او د جرګو سیسټم چې د پښتونولۍ بنسټ جوړوي په هره ستونزه او شخړه کښې ورځخه کار واخلي. دغه ګوند هر کال په اروپا کښې د پښتنو لپاره یو کلتوري پروګرام (ماځاسي) جوړوي چې د پښتنو د یووالي دورځې په نوم نومول شوے دے.

چې په دغه پروګرام کښې دنړۍ د ډیرو برخو ځخه دلرې او برې پښتونخوا، پوهان، لیکوالان، شاعران، ملي شخصیتونه هنرمندان، فنکاران او ځینې بهرنۍ دیپلوماتان او هلته میشته افغانان ګډون کوینځ چې پکښې دافغانستان روان سیاسي بحران او دپښتون قوم په هر اړخیزو ستونزو غور کیږي او ټولو غړو ته داحق حاصل دے چې پکښې د خپل نظر ځرګندونه په ازاد ډول وکړي، علاوه په دې دغه ګوند دپښتونخوا په نوم یوه میاشتنۍ ځپرونه هم د چاپ ځخه خپلوسینه والو ته راوباسي چې د جرمني ځخه ځپریږي. دغه ګوند هر پنځه کاله وروسته انتخابات کوي چې پکښې د ګوند مشر سرپرستان او د نورو عهدو او ډلګیو مشران او سلاکاران ټاکل کیږي.

04 جون 1997

وحدت
چیف ایډیټرو پبلشر پیر سید سفید شاه همدرد ورځپاڼه "وحدت" دپاکستان دحکومت په تصدیق دوحدت پریس خیبربازار پېښور نه خپروي، ایډیټر پیر رحم دل شاه
ایډیټر: ظفر علي شاه ګیلاني، پته:: ورځپاڼه وحدت ۲۰ اسلامیه کلب بلډنګ خیبربازار پېښور_ فون: ۲۱۴۰۷۴ ۲۱۴۱۵۴ فیکس ۲۱۴۳۳۱
Emile: wahdat@pes.comsats.net.pk

د کبیر ستور ژبسا پوهنه

لیک: عبدالهادي حیران 8 جنوري 2001

هر څومره چې د انسان ژبه رسېدلې وي هغومره ئې فکر هم رسیدلے وي. دې کیفیت ته که سړے د زړه په سترګو ځیر شي نو ډیر زر به ویوهیږي چې یو انسان تر هغې د ژوند په نورو لارو کامیاب نګ نه شي کولے ترڅو چې د هغه ژبه د کامیابۍ په بام نه وي ختلې.له دې سره بیره که څوک خپلې ژبې ته پام کوي او ځان ترې نه ځبروي نو هغه خپله پیژندګلو او حیثیت له لاسه ورکوي او همدغسې بیا د نړۍ د مخ نه قامونه ورکیږي. نو ددې دپاره څه کول پکار دي؟-"د ژبې د ودې دپاره کار په کار دے. د ژبې د ودې او روزنې ځایونه کورنۍ، ښوونځي او پوهنتونونه دي لــه دې کبلــه ددې هــځه ضروري ده چــې پــه ښوونځیو او پوهنتونونو کښې بچیانو ته په مورنۍ ژبه د زده کړې امکانات برابر شي. پخپله مورنۍ ژبه کښې زده کړه نه یوازې د فکر، چې د سرپټوب کره برخه ده ، د ســمې ودې معنــی لــري، بلکــې د قــام د ســوکالۍ او وداني نخښه هم ده چې د نورو قامونو سره ئې د سیالۍ جوګه کوي" په دې پیړۍ کښې د نړۍ کومو قــامونو د خوشحالۍ او ترقۍ منزلونه د ښنو نه لاندې کړي او خپــل تهذیبونه ئې ددې جوګه کړځولي چې نورو قامونه ورته و پــسځیږي او تقلید ئې وکړي، نــو د هیچا نه پټه نه ده چې هغوی د خپلو ژبو د پرمختیا او پراختیا دپاره د حد نه زیات کار کړے دے. د وخت د بدلیدو او ساینسي پرمختګونو سره سم دا هغه وخت دے چې پښتانه د خپلې ژبې دپاره زیات کار وکړي چې پښتو د نورو نړیوالو ژبو سره په اول قطار کښې ودروي. او دا مسئولیت د ټولو پښتنو په غاړه دے. د نیکمرغۍ نه اوس پښتنو هم داسې ډیر پوهان پیداکړي دي چې مسلسل د خپلې ژبې د پرمختګ دپاره کار کوي. په خانونو ئې شپې ورځې یو کړي دي او د سینو د ننه پښتانه زړونه او په زړونو کښې ارمان یوه جذبه لري ارمان دا چې پښتــو د ټولــو نړیوالــو ژبــو نــه وړاندې او پښتانه د نړۍ یو خوشحال قــام اووینــي او جذبــه ئــې د پښتــو او پښتنو دپاره د هلوځلو وي. او یو هم د پوهانو ددغې ډلې نه ښاغلے ډاکټر کبیر ستورے دے چې دخپلې پښتونخوا نه ډیر لرې په جرمني کښې استوګن دے خو دغه لرې والے زمونږ دپاره هیڅ معنی ځکه نه لرې چې پښتو او پښتانه د هغه د پوهې،زیار او ځیړنونه بې برخې نه دي. هغه پخپل زړه کښې د پښتو او پښتنو دومره مینه ځای کړې ده چې که څوک احساس لرونکے په سینه لاس کیږدي نو په سینه کښې به ئې د زړه په ځای د پښتــو او پښتنــو د مینــې د رزار محسوس کړي. ډاکټر کبیر ستورے یو داسې ستر شخصیت دے چــې د شخصیت بیان ئې خانله د څو کتابونو احتیاج لري نو زه پــه دې وړوکــی غوندې لیک کښې د هغوی په یو نوي چاپ شوي کتاب "ژبسا پوهنه" باندې یــو څو خبرې لیکــل غــواړم. خــو مخکښې یوه لنډه پیژندګلو:

ښاغلے کبیر ستورے د لعل محمد خان زوئ دے د کونړ ولایت د "تنر" په کلي کښې پــه 1321\1\17هـــ (1942\4\6ء) زیږیدلے دے لومړنــی زده کړې ئې د خاص کونړ په لومړني ښوونځي او په کابل کښې د رحمان بابا په لیسه کښې کړې دي. او لوړې زده کړې ئې د جرمني د فرانکفورت، کولن او ماربوګ، پــه پوهنتونونـــو کښې د ساپوهنې په څانګه کښې چې فلسفه، سیاسي پوهنه او ټولنپوهنه ورسره مل وه، سر تــه رسولې دی. ښاغلے ستورے د نړۍ د ساپوهانو په ډله کښې ولاړ دے او د 1975ء راسې د کرنې د ساپوهنې دنړیوالې ټولنې غــړے دے. د پښتـــون سوشـــل ډیموکراتیک پارټي (PSDP) مشر او ددې پــارټۍ د بنسټ ایښودونکــو مخکښانو څخه دے ډاکټر ستورے یو ښه شاعر او ښه لیکــوال دے ویــره، ژوندي خیالونــه، د قلــم تــوره، د هوښیارتیا تله او ژبساپوهنه ئې چاپې آثار دي او دوه کتابونه ئــې د چــاپ لاندې دي. اوس راځو هغه کتــاب تــه چې زمــا د لیــک د موضــوع دے او "ژبساپوهنه" نومیږي. ماته دا کتــاب د یو ګرانُ ملګری محمد خان عندلیب په لاس رارسیدلے او زه فکر کوم چې دا کتاب په جسم څو وړوکے ښکاري ولې یو جامع او مدلل اثر دے او د ښاغلي ډاکټر ستوري دپښتو او پښتنو دپاره یو ښکلې او ستره ډالۍ ده ما د خپل لیک پیل هم ددغې کتاب د پنځوسم په 67 مخ اتمې کرښې نه کړے دے. د ژبساپوهنې تعریف پخپله ستورے صیب داسې کوي" د ساپوهنې په رڼا کښې د ژبې څیړلو ته ژبساپوهنه وائی ژبه د ساپوهنې یوه په زړه پورې موضوع ده او د ساپوهنې دیــرې څانګې د ژبې سره سروکار لری او هره څانګه ئې پخپلو لارو او میتودونو سره د ژبې مختلف اړخونه راښیري" (مخ 1) په دې موضوع چې په کتاب کښې کوم معلومات، مثالونه او دلایل راوړل شوي دي، د ارزښت نــه ئــې ستوري صیب د ښمنان هم انکار نــه شي کولے (لوئ خدائ دې ئې تل د ښمنانو د دسیسو نه وژغوري) ستوی صیب په دې کتاب کښې د ژبې (ژبه چې پــه څه طریقو منځ تــه راغلې او څنګه جوړه شوې) ، د ژبې په مختلفو اړخونو لکه دګونګیانو ژبــه، د لیــك ژبــه، او بیا دلیك مختلف اړخونــه، د سُور او تال موسیقۍ د ژبې، او بیا د موسیقۍ په مختلف اړخونو په لهجو، ادب، او بیــا د پښتــو، دپښتنــو او هر هغــه څه چې د پښتــو او پښتنــو ســره خپل تعلق لری، ښه تحقیقي څیړنه کړې ده په 67 مخ چې د ورځنۍ ژوند په ډګر کښې، پخپلو لمـــو کومــه څیړنــه بیانوي نو هغه هم زړه راښکونکے او علمــي تحقیــق دے ددینــه معلومیږي چې ستورے صیب یو سنجیده محقق او څیړن کــار دے. د پښتنــو د اصــل تــل، وحدت، ناکامیو او بیا وحدت پــه حقلــه د هغــوی څیړنــې ډیــرې ارزښتناکې دی هســې خو ددې کتاب هره پاڼه ددې لائق ده چــې بیــا بیــا ولوستل شي. خو زه د لیك لنډولو په خاطر یواځې د ظاهر شاه او پښتونخوا باره کښې د ستوري صیب نظریــه او څیړنه رانقلوم. د ظاهر شاه پــه بابلــه لیکي: ظاهرشاه نسلي پښتون و، خو د

د کبیر ستوري ژبساپوهنه - پاتې برخه -

خپلې ژبې او کلتور څخه بلکل پردے شوے و، په پښتو هیڅ نه پوهیدو او په فارسی غږیده، پخپله خلوېښت کاله باچاهی کښې ئې هڅه هم نه ده کړې چې څو ټکی پښتو یاده کړی، حال داچې په افغانستان کښې د ټولو میشته لږه کیو قومونو (ازبکو، ترکمنو، تاجکو، هزاره او نورو) له مجموعې څخه پښتانه زیات وو. که دظاهر شاه د باچاهی وخت په پام کښې ونیسو نو په دغه وخت کښې په نړۍ کښې ستر بدلونونه راغلی دی چې د پښتو د قامی وحدت په بشپړتیا بې اغیزې نه و. دویمه نړی واله جګړه پای ته ورسیده د ملګرو ملتونو موسسه (اقوام متحده) جوړه شوه، انګلستان د هند دنیمې وچې څخه وتلوته مجبور شو، دپاکستان اسلامی جمهوریت په کال 1947ء کښې جوړ شو. د پښتون قام نیم وجود په پاکستان کښې پاتې شو. سمه لار خو داوه چې افغانستان او د پاکستان اسلامی جمهوریت یو بل ته نژدې شوے وے. چې دواړه اسلامی هیوادونه وو او ډیر څه نور ئې هم سره شریك وو. خو ظاهر شاه یو دوه مخے سیاست پیل کړ. له یوې خوا ئې د پښتنو ویش ومانه، په پاکستان کښې ئې سفارت او قونصلګری جوړه کړه او له بلې خوائې ورسره دښمنی راواخیسته او

ویل به ئې چې په پاکستان کښې ددیره پښتنو یعنی نوې برخې پښتنو حقوق غواړو چې د پښتونستان په نامه خانته ملك جوړکړی. او د افغانستان نه بیل نه وی دغه رنګ د پښتونخوا په اړه لیکی" پښتانه له پیړیو راسې خپل تاتوبی او وطن ته چې پیدایشی (قدرتی-فطری) دحدت. دے. پښتونخوا وانې او پښتونخوا د پښتنو د تاتوبی اولسی نوم دے حکومتونو ته هم پکار دی چې ددې خاورې سرکاری نوم هم پښتونخوا کړی، که چیرته دخپلو اولسونو د قامونو نمائندګی کوی. لنډه داچې د ستوری صیب دا کتاب د لوستلو سره اړه لری او ددې د اهمیت پته هم د لوستلو نه وروسته لګی. لیکل ئې په کمپیوټر او برنی املاء باندې شوی دی. چې د ډیرې تندی نه پکښې لفظی غلطیانې زیاتې بریښی. سر پانه ئې ډیره ښکلې او زړه راښکونکې ده ترون ئې د پښتو ژبی دانقلابی او خوږ ژبې شاعر رحمت شاه سائل په نوم شویدے او په وروستې پانه کښې د ستوری صیب او سایل صیب په ګډه یو عکس چاپ دے د کتاب په اول سرکښې د پیښور یونیورستی د ژورنالیزم د ډیپارټمنټ مشر ښاغلی ډاکټر شاه جهان یوه په زړه پورې سریزه لیکلې ده او بیا په یو سل او څلوېښت مخونو مشتمل کتاب دے

په 145 مخ باندې د" خوښه او مننه" پر سر لیك لاندې ښاغلی کبیر ستوری صیب له ښاغلی نسیم خان ستوری، امیر کروړ ستوری، عبدالنصیر نصیر، عزیز سرشار، محمد شیرین ګردیوال، هدایت الله خان بنګش، ډاکټر محمد فرید بزګر، نعمت الله رسولی، لائق زاده لائق، عبدالنصیر بیدار او ننګیالی میر داد خیل څخه خوښه او مننه کړې ده . په 147 مخ ښاغلی لایق زاده لایق د " اعزاز" تر لاس لیك لاندې لیکل کړی دی. او دغسې کتاب پای ته رسیدلے دے.

وحدت
ورځپاڼه
پېښور
THE DAILY WAHDAT PESHAWAR
دوشنبه (5) 8 جنوری 2001

THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN

ABC CERTIFIED

په ټول ملک کښې د پښتو د رومبې ورځپاڼه

MEMBER APNS

ورځپاڼه پېښور

THE DAILY WAHDAT PESHAWAR

وحدت

چيف ايډيټر: پير سفيد شاه همدرد

(سه شنبې) ورځ ۱۰ د ربيع خور ۷، ۱۴۱۷ ه ق، ۳ تله (ميزان) ۱۳۷۵ ه ش، ۲۴ ستمبر ۱۹۹۶ء، ۸ اسوج ۲۰۵۳ ب، جلد ۱۱، شماره ۲۵۸

سه شنبه ۲۴ ستمبر ۱۹۹۶ء

د وفاقي وزير محمد افضل خان د ورور په مړينه د کبير ستوري غمرازي

پېښور (وحدت خبر) د پښتون سوشل ډيموکريټک ګوند المان مشر کبير ستوري د کشمير او قبائلي چارو د وفاقي وزير او د پښتونخوا قامي پارټۍ مشر محمد افضل خان د ورور محمد عالم خان په مړينه خپله ژوره غمرازي ښکاره کړې ده او د مرحوم د مغفرت د پاره ئې دعا کړې ده. کبير ستوري د مرحوم په مړينه د ده خپلوانو او خصوصاً محمد افضل خان سره خپله خواشيني څرګنده کړې ده. او د پسماندګانو د پاره ئې د صبر غوښتنه کړې ده.

ABC CERTIFIED
THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN
MEMBER APNS

په ټول ملک کښې د پښتو ورومبی ورځپاڼه
ورځپاڼه پېښور
وحدت
چیف ایډیټر
پیرسفید شاه همدرد
رجسټرډ پي نمبر 27

شنبه (خالی) ورځ 21 شعبان المعظم 1424ھ ق، 25 تله (میزان) 1382ھ ش
18 اکتوبر 2003ء، 30 اسو 2060 ب، جلد 28، شماره 286، بیعه 4 روپۍ

دپښتنو په ژوند تقسیم بد اثر کړیدے، کبیرستورے

د نړۍ ډیر ویشل شوی قومونه بیرته یو ځاې شول خو پښتانه تراوسه جدا دی

پېښور (وحدت خبر) د نړۍ ډیرویشلی قومونه بیرته سره یوځاې شوی دی خو پښتانه تراوسه جلا پراتهٔ دی چې په پښتون قوم دغې جلاتوب ډیر بد اثر کړے

پاتې صفحه 5 کالم 6

پاتې: کبیرستورے

دے جرمنی کښې دپښتنو دټولنیز اولسیز گوند مشر ډاکټر کبیرستوری دا خبرې د افضل خان لاله لخوا د ډیورنډ په کرښه جوړ شوی سیمینار ته خپل خطاب کښې کړیدی دهٔ ووئیل چې تاریخ کښې ډیرپښتانهٔ بادشاهان تیر شوی دی خوپښتو ژبه نې رسمی او نه دفتری کړې ده. دهٔ ووئیل چې داسې پښتانه شته چې تراوسه پښتو او خپله ژبه نه پیژنی. د انزوا حالت کښې پراتهٔ دی. دهٔ ووئیل چې کله روسانو په افغانستان یرغل وکړو نو پاکستان ته افغانانو هجرت وکړو چې دې سره دلرو برپښتنو ترمینځ محبت اویو والے رامینځ ته شوے دے دهٔ ووئیل چې دپښتنو ترمینځ د یووالی دپاره لازمه ده چې د ټولو په نمائندگی یوه جرگه جوړه شی ترڅو د دواړو خواؤ ترمینځ اړیکې ټینگې کړی

وحدت

pes.comsats.net.pak

3 0. Aug. 2000

پاتې:: ماته غوږشته

سرخیلانو خوچرې دخپل سنګر نه بهر جنګ نه وُ کړے جنګ خو په خپل سنګر کښې څه.ند کوی ګنی راروان نسل

په هر پښتونْ مشرته هم دا ښیره کوی !

په خنکدن دې ژبان بندشه ماته دې تول عمر دروغ ونیلی دینــــه

د جرمنۍ د سنګر نه د یو غږ په تاثر کښې

دجرمنی په کولن ښار کښې دسوشل ډیموکریټک ګوند په اهتمام د پښتنو دجرګې په مناسبت یوې دستورې ته دمحترم افضل خان لاله دپښتنو دیووالی دپندو نصیحت اود ۱۸۹۳ دپخوانی تاریخ خبره مې دنظره تیره شوه ورسره داهم چې پښتون دیو وحدت نوم دے اولکه دمعمول اودعادت په شان دپښتو دیووالی خبرې لرې ډیر لرې دخپلې پښتونخوا دننه دپښتنو رهبرانو اومشرانو په خپلو کښې دمشرۍ او دپګړۍ جنګ ته اورسولم باید چې دپښتونخوا نه لرې ناست دسوشل ډیموکریټک ګوند ښاغلی مشران او په زرګونو پښتانه په دې تاریخی حقیقت اګاه وی چې کوم مشران دډیورنډ دکرښې په مخالفت کښې دکابل او پېښور دیووالی خبره کوی په مثال کښې دبرلن ددیوال غورځیدو او دجرمنیانو د یوکیدو مثالونه ورکوی دهغوی نه دې څوک دسرسترګو او دشعور خاوند فقط دایو سوال وکړی چې تاسو دبرلن ددیوال په غورځولو او د جرمنیانو د یوکیدو په مثال بیابیا زور راوړئ اودپښتنو د یووالی او وحدت خبره کوئی نو تاسو یوبل سره ولې جدا کیږئ.

دپښتنو په ویشلو او پاره پاره کولو کښې چې څومره ګناه او جفا زمونږ مشرانو کړې ده دومره خطا مونږ عامو خلقو نه ده کړې عین لکه دخرځ شوی ملاپشان پښتون مشرانو هم دمختلفو ازمونو او نظامونو نظریو اونعرو په شور کښې مونږ او تر کړی یو. زه چې دپښتونخوا نه لرې چرته په دستورو کښې دپښتنو مشرانو لخوا دپښتنو دیووالی اووحدت خبره واورم دافغانستان دکشالې دحل او دافغانانو پحقله دفکر مندی دتقریرونو متن وګورم نوحیران شم او خان سرهٔ ووائم ! په دومره ډیرو سرونو کښې هیڅ دیو سر خلې داسوال ولې ونکړو چې دامونږ سره چاداسې وکړل.

دپښتنو په ویشلو کښې زمونږ مشرانو دسیاسی مصلحتونو اوذاتی مفاداتو په چکر کښې هرهغه تاریخ داقتدار په کرسی دخان لاندې منجیله کړے دے او بیا پرې لکه دښامار ناست دے دکوم تاریخ په رڼا کښې چې زمونږ مشران دخپل وطن نه لرې پردو هیوادونوکښې دپښتنو دجرګو دستوروته خطبات پیش کوی اوخطابات حاصلوی د جرمنی په ښار کښې دسوشل ډیمو کریټک ښاغلی ملګری به د تاریخ په اوړدو کښې په دې خبره اوحقیقت اګاه وی چې چاڅه وکړل ؟؟! او څوک څه کوی ؟؟! مونږ چې دخپلې پښتونخوا نه لرې دداسې مبارزو ملګرو دنیک نیتی جذبات دخپلو مشرانو دهوا دجبو سره الوتې ووینو نو ارمان وکړو اووایو ! چې مونږ خپل رهبران مشران او دپښتنو دیووالی دنعرو داتولې خلې او سرونه چرته دبهر نووخلقو سره بدل کړو څکه چې کوم خلق د پښتونخوا نه بهر ناست دی هغوی دپښتون د یووالی خبره ډیره واضحه اوکلکه کوی اوکوم خلق چې دلته موجود دی هغوی دخپلو تاریخی نظریاتی دښمنانو او مخالفو سره راروان اقتدار دپاره هر هغه اتحادته غاړه ږدی چې په راروانو وختونو کښې پرې تول پښتون قام تاوان سره مخ کیږی اومخ شوی دی.

دپښتونخوانه لرې دپاکستان دجرنیلی نظام داحتساب دحصار نه بهر دپښتنو دیووالی او پښتون وحدت خبره ډیره اسانه ده زمونږ مشرانو راشئ دلته په خپل وطن کښې پښتنو ته خان اول په یو وحدت وښائیی بیا ورته دبرلن ددیوال دغورځیدو مثال ورکړئ اوورووستو د جرمنی دهغه ښاغلو دمبارکی مستحق وګرځئ چې تاسوته هرکال په هره موقعه داسې غونډې جوړوی او لاسونه درته پرقوی دستارونه درته پسروی خطابات درته درکوی.

خوراشئ چې په خپل وطن کښې دخپل دښمن خلاف خبره وکړو دپښتنو دتاریخ نور په څلورم مخ.

نور البشر نوید

وحدت

چیف ایډیټر، چیف ایګزیکټیو او پبلشر پیرسید سفید شاه همدرد ورځپانه وحدت د پاکستان د حکومت په تصدیق د ۸ انشتراباد روډ پېښور نه خپروی، وحدت یوه بې طرفه ازاده اود تولو پښتنو دهیلو عکاسه ورځپانه ده چې دپاکستان اوافغانستان په شمول دنړۍ په هغو تولو هیوادونوکښې دتولو پښتوورځپانونه زیاته لوستل کیږی چرته چې پښتانه اباد دی

Phone: 091-2214154 091-2214034 Fax 091-2214321

چیف ایډیټر پیرسید سفید شاه همدرد ایډیټر: سیدهارون شاه جوائنټ ایډیټر: سید رحمدل شاه

Website: www.wahdatdaily.com, E-mail: wahdat@pes.comsats.net.pk

ینجشنبه (زیارت) ۲ اپریل ۲۰۰۷

ضروری یادګیرنه

پښتو (پرون، نن او سبا) دا د ښاغلی قمرزمان قمر طائزی صیب دژوند اخری لیک دے کوم چې مرحوم د خپل مرګ څخه درې ورځې وړاندې 'وحدت' ته راستولے وُ (اداره)

قمرزمان قمرطائزے

پښتو پرون، نن او سبا (یو لنډ تعارف)

هسې خودپښتونخوا په هره سیمه کښې بې شمیره تولنې اوجرګې موجودې دی چې خپلې میاشتنیزې غونډې راغواړی اوترخپله وسه دپښتوژبې خدمت کوی ولې داسې تولنې اوجرګې چې څه ناڅه تعمیری کارکوی اودژبې پرمختګ لاره پرانیزی دګوتو په شمیر دی دګوتو دشمیر په دې تولنوکښې یو پښتوادبی چمن تل هم ده دایو داسې فعال ادبی تنظیم دے چې هرکال باقاعدګی سره خپل بانی مشر محمدالدین مقید مرحوم په یادکښې په تل کښې نې درنه غونډه راغواړی په دې غونډه کښې دلراوبر پښتونخوا نه ګڼ شمیر شاعران اولیکوالان برخه اخلی اوپه دې ډول داتنظیم دپښتوژبې دپرمختګ په لار خپل سفرجاری ساتی.

خوکله کله ددې تنظیم لخوا دپښتوژبې تالاب، ته یوداسې کانړے ورګزارشی چې دتالاب په جمودکښې یو ارتعاش پیداکړی اوبیاترډیره وخته داوبو داچپې په حرکت کښې لیدے شی داخل پښتو ادبی چمن یوه داسې فیصله وکړه چې هغې ته عملی جامه ورکول څه اسان کار نهٔ وُ دتنظیم ملګرو دتنظیم دګولډن جوبلی په موقع دیودرې ورځنی عالمی ادبی کنونشن رابللو فیصله وکړه اودې دپاره نې دمارچ ۲۰۰۵ په میاشت کښې ۲۲، ۲۷، ۲۸ تاریخونه وټاکل

لونی خدائی پښتوادبی چمن ته داسې ملګری ورکړی دی چې دهغوی په زړهٔ کښې دپښتوژبې دخدمت سره سره مینه، اخلاص اویوبل سره دملاترجذبه هم موجوده ده. اسیرمنګل، سلیم بنګش، ملک مقبول محمد، الیاس تلوال، رئیس کوثر، عبدالستار عاجزاو ددې چمن نورغړی دیردستائنې وړ دی چې داچمن نې تراوسه ښیرازه ساتلے دے یقیناً دې ښاغلو سره دلونی خدائی مرسته هم شامل ده څکه خو نې په ټاکلی تاریخونو دپېښور په نشترهال کښې دالونی عالمی ادبی کنونشن کامیابی سره مخ کړو

دې کنونشن کښې نه یوازې دلراوبر پښتونخوا نه بلکې دګردې نړۍ نه پښتنو پوهانو اولیکوالو شرکت وکړو په یوه ناسته کښې دصوبې وزیراعلی هم موجود وُ خوزهٔ ددې کنونشن روداد لیکل نه غواړم زما ددې مقالې موضوع هغه کتاب دے چې دپښتو پرون نن اوسبا په نوم جنوری ۲۰۰۷ کښې چاپ شویده اودکنونشن مقالې پکښې راغونډې کړے شویدی دامقالې په هغه عنواناتو لیکلے شویدی چې دکنونشن دمنتظمینو لخوا ګنو پښتنو پوهانو ته ورکړے شوی وو ددې عنواناتو مرکزی خیال داؤ چې پښتوژبه پرون کوموحالاتو سره مخ وه نن په کوم مقام ولاړه ده اوسبا ورته کوم حالات مخې ته راتلونکی دی

داکتاب اسیرمنګل اوسلیم بنګش مرتب کړیدے کمپوزنګ نې لیوال اوعبدالهادی حیران کړیدے ترون نې دلیوال په نوم دے داکتاب چې هرچاته په لاس ورشی نودمقالو دلوستونه وړاندې به هغه دکتاب داعلی معیار نه متاثرکیږی اوددې ښاغلیو دزیار ستائنه به کوی دښکلی سرورق داضحیم کتاب دلونی سائز څلوروسوویو ویشتومخونوباند ې خور دے (دازمونږ خوش قسمتی ده چې دایومخ پرې زیات شویدے) دکتاب بیعه درې سوه روپۍ ده څومونږکه

باقی صفحه ۸ کالم ۱

پښتو پرون اونن

دکتاب اعلی معیار، قیمتی کاغذ اوښائسته کمپوزنګ ته وګورو اوبیادمقالو ادبی قدروقیمت اومقصدیت په نظرکښې وساتو نوداقیمت ډیرکم ښکاری.

زهٔ دلته دکتاب دمقالو تجزیه کول نه غواړم څکه چې بیا به دې مقالې نه هم یوکتاب جوړشی. زهٔ صرف ددې کتاب یوه لنډه پیژندګلو ګرانو لوستونکو ته وړاندې کوم دکتاب سریزه اسیرمنګل لیکلې ده دښاغلی اجمل خټک، پروفیسر پریشان خټک، وزیراعلی محمداکرم خان درانی، ډاکټر کبیر ستوری اوفاروق سرور دکنونشن پحقله تاثرات هم په دې کتاب کښې شامل دی. ملک مقبول محمد دکنونشن روداد اورئیس کوثر دپښتو ادبی چمن پیژندګلو وړاندې

پښتو پرون، نن او سبا - پاتې برخه

THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN
پہ ټول ملک کښې د پښتو ورومبۍ ورځپاڼه
MEMBER APNS
ABC CERTIFIED
پښتو ورځپاڼه
وحدت
THE DAILY WAHDAT PESHAWAR
چیف ایډیټر: پیر سفید شاه همدرد

کړیده دمقالونګارانو نوم‌ونه دادی.

محترم همیش خلیل، سر محقق عبدالله بختانی، ډاکټرشیرزمان طائزے، سلیم راز، سعدالدین شپون، محمداصف صمیم، ډاکټرمیاسهیل انشاء، (دوه مقالې) ډاکټر شاهجهان کاکاخیل، ډاکټراقبال نسیم ختک، ډاکټرراجولی شاه ختک، طاهر اپریدے، داورخان داود، درویش درانی، ډاکټر یار محمد مغموم، عمرګل عسکر، افضل شوق، خواجه محمدسائیل، قمرزمان قمرطائزے غازی سیال، ډاکټر سیدچراغ حسین شاه، رحیم شاه رحیم، پروفیسر محمود ایاز، عارف تبسم، صادق ژړک، حنیف خلیل، روښان یوسفزے، تاج انور، اعجاز خټک، فیض الوهاب فیض، لیاقت امین، پرویزمروت، محب وزیر، قمر صحرائی، اقبال حسین افګار، اسیرمنګل اوسلیم بنګش.

دلته مادمقالو سرخطونه ذکر نه کړل خکه چې دې سره یوخودامقاله طوالت مومی اوبلخوا داچې لوستونکو ته دمقالو دسرخطونو نه څه فائده نۀ رسی ترڅو چې هغوی دامقالې خپله لوستې نه وی که چرته ګرانو لوستونکیو داکتاب ترلاسه کړو او هغوی دامقالې خپله ئې ولوستې نوهغوی ته به داخبره ښکاره شی چې ماضی کښې دپښتوژبې او ددې په واسطه دانسانیت څومره خدمت شویدے نن پښتوژبه په کوم مقام ولاړه ده اومستقبل کښې چې دې ژبې ته کوم حالات مخې ته راتلونکی دی پوهانو هغې دپاره کوم تجویزونه وړاندې کړیدی.

اخر کښې زۀ اسیرمنګل، سلیم بنګش اودپښتوادبی چمن نوروملګروته مبارکی ورکوم او دهغوی ددې زیارمننه کوم چې یوداسې ښکلے اوبامقصده کتاب ئې پښتون اولس ته وړاندې کړو زۀ داکتاب دپښتوژبې داسې خدمت ګڼم چې نه یوازې پرې دپښتوژبې پنګه درنه شوه بلکې دې کتاب دپښتوادب طالب علمانو دپاره دتحقیق په میدان کښې ډیره اسانتیا هم پیداکړه اومحقیقنو دپاره ئې نوې لاره پرانسته.

قافله دې اوس روانه بې خطروی
مونږبل کړی څراغونه دی په لاره

ورځپانه
پېښور/راولپنډۍ
وحدت
Daily Wahdat Peshawar

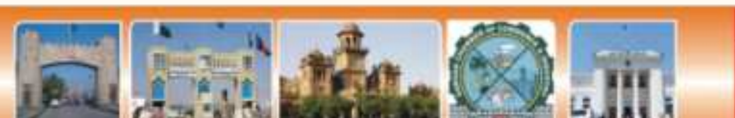

خیره

ایمان حسین کائنات

اختر په توقو توقو راغے

روژو خپل زور وکړو او لوس د اختر انتظار ییښي راغلو بلکې په سر لکه د دولس بجو د نمر ولاړ دے که ژوند وفا وکړه نو بیا به د اختر میاشت په پښتونخوا کښې یو شان ښکاري او پنجاب کښې بل شان - دا ځل خو د پښتونخوا او پنجاب ناګې یل رنګ ده نو ګورو چې اوس په کومه ورځ ښلي-هر څه چې وي خو د اختر دا تیاره به د روژو د بازارونو نرخونو متاثرین داسې وائي:

اختر په توقو توقو راغلے
نه مې جامې شته نه په پښو
کښې پېزارونه

په روژو کښې خو د نرخونو اندازه نه لګي ځکه چې ډېرو خلقو له" رمضان پیکج" ملاو شوے دے هر چا خپلو پیکجونو له تصویرونه ویشلي دي او غربت په ریکارډ راغلے دے د رمضان پیکج په حقله خبره راغله نو ما د دې په حقله پوښتنه کړې وه چې دا خلق د امدادونو ورکولو دا تصویرونه د خان ښودنې او ریاکارۍ د پاره اخلي که نور څه چل دے؟

ما نه ووئیلے شول چې ستا خبره په خپل ځاے صحیح ده ریاکارۍ هم لکه د نورو کارونو خپل شکل بدل کړے دے هر څوک چې دا امدادونه ورکوي نو بیل د خپله کمتر ګڼي یا ئې خان ته کیښتوي او خپل اشتهار هم کوي دا خو ښکاره خبرې دي خو په دې کښې یوه پټه بله قیصه هم شته - هغه قیصه دا ده چې د بهر نه کوم خلق یا تنظیمونه ولسه کوم ټیکه دار ساتي نو هغه ورله د ریکارډ د پاره دغه تصویرونه ورکوي د دې یقین او دلیل د پاره چې مونږ سنلو امداد مستحقو خلقو ته اورسولو- ځکه چې د خیراتونو ټیکه دار په امداد کښې هم د بل حق خوري لکه څنګه چې د زلزله زپلو او سیلاب زپلو امدادونه سرکار خانله بهر او بل له هسې سترګي تورولي دا اوږده قیصه ده امدادونه خلقو ورکړل او د روژې سلسلې اوس اختر ته داخلیږي نو اوس د روژې فریضه به اختر کښې اوریدلے کیږي ځکه چې اختر سیالي غواړي او خلق د سیالۍ نه وتلي دي غریبانان خو د یوې ورځې د سیالۍ هم نه دي دا سیالي ګرانه ده نرخونه اوچت دي او غریب په زمکه ښکته حیران دے چې روژه خو یوه میاشت وه اوږده سلسله وه لکه څنګه ئې چې هر مسلمان اختر وي دغسې شان ئې هره ورځ د خیرات امداد وه هر څه پکښې زیات وو د اختر یوه ورځ وي دوه ورځې ورپسې هسې د دمې وي په اوله ورځ امداد خیرات نه عیدي ونیلې شي خو عیدي د ماشومانو وي او "سرمایه" د غریبانانو وي-

زه فکر کوم که د روژې د یوې میاشت په شان په نورو یوولسو میاشتو کښې هم د مسلمانانو دا امدادونه دغه شان وو نو بیا به ژوند اسان وو ششمنو به تولیونه او جشنونه ګټل او غریبانانو ته به بوږی ملاویده- خو د روژې د یوې میاشت عباداتونه امدادونه خیراتونه دوي داسې ځانته حسابوي چې د یوولسو میاشتو تولي خطایانې او حق تلفی پرې ځانته وبخښي-

اوس اختر په توقو توقو راغلے هر کال دا توقه دوه خله راځي چې یوې توقې ته وړوکے اختر او بلې ته لوے اختر وائي د غریبانانو د پاره خو وړوکي لوے توقي دواړه یو شان وي لکه اوس نه چا وئیلي وو- لوړه ښه وي که ژوره؟؟ اوس ووي د دواړو دې خداے بیخ وباسي- د بیوزله زیېلو خلقو دپاره دواړه اخترونه ګران وي د روژو نرخونو وهلي چې په وړوکي اختر کښې ځانته وګوري نو هغه د اختر په حقله وائي- روغ صورت اختر وي- اخر دا یوه ورځ خو به تېرول هم غواړي ګنه-

د اختر د یوې ورځې زور په داسې موجوده حالاتو کښې اوس نور بدل شوے دے وخت په وخت چې څنګه نرخونه د هسر څه بدلیږي ورسره د اخترونو خوشنونه رنګونه هم بدلیږي ځکه چې روژه اختر ژوند ژواک د کورونو د رشتو تعلقات معاملات هر څه بدلیږي انسان دغه هر څه سره بدلیږي په یو حالت خو هیڅوک نه شي پاتې کیدې صرف لکه د روژې اختر شومونه اوس هم پخواني دي چې څنګه وو خو نور هر څه وخت سره بدل شوي دي او بدلیږي-

اوس داسې وخت راغلے چې لکه څنګه ورونو له خلق د یوې ورځې په کرایه زرق برق لباس استعمال له راوړي دغه شان به یوه ورځ اختر هم د کرائې په کیږو کښې د تېرولو تجربه کامیابه وي-ځکه چې غربت او دا سیالي په یو ځاے نه شي کیدې مونږ به اوس داسې اختر سره مخ کیږو چې توان ئې نه لرو خو بیا به هم روایت نمانځو څه وکړو که دا روایت هم نه نمانځو نو بیا خو به خبره خطا شي- دا خطا به رسا ناپشول هم غواړي نو که د چا زړه به وي او که بد لکه څنګه چې روژه راغله او اختر راروان دے داسې به اختر هم راشي نو هر کله دې راشي د یوې میاشتې د روژو نه پس به په هر حالت کښې بیا هم خلق یو بل ته وائي چې اختر دې مبارک شه او بل به ورته وائي خداے دې وبخښه- باقي د پښو زړونو یو خداے خبر دے چې دا خداے بخښنه هم روایت دے، منافقت دے، او که د زړه د مینې دعا ده.

د اروابناد ډاکټر کبیر ستوري د اتلسم تلین یاد

مونږ د توري او جهاد خلق ډېر ښه پېژنو، خو د علم او قلم خاوندان لږ پېژنو

ډاکټر نظر محمد سلطانزے خدران

د زمکې په مخ ټول اولسونه د خپلو وتلو هیوادوالو په بریالو ویاړي، هغوي ناژوي او تاریخ پوهان هغه د تاریخ پاڼونه رسوي، نرخو د هیواد راتلونکي نسلونه د خپل هیواد د ټولنیز، علمي او فرهنګي بریالو او د هغوي له قهرمانانو نه پوره خبر شي.

د علمي، فرهنګي او ادبي شخصیتونو شاړول همدارنګه د تاریخي ویاړونو او تاریخي ارزښتونو ساتل یوه کړنلاره ده چې له بده مرغه لکه څنګه چې پکار ده په پښتنو کښې ئې هغه شان څرک نه لیدل کیږي.

دا یوه پوښتنه ده چې ښائي مونږ ټول ئې په ذهن کښې ولرو او کله نا کله خپل شاوخوا ته هم وګورو، چې زمونږ ژوندي اتلان (قهرمانان) په کښې څوک دي او د میراني او قهرماني معیار لکه څنګه چې مونږ ټول بلور لرو یوازې د جګړو ګټل نه، بلکې په نورو برخو کښې هم ښائي داسې کسان وي، چې رښتیني او د وطن او اولس لپاره ئې خدمتونه کړي وي او ملي ارزښتونه ئې خوندي ساتلي وي.

د هیواد اوپه نړیواله کچه یوه داسې نه هېرېدونکې څېره اروابناد ډاکټر کبیر ستورے وو. دومره به داډ سره وئیلے شم چې کبیر ستورے به تل د اصیلو، وطنپالو فرهنګي پښتنو په زړونو کښې خاص ځاے لري

زه د پښتنو ټولنیز اولسولیز ګوند پخواني مشر او بنسټ ایښودونکي (موسس) ډاکټر ستوري د یوه مخلص ملګري په توګه خپل ځان پوروړے ګڼم، چې د هغه په هکله ځوان نسل ته نه هېرېدونکي او رښتوني معلومات وړاندې کړم او پښتو ژبې ته ئې بې سارے خدمت، د تاریخ پاڼو ته وسپارم.

زه له کوچنیوالي راپدېخوا د ستوري ملګرے وم او خورا ښه ئې پېژنم، په ملګرتیا ئې ویاړم

ډاکټر ستوري د رحمن بابا په لیسه کښې زما سره یو ځاے زده کړې کړې دي په درسونو کښې ډېر لایق، زحمت کش او بادیسپلین شاګرد وو او په ملګرتیا کښې ډېر کلک صادق او وفادار شخصیت وو.

د خپل لیاقت په اساس زما سره یوځاے د لویو زده کړو په موخه المان ته لاړ او د ساه پوهنې (اروا پوهنې) په څانګه کښې ئې په اعلی درجه ډیپلوم او بیا وروسته ډاکټري ترلاسه کړه.

زه لا تنکے ځوان وم، چې د رحمن بابا لیسې په لسم ټولګي کښې مې درس لوستلو، څو کله به چې ښار ته راتللم نو خامخا به د کابل کتابتون ته یوځل ورتللم.

په دې ترخ کښې به ډېر خواشینے شوم چې، د پښتو ژبې کتابونه به زمانه ترسترګو کېدل. په داسې حال کښې چې په نورو ژبو لکه دري، عربي، انګلیسي او فرانسوي ژبه پریمانه کتابونه موجود وو. ماته به تل دا پوښتنه پیدا کیده چې ولې په پښتو ژبه کښې دومره لږ او پیا بیښي کتابونه نه شته ؟

ولې زمونږ قوم، وطن او ژبه دومره پاتې ده؟

د دې وروسته پاتې والي سببونه (علتونه) څه دي؟

او له کومو لارو کولے شو چې خپل قوم، وطن او موروني ژبه پښتو د دې حالت څخه راوباسو او د نورو پرمختللو قومونو په لیکه کښې ودریږو او د دوے سیالان شو

په خپلو سترګو دغه ډول لیدلي حال زه دومره وځورولم چې ما په هغه وخت کښې دځان سره پریکړه وکړه، چې د زده کړو (تحصیل) څخه وروسته به زما ارمان دغه دا وي، چې په پښتو ژبه مسلکي پوهنیز (علمي) کتابونه ولیکم

که مونږ د پښتو ژبې لرغوني تاریخ ته پام وکړو، نو څرګندیږي چې په مسلکي برخه کښې په پښتو ژبه کتابونه د نورو ژبو په پرتله د هیڅ برابر دي او یا خو ډېر لږ دي.

نن ورځ په ټوله نړۍ کښې له شپېتو ملیونو څخه زیات پښتانه ژوند کوي.

په داډ سره وئیلے شم چې کبیر ستورے به تل د اصیلو، وطنپالو فرهنګي پښتنو په زړونو کښې خاص ځاے لري

یوازې په کوزه پښتونخوا کښې له دیرش ملیونو نه زیات پښتانه میشت دي

په افغانستان کښې د وګړو شمېر ترڅلوېښت ملیونه زیات اټکل کیږي چې شل دیرش ملیونه ئې پښتانه دي.

ددغه شمېرنې په پام کښې نیولو سره اروابناد ډاکټر کبیر ستوري، اروابناد پوهاند ډاکټر نوراحمد میرزازي، عبدالروف خپلواک او زما په شمول نورو ملګرو د دولت څخه ګلکه غوښتنه وکړه، چې په هیواد کښې د پښتو ژبه پرته له خندو او خندو د افغانستان د غوځ ډېره کي (قاطع اکثریت) ژبې په توګه د نړیوالو منل شوو ډیموکراټیکو پرنسیپونو په بنسټ په ټولو ښوونځیو، دفترونو، عالي موسساتو او سفارتونو کښې د لومړۍ رسمي او ملي ژبې په توګه ومنل شي او وکارول شي. د هیواد هر چارواکے نرهغه پورې ونه ګومارل شي، نرخو چې دواړه رسمي ژبې بیاني پښتو او دري ئې زده نه وي.

مونږ دواړه سره په یوه خوله وو چې د هیواد اساسي قانون او د یونسکو د ۱۹۹۹ ز کال د پریکړې په بنسټ د هیواد په پوهنتونو او ښوونځیو کښې د اکثریت قام ژبه "پښتو ژبه" تدریس شي. دري ژبه د دویمې رسمي ژبې په توګه ځاے ورکړل شي

مونږ دواړه په دې کلک سورچه پښتانه خداے پیداکړي یو، د خوشحال خټک او رحمان بابا فلسفي شاګردان اوپلویان یو او د چا خبره په یو دسترخوان مو کچالو سره خوړلي دي

که مونږ د پښتو ژبې لرغوني تاریخ ته پسام وکړو، نو څرګندیږي چې په مسلکي برخه کښې په پښتو ژبه کتابونه د نورو ژبو په پرتله د هیڅ برابر دي او یا خو ډېر لږ دي.

د ساینس په څانګو کښې مو هم ګڼ شمېر کتابونه لیکلي او چاپ شوي دي

دغه راز په جرمني کښې د افغاني محصلانو لومړے اتحادیه مو د نورو ملګرو په ملتیا په ۱۹۲۵م کال کښې جوړه کړه. وریسې په ګڼ شمېر کولتوري اتحادیو کښې مو په ګډه سره برخه اخیستې ده

تاریخي تجربو ښودلې ده چې په اولس کښې د ګوتو په شمېر کسان داګر ته راوانګي او د خپل قوم لپاره ځانونه قربان کوي. الفت صیب وائي

میندې راوړي ډېر زامن ډېر اولادونه
یو یا دوه پکښې افلاطون یا سکندر شي

زمانه اند دپښتو ژبې په لاره کښې د ډاکټر کبیر ستوري مبارزه او جهاد د اسلام او اساسي قانون په چوکاټ کښې ترسره کیږي اوپه شریعت کښې ورته د حق او باطل جګړه وائي. داځکه چې کبیر ستورے د اسلام او د پښتون اولس د حق په لار روان وو. لوے څښتن تعالی (ج) د قوم ژبې ته ډېر اهمیت ورکړے دے د ژبې په اړوند په قران شریف کښې الله تعالی فرمایي:

ژباړه :او نه دے لیږلے مونږ هیڅ رسول مګر په ژبه دقوم دده چې بیان کړي دوي ته امر او نهي د خداے.

لوے څښتن تعالی په بل ځاے کښې ژبه او شونډې په مهمو نعمتو نو کښې یاد کړي دي. نو زما په فکر سره چې څوک د لوے څښتن تعالی امر پلي کوي نو دا هم د جهاد یوه بڼه ده، چې د پښتون قوم طبیعي حق په ځاے کړي او پښتو ژبې ته هر اړخیز خدمت وکړي.

همدغه شان د اسلام مبارک دین د لارښوونو سره سم د خپلې موروني ژبې پالل او علمي کول د یوه قوم او ملت نه یوازې طبیعي حق، بلکې مهمه فریضه او ونده ګڼل کیږي، چې په ورځني ژوند کښې ئې ترسره کړي.

د سورت القصص ۲۷ آیت شریف

ژباړه:او مه هیروه برخه خپله څه شے چې د تا په تصیب شوے دے لکه مال او موروني ژبه او نور (په دې نړۍ کښې او مرسته کوه) له بندګانو د خداے سره. لکه چې احسان کړے دے خداے له تاسره.

دا په دې معنا چې ژبه هم د لوے څښتن (ج) د ډېرو نعمتونو څخه یو مهم او ستر نعمت دے چې د بنده په نصیب شوے دے. له پورته یاد شوي مبارک ایات شریف څخه دا نتیجه هم اخلو چې پخپله ژبه د وګړو ترمنځ نه یوازې د خبرو اترو او د پوهېدلو یوه وسیله ده، بلکې د یوه قوم د پیدایښت سره تړلے طبیعي بشري حق او ځانګړے خدایي نصیب او یو منل شوے نعمت ګڼل کیږي.

نو له دې کبله دایوه مشروع کړنلاره ده، چې دغه نصیب یا برخه باید په ملي اونړیواله کچه ورووزل شي او ورڅخه دفاع او ملا تړ وشي.

هر څوک چې په موروني ژبه وئیل، لیکل اولوستل نه کوي، نو دا معنا لري چې د مور احترام نه کوي او دا یوه ګناه ده، نو د کبیر ستوري مبارزه به د هغه په پلویانو کښې تر هغه پورې دوام ولري، تر څو چې د هیواد په ټولو پوهنتونونو او رسمي دفترونو کښې پښتو ژبه وکارول شي

بلنځوا د قرآن شریف لوستل سنت دي خو عملي کول ئې فرض دي. په دې معنا چې ډاکټر ستوري د خداے (ج) هغه امر په ځاے کړے دے چې په هر پښتون باندې فرض شوے دے، نوله دې کبله اروابناد ستوري ته د دې فرهنګي خدمت په بدل کښې د لوے څښتن څخه په بله دنیا کښې ثوابونه اجرونه غواړم

ډاکټر کبیر ستوري د اسلامي علم ترڅنګ د ساینس، سیاست او ټولنیز علم ته زور ورکړے و هغه به وئیل چې په حدیث شریف کښې راغلي دي، چې د عالم او د عابد ترمنځ توپیر د ځوارلسمې سپوږمۍ او د ستورو ترمنځ د رڼا توپیر ته ورته دے، ځکه عابد د خپل ځان لپاره عبادت کوي او عالم بشر ته د خدمت په موخه کارکوي.

اروابنا ستوري به د کوزې پښتونخوا ملګرو ته وئیل، چې پښتو ژبه پرمخ بیوول، علمي کول د ځوانانو رسالت دے. ژبه ملي امانت دے، ما دا دے تر تسلي پسوري راورسوله. ښه مې راورسوله که بده، سمه مې راورسوله که ناسمه، دا به زمونږ راتلونکي نسلونه قضاوت کوي. خو اوس وار ستاسې دے، چې له دغه امانت سره بې پرواۍ ونه شي پاملرنه ئې صحیح ونه ساتي، لسوبي ورسره ونه شي.

دډاکټر ستوري په ژوند او پښتو ژبې ته د هغه خدمت په تړاو ډېر څه لیکلو ته اړتیا ده، خو اوس زما د زړه زور هم اوښه شوے دے او عمر مې له اتیا کالو څخه اوښتے دے، نو په لنډه توګه به د هغه کرکټر، پرنسیپونه، میلمه پالنې او پښتونولي ته ځغلنده نظر واچوم

۱ ستوري یوه روښانه ملي سیپڅلې شخصیت وو. په وطن اوخپلواکۍ مین انسان وو.
۲ خداے (ج) ورته ځانګړي ژبه اوکلام په نصیب کړي وه.
۳ د نرم او لطیف مزاج، د نیکو او لویو اخلاقو خاوندوو
۴ په ذهن او روان کښې دخپلواکۍ، ډیموکراسۍ اووطنپالنې احساس پوخ شوے وو
۵ په حدیث شریف کښې راغلي دي چې په انسان هغه څو کیدے شي، چې بل انسان ته ئې ګټه ورسیږي.

ستورے تل د خپل اولس په چوپړ کښې وو اود خپل وس سره سم ئې نوروافغانانو ته ګټه رسیدلې ده

زړه سواندې اوسولیز غوښتونکے شخص وو، د ملي روحيې پالونکے وو. په وه کښې دمشرتوب هر اړخیز ټول خواص لیدل کیدل.

هغه زړه به له طوفانه په امان وي
چې کښتۍ غوښتې دخلقو بار بردار شي
(رحمن بابا)

نوربیا

پښتو کانفرنس

پښتو کول د هر پښتون بنيادي حق دے

د کوم قوم خپله ژبه سپکه شي هغه قوم سپک کيږي، پښناخت ئې ژبه، تاريخ او نوم وي

شاعران او ليکوالان بايد د قلم په زور د قوم خدمت ته سلا وتړي، د پښتونولي سورچه دې تينګه وساتلے شي

پښتو دې تېر ک پورې د تعليم او د پښتونخوا سرکاري ژبه وګرځولے شي، د مقررينو وينا

پېښور (جمال کوتوال) د پښتو دوئم نړيوال کنفرانس پرون هم په خپل ځانګړې برم سره د پېښور په نشتر هال کښې د ګڼو پوهانو، عالمانو، اديبانو، ليکوالو شاعرانو، خبريالانو او هنرمندانو په ګډون چې د بيلا بيلو ېوادونو څخه راغلل شوي دي، دوام وکړو او د پښتو ژبې د پياوړتيا ادب او ثقافت په اړه علمي مقالې ولوستل شوې او بولے قراردادونه او وړانديزونه وشول. د پرون ورځې د غرمې نه مخکښې غونډې صدر سليم راز، مشر ميلمه سعيد الدين شپون او کوربه اسفنديار ولي وو. د غونډې کار د قران کريم د خوښار کوا باتونو په لوستلو سره پيل شو او په ترتيب سره سيا عبدالرحمان، ډاکټر راج ولي

باقي صفحه ۵ کالم ۲

باقي :: پښتو کانفرنس

شاه خټک، ودود اشنغري، پروفيسر طٰه خان، ډاکټر سراج، لياقت امين نعيم افريدی، وقاد علي شاه، علي اکبر سيال، سعيد الدين شپون او اسفنديار ولي شعرونه او مقالې ولوستې او د دوئم نړيوال کانفرنس په اړوند ئې مطالب څرګند کړل. ويناوالو په خپلو خبرو کښې ووئيل چې پښتو کول د هر پښتون د پاره بنيادي کار دے. پښتانهٔ به پښتني خاوره پښتو کوي او د پښتونخوا د نوم تر منلو پورې به خپلې مبارزې ته دوام ورکړي. د قوم شناخت خپله ژبه، خپل تاريخ او خپل نوم دے. په کوم قوم چې خپله ژبه سپکه شي هغه قوم سپک کيږي او د هغه قوم نه چې خپله ژبه ورکه شي هغه ورک کيږي. ويناوالو به تينګار سره ليکوالو او شاعرانو ته جوته کړه چې د ژبې او قلم په زور باند د پښتون قوم خدمت ته سلا وتړل شي او د پښتونولي سورچه تينګه وساتلے شي. دغه راز د دوئم نړيوال کانفرنس د غرمې نه وروسته غونډه کښې چې مشر ميلمه پکښې پروفيسر رب نواز مائل او کوربه شاکر رحمان وو به وار سره ډاکټر شاه جهان سيد، ډاکټر سهيل انشاء شاهد علي شاهد، عبدالرحيم مندوخيل، شباب بونيري، مېجر محمد نواز، نور رحمان ليوال، ګل جان وردګ او جلال خټک شعرونه او مقالې ولوستې او د پښتو ژبې د پراختيا تعميم او ترويج او په مورنی ژبه کښې د زده کړې په اړه ټينګار وشو. دغه راز د پرونيو غونډو په جريان کښې د دوئم نړيوال کانفرنس د جوړېدو په مناسبت د شهيد بهمد غنوی بهتو او د افضل خان لالا د پښتونخوا قومي پارټۍ لخوا د مبارکۍ پيغامونه هم ولوستل شول چې په تودو احساساتو سره بدرګه کړے شول. د کنفرانس ويناوالو به خپلو خبرو کښې ووئيل چې دوئم نړيوال کانفرنس باند په راتلونکی کښې د يوې غښتلې ادارې په توګه خپل فرهنګی کار ته دوام ورکړی کتابونه چاپ کړی او يوه رساله يا جريده هم ولري. همدا رنګه په اخبارونو او راديو ګانو کښې د پښتو د ضرورت په څرنګوالي خبرې وشوې او موجوده پروګرامونه ناکافي وبلل شول. د کنفرانس ويناوالو به ټينګار سره ووئيل چې پښتو دې تر ميټر که پورې د تعليم ژبه شي. پښتونولي د يو قانون په توګه د دې وړ ده چې دغه ژبه پياوړې او

پراخه شي ژبنه کولے هم شي. ثقافت پېژندل ک دي د پښتونخوا دغه راز په قرا

افغانستان په اړه هم څرګندونې وشوې او په کلکه سره ل شول چې په افغانستان کښې باند د جنګ بل کړے شوے او رسې کړے شي او د يوې سوله ايزې لارې پيدا کولو سره دي لازم اقدامات په نظر کښې ونيول شي. د وحدت ورځپاڼې خبريال د موقع نه په استفادې سره د کنفرانس په څنګ کښې د کنفرانس د برخه والو د ځو تنو سره مرکې ، کړي دي او نظريات داسې څرګند کړي دي. ميرمن نسيم ولي خان ووئيل پښتو يو وجود دے پښتو يو عمل دے، پښتو يو قوم دے، پښتو يوه پښتونولي ده او پښتو د دنيا په مخ يو قوم دے چې خپله ژبه ئې راخستې ده او خپل ثقافت او ژبه ئې پيژندلې ده. دې ووئيل د پښتو نړيوال کنفرانس يو مهم قدم دے زما په خيال په دې کنفرانس کښې چې کومې علمي مقالې او قراردادونه پيش کړے شول او. دا په خپل وخت عملي شی دا به د پښتو ژبې او پښتونولي ته غټه ګټه ورسوی او په نړۍ کښې به نوره هم دغه لرغونې ژبه وپيژندلے شی. پښتو يوازې ژبه نهٔ ده يو عمل هم دے. ډاکټر کبير ستوري چې د پښتو دوئم نړيوال کنفرانس ئې د پښتو ژبې د پراختيا او پياوړتيا د پاره يوه مهمه وسيله وبلله او وې وئيل په دې کنفرانس کښې مو د ليکوالانو او سياست دانانو مقالې او وېناوې واوريدې ادب او سياست څوک بيلولے نهٔ شی. ده ووئيل اساسي مسئله دا ده چې پښتانهٔ به سلو کښې اوويا د بوونې او روزنې څخه بې برخې

باقي دي./همه خبره دا ده چې ښوونځې ورته جوړ شي او پښتو د تعليم او سرکار ژبه شي. ژبه يوازې د پوهولو راپوهولو وسيله نهٔ ده بلکې دا د سوچ او فکر يو شکل دے څوک چې په پردی ژبه زده کړې کوی په دې معنی ده چې د زده کوونکی فکر هم ورسره پردے کيږی. نيک محمد غازی زوی ووئيل سا په دوئم نړيوال کنفرانس کښې ډيرې خبرې واوريدې او ښهٔ پښتنې احساسات پکښې څرګند شول خو يوه خبره چې زه ورته د انتقاد ګوته نسيم هغه دا ده چې په دې مقالو او خبرو کښې سمه او سوچه پښتو نهٔ وه او تقريباً په سلو کښې شل پکښې انګريزی وه ... او ويناوالو د سوچه پښتو خيال نهٔ و ساتلے د پروګرام چلوونکو د سوچه پښتو خيال نهٔ و ساتلے د پروګرام چلوونکو هم زياته انګريزی ژبه کاروله. ډاکټر طلا محمد خادم په دې نظر دے چې پښتو استعماری قوتونو لکه ايرانيانو او مغلو او انګريزانو ډيره ځپلې ده يعنی پښتانهٔ او پښتو ئې دواړه ځپلی دی. ده زياته کړه چې اوس پښتانهٔ متحرک شوی او په نړيوال ليڅ پوهه شوی دی. مطلب دا دے چې ولې . زمونږ ژبه داسې کمزورې شوه زمونږ ثقافت سره ولې ظلم کيږی به تی وی او ريډيو ولې پښتو د پښتو په تناسب ځکه ده نړيوال کنفرانس جوړ شو دا يوه لويه کاميابی ده خو په دې شرط چې کنفرانس کوم قراردادونه وړاندې کړی ، په يکړه ليک ئې عملی کړے شی

THE FIRST PUSHTO DAILY OF PAKISTAN

ABC CERTIFIED

په ټول ملک کښې د پښتو ورومبې ورځپانه

MEMBER APNS

بيعه څلور (4) روپۍ

ورځپانه پېښور

THE DAILY WAHDAT PESHAWAR

وحدت

چيف ايډيټر: پير سفيد شاه همدرد

د پنج شنبې (زيارت) ورځ ۳۰ زبرګه ۱۴۱۸ هـ ق، ۱۵ لړم (عقرب) ۱۳۷۶ هـ ش، 6 نومبر 1997ء، جلد12، شماره301

دڙبې ارزښت

ليک: ډاکټر کبير ستورے

ژبه په انساني ژوند او د قام په ننګ ته راتګ او وده کښې مهم رول او غټ ارزښت لري. دڙبې په بنسټ قامونه يو د بل څخه بيليږي او توپير ئې کيږي. دڙبې په واسطه قامونه پيژندل کيږي او دقامي پيژند(قامي تشخص) خاکه ده. باچا خان چې هره خبره ئې د کانې کرښه ده په دې نښتون(ارتباط) کښې وئيلي دي چې، د يوه قام ژبه چې ورکه شي هغه قام ورک شي، او قام پيژند ئې ختم شي. ژبه په انساني ژوند کښې هم ډير ارزښت لري ځکه چې ژبه ديوې خوا د فکر د څرګندولو(پوهيدلو او پوهولو) وسيله ده او د بلې خوا ژبه دفکر(اند) يوه بنه يا څهره ده. ددې دپاره چې په دې خبره سونږ ښه پوه شو په يو مثال سره دفکر مهم اړخونه راپه ګوته کوو. مثال: کله چې سړے په ژمي کښې په حجره کښې د شپې ننخ اوده وي او سحر راپاځي او د حجرې څخه بهر راووځي او ووينې چې زمکه لمده ده نو ه فکر کوي چې د شپې باران شوے دے. که دې مثال ته ځير شونو وبه وينو چې سړي خپله باران ليدلے او حس کړے ئې نه دے خو د زمکې دلمدوالې په واسطه په دې پوهيږي يا خبريږي چې د شپې باران شوے دے. په نورو تورو سره فکرد ناسيده(غيرمستقيمې) پوهيدنې يا خبريدنې لري(پروسه) ده چې دادفکر يو اړخ دے. دغه ناسيده پوهيدنه يا خبريدنه دشيانو په منځ کښې داړيکو او د نښتونونو په بنسټ ولاړه ده. تل چې باران شوے دے زمکه ئې لمده کړې ده او ددغه نښتون څخه سړے خبر دے نو ځکه وائي چې دشپې باران شوے دے دلته دفکر بل اړخ راښکاره کيږي چې هغه عمومي والے دے يعنې دزمکې دلمدوالي او باران په منځ کښې نښتون عمومي خوي لري او د کوم يو خاص باران پورې دزمکې لمدوالے تړلے نه دے، هر باران زمکه لمدوي په نورو تورو سره داددې معنې لري چې دفکر په لړي(پروسه) کښې سونږ دشيانو ديوې ولې د عمومي خاصيتونو سره مخامخ يو. فکر ديوې ولې شيانو د عمومي خاصيتونو انعکاس او دشيانو په منځ کښې د عمومي نښتونونو او اړيکو سوندنه ده. دفکر په ناسيده توب او عموميتوب کښې دڙبې سره د فکر اړيکې پراته او نغښتلې دي. مطلب دا چې عمومي نومونه او لفظونه چې ديوې ولې شيانو د ګډو او مهمو خويونو ښکارندوي دي دفکر بنه يا څهره ده. د بيلګې په توګه د «کلک» لفظ د ډيرو شيانو خوی جوړوي چې سونږ دغه ټول شيان چې کلک دي ليدلے نه شو خو فکر ئې کولے شو. له دې کبله عمومي نوم يا لفظ د فکر يوه څهره ده.

فکر دڙبې په بڼه کښې ځان راښکاره کوي. هر فکر چې دانسان په سر کښې پيدا کيږي بې دڙبنې سوادو څخه منځ ته راتللے او پيدا کيدلے نه شي. داسې فکر چې دڙبنې سوادو څخه ازاد وي موجوديت نه لري. داچې په نړۍ کښې ډيرې ژبې شته دي او سړے هماغه يو فکر په مختلفو ژبو څرګندولے شي او فکر ثابت پاتې کيږي په دې واقعيت کښې کوم تغير نه راولي چې فکر بې د کومې يوې ژبې چې د فکر څهره جوړوي منځ ته راتللے نه شي. لومړۍ د فکر څهره په يوه ژبه کښې جوړه شي بيا په بله ژبه اړول کيږي. خو په مورنۍ ژبه دفکر بڼه ښه جوړيږي. دڙبې او دفکر اړيکې ديوې خوا

نور په دريم مخ

پاتې: دڙبې ارزښت

دڙبې دارزښت معنا لري او د بلې خوا داواقعيت راښائي چې هر څوک چې د انسان ژبه رسيدلې وي هغوي ته ئې فکر هم رسيدلې وي. ددې واقعيت په رڼا کښې دڙبې دودې دپاره کار پکار دے. دڙبې دودې او وزنې خاطر کوړنې، ښوونځي او پوهنتونونه دي نه دي کيله ددې هغه ضروري ده چې په ښوونځيو او پوهنتونو کښې بچيانو ته په مورنۍ ژبه پښتنو د زده کړې امکانات برابر شي. پخپله مورنۍ ژبه زده کړه نه يوازې د فکر چې د سړي توب کره برخه ده. د سيمې ودې معنا لري بلکې د قام د سوکالۍ او اباديۍ نښه هم ده چې د نورو قامونو سره ئې د سيالۍ جوګه کوي.

دوشنبه (ګل) ۲۶ جنوری ۱۹۹۸ع

THE DAILY WAHDAT PESHAWAR

ورځپاڼه پېښور

وحدت

مرحوم سلنګ جان

لیک: عبدالبصیر بیدار

د پښتو ژبې په اولسي ادب کښې اولسي شاعرۍ ځانګړے مقام او ډېر لرغونے (زوړ) تاریخ لري او دا سې اټکل کېږي چې تقریباً څلور سوه کاله پخوا د پښتو اولسي شاعرۍ نښې راڅرګندې شوي دي. ځرنګه د اولس څخه تشکیلیږي او چاپېریال (ماحول) اولس په یوه خاصه دائره کښې رانغاړي نو بیا چې کوم شاعر په هره ټولنه او چاپېریال کښې سترګې غړوي، نو د ژوندانه د ټولو پړاو، ټولو کړو وړو، جذباتو او احساساتو ترجماني خپل اولس ته د شعر په شکل تحفه کوي ځکه شاعر د همدغه اولس او چاپېریال نه الهام اخلي

سلنګ جان هم همدغه ستر، نومیالے په پښتو او پښتونولۍ مئین یاد اولسي شاعر دے چې په دولس سوه دري نوي هجري کال کښې د ننګرهار د سپي په جبار کلي کښې زېږېدلے دے د سلنګ جان خپل نوم محمد امین وو او روسته امین جان او په پای کښې سلنګ جان شو پلار ئې عبدالشکور نومېده او په یوه غریب کلي کښې ئې په شعر وئیلو پیل کړے دے سلنګ جان تعلیم (زده کړه) نه درلوده او د ژوند زیاته برخه ئې په مزدورۍ او غریبۍ سره تېره شوې په دیارلس سوه اتو پنځوس هـ ش کال ورته د صدر اعظم سردار محمد داود خان له خوا د لیک لوست د زده کړې لپاره ښوونځے وګمارل شو او د همدغه څخه ئې په شپږو میاشتو کښې دومره زده کړل چې خپل شعرونه به ئې تور پخپله لیکلي او لوستے شول دی ځکه سخکښي ئې له قران مجید څخه برته نوره زده کړه نه درلوده او خپل هر شعر به ئې خپلو ښاګردانو او کردانو نه یادو زده. داوه مرحوم سلنګ جان د دري ځلو پښتو ټالو په ~~کابل~~ کابل ډلئه ټلئه لارډ سوبرد جه کېدو په وجه د خپل دري کلن زوي دواجان سره یو ځای شهید شو. د سلنګ جان د شعرونو مجموعه «خوږې نغمې» دري ځله چاپ شوي چې لسمے ځل ئې د افغانستان د پښتو ټولني لخوا په دیارلس سوه پنځه دېرش کښې دوهم ځل په دیارلس سوه اته شپېته کښې او دریم ځل د نوؤ زیاتونو سره د علامه سید جمال الدین افغانی د فرهنګي ټولني لخوا په دیارلس سوه اویا هـ ش کال کښې چاپ شوے دے.

مرحوم سلنګ جان د پښتو ژبې په اولسي شاعرۍ کښې ډېر ستر نوم لري، دده خوږو شعرونو ته په پښتني ټولنه کښې په ډېره درنه سترګه کتل کېږي ځکه چې دده ټول شعرونه د هېواد په مینې او د پښتونولۍ د سپېڅلي احساس په بنسټ ولاړ دي نو ځکه خو ئې په خوږو شعرونو د پښتو ډېرۍ او حجرې تل ګرمې وې. د سلنګ جان خوږې نغمې د پښتو سندرغاړو په خوږو اوازونو د پښتونخوا هر ګټ ته رسېدلي دي د همدغه شعرونه د پښتو موسیقۍ سره په تسلیدونکي اړیکې لري ځکه د همدغه په شاعرۍ کښې د پښتو شعري ادب ټول صنفونه (فورمونه) لکه څلوریزه (چاربیته)، غزل، رباعي (مقام) لوبه (سروکۍ)، داستان (قیصه) او نور ټول همدغه په بوازي دا چې په پښتو موسیقۍ کښې ئې نوي طرزونه او تالونه رامنځ ته کړل بلکې پښتو موسیقۍ ته ئې لا زیاته ښکلا، نوے فکر، نوے انداز، ملي او پښتني روح ورپه برخه کړو همدا رنګه د همدغه په ټوله شاعرۍ کښې د هېواد مینه، د خپلواکۍ جذبه، د یووالي پیغام، د علم زیاتا پښتني غیرت، توره، میړانه، د تولني په خرابیو انتقاد، او د قام د بیدارۍ احساس په ښه توګه څرګندېږي او پښتني غیرت ته داسې اشاره کوي.

د پښتون حیه د ګمیس بخیسي ده د ګه له ننګ او شجاعت خپسې ده ښسانه چا ته خپل بدل نه پرېږدي خان د دنیا سخکښي ځځل نه پرېږدي

باچې وائي

نا ربښتوب د پښتو طبعي عادت دے ملي ملي چې رښتیا سره پښتون وي

سلنګ جان چې هرڅومره د پښتو د یې ساري صفتونو یادونه کړې نو له دې سره ئې د پښتو بې اتفاقي ته د انتقاد ګوته نیولي

ګوندي نفاق نه به امان کړي پښتون د اتفاق په لور روان کړي پښتون تمام عمر ژونو لېر شو په غفلت کښي څه حاصل نه کړو نفاق او عداوت

کـــــــــــړي

د سلنګ جان دا محکم عقیده وه چې پښتون همه ښکیالے او با نوم قام دے چې هر غاصب او برغلګر ته ئې په ډېره سړانه غابښ ماتوونکے ځواب ورکړے دے ځکه خو ئې ټولي خوږې نغمې په پښتو ورسره پښتي دي. همدغه د پښتو د ملي وحدت او یووالي نه په غږ د وطن ترقي او سرلوړي ته ئې ناسوبے کار کښي او پښتانه ئې دي ته هخولي چې خپل ویده غیرت راویښ کړي او د خپل ملي وحدت خپلواکي او ترقي لپاره عملي کامونه پورته کړي.

راځئ پښتو ورونو چې ملي وحدت ټینګ

کــــــــړو

د زړه په صــــــــــداقــــــــت

نیکونو نه راپاتې دا وطن ګل و ګلزار

کــــــــړو

ښکاره کـــــــړو لـــــــــیاقــــــت

د پښتونولي سره همغه د اسلام محکم سپاهي ځان ګڼي د اسلام د مقدس دين د ښکېنت او خوروالو لپاره ئې هم ډېر شعرونه وئیلي دي او د اسلام څخه وروسته پښتونولي خپل اساس بولي

نور به د ربیم مخ

بانګ: : سلنګ جان

ټینګ اوسئ زلمیانو په خپل دین او په

اســــــــلام

توره د پښتون په برخه شوي له ازله

سونر و ناسوواره پښتانه ياستو په قام

بام کوي چې نه شو چاچیانو ته حجله

سلنګ د خپلي ځواني سنګار

پښتونواله بولي او په پښتونولي له سره

هم تېرېږي

زما ځواني دول کوي د پښتونواله سره

زه به پښتو او پښتونوالي پائندې سر

ورکـــــوم

زه پښتون به پښتونواله سي خوښېږي

سر و مال سي پښتونوالي به خيرات دي

که سر سرې وپني به دغه لا رتونسري

زما وسې د وطن د سر زکات دي

سلنګ جان نه یوازې تعلیم نه ؤ کړے خو د همغه فکر دومره نور وځي د قام پرمختګ ترقي. سو تالي او سي کښي د علم په زیا کښي الهوي همه ئې علمي او جهالت د خپل قام او اولس لپاره لويې ناسور بولي او د پښتون اولس د ژوند په هنداره کښي دعلم او پوهې لېدل ئې لويه ارزو وه.

پښتانه که ټول د علم خاوندان شي

او دا کونه تماسي ږسونر ودان وشي

په وطن به زمونږ څه لره قحطي وي

د غلي به په سونږ ولي قسمي وي

همغه د ناپوهي نه داسې ښ زاره دے چې وائي

غلامي د ناپوهي نه حاصلېږي

د هنر په سخکښي غږونه وشي کېږي

دا مثل دے چې مشهور په عقل ګر وي

د هغو خلقو په کور کښي مدام غم وي

انسانیت د انسان همغه شرف شي

چې په علم مشرف او مکلف شي

بې علمي لويه بلا ده که پوهېږي

نه ددې بلا نه ولې نه ویرېږي

زه ژوندے یم چې لوړ د وطن شان

وو ــــــــــــــــــــم

چې مشرف په علم يو د افغانستان وو يم

زما دې وړو کي مضمون کښي د سلنګ جان د شاعرۍ په ټولو اړخونو بحث کول او د همغه ټول شعرونه لیکل ګرانه خبره ده او ډېر ادب پالونکي به زما دغه لیکنه د سلنګ د شاعرۍ په حقله تنګري او ناسکله بولي خو ما د خپلي زوري سينې له کبله چې د پښتو ددغي ستري او پي ساله شاعر او سره ئې لږ په خولګو ئيکو کښي د سلنګ جان د شاعرۍ په حقله د حتي حقيقت پېرزونه او د نظر مر کتونه کړه.

چې احساس د ستي سرے راغاري

سلنګ جانه ستا هر شعر ته ئې سلام

دے

ټول اشعار دي ترجمان د پښتو دي

که چاربېته که غزل که دي مقام

دے

رنګیني او ساده ګي چې ئې ښکاري

ستا، خوږې نغمې، اواز د پښتون قام

دے

زه بصير به دي صفت د کوم يو شعر

کــــــړم

هر يو بيت خودي قابل د احترام

دے

«پښتون»

عبدالبصیر بیدار

چې لمسه د خود داري نـه لري سر کښي

کـه هر څومره معتبر دے پښتون نه دے

چې د پت، ننګړي تـوري خبر نـه وي

کـه هرڅومره زورور دے پښتون نـه دے

چې د قام د ببدي ورځې خبر نـه شي

کـه هر څومره لوئي رهبر دے پښتون نـه دے

چې دوخت په تقاضو کړي سترګي پټې

کـه هر څومره ستر ګه ور دے پښتون نـه دے

چې د ځانه خبر نـه وي چې زه څوک یم

کـه هر څومره باخبر دے پښتون نـه دے

چې اختيار ئې د اغيار و وي په لاس کښي

کـه هر څومره دلاور دے پښتون نـه دے

د غاصب ته چې خپل حق غوښتلے نـه شي

کـه هر څومره زړه ور دے پښتون نـه دے

چې په خپله «پښتونخوا» نـه قربانېږي

کـه هر څومره سر لښکر دے پښتون نـه دے

عقيده د باچا خان چې خپله نـه کړي

کـه هر څومره دينه ور دے پښتون نـه دے

چې يووالي د پښتون ئې ارمان نـه وي

کـه هر څومره لوئي ليډر دے پښتون نـه دے

چې عزت «د پښتو» نـه کوي بصيره

کـه هر څومره لکه «غر» دے پښتون نـه دے

Кабир Стори

1942-2006 г.

Родился 6 апреля 1942 г. в селе Танр в районе Хас Кунара провинция Кунар Афганистана. Начальное среднее образование он получил в сельской школе и закончил с отличием, и поступил в известный Кабульский лицей им. Рахмана Баба. В 1964 году закончил лицей и правительством Афганистана был отправлен в Германию для получения высшего образования. Продолжил обучение на факультете философии и психологии в Франкфуртском университете. Здесь он начал активно заниматься общественной деятельностью, создал афганскую студенческую ассоциацию в 1965 году, а в 1972 г. Союз всех афганских студентов в Германии. В 1973 г. основал и возглавил политическую партию под названием: Социал-демократическая партия «РСДП», в этом же году устроился на работу на радио немецкой волны в качестве главного редактора и ведущего языка пушту.

Цели и задачи партии: защита прав пуштунов, сохранение, развитие и пропаганда афганской литературы и культуры; объединение афганцев под единым флагом.

За активную политическую борьбу и пропаганду объединения пуштунов был осужден на 18 месяцев в Пакистанской тюрьме, но это не испугало и не остановило его, он продолжал бороться.

Кабир Стори был политиком, поэтом, писателем и журналистом, с 1965 – 2003г. возглавлял более 6 различных журналов и газет в Германии, был автором более 20 научных и просветительских книг и сборников собственных стихов, был учредителем и руководил различными объединениями и движениями. Создал международный интернет – сайт, которым пользуются тысячи людей во всем мире.

Скончался 4 апреля 2006 года в Германии в результате длительной болезни, а 7 апреля был похоронен в родном селе в Афганистане. На похоронах присутствовали и почтили его память многие известные общественно-политические деятели, ученые, поэты, писатели и простые граждане.

Кабир Стори умер, но его Память жива, о чем свидетельствует сегодняшний творческий вечер в его память!

Wahdat@pes.comsats.net.pk

مومنو د پاره هم الله کافي دے او هغه تر ټولو بهتر مدد ګار دے (القرآن)

Daily WAHDAT Peshawar

چيف ايډيټر
پيرسيد سفيد شاه همدرد

ورځپاڼه
وحدت
پېښور
پاکستان

ايډيټر
سيّد هارون شاه

فون: 2214154 فيکس: 2214321

جمعة المبارک ،26 ربيع الاول 1429 هـ ق،22 چيتر 2064، جلد نمبر 33
4 اپريل 2008ء ،16 حمل، 1387، شماره 92 ، بيعه 5 روپۍ

زمونږ ستورے

مطيع الله روفي

لراو بر کي وی ته ستوری د سبا
ؤ روښانه پښتانه ستا په ځلا
يو ناڅاپه ته راولیدی د ستورود مداره
پښتنو باندی راپروته بلا
هر پښتون خو ستا په غم کي نن ژړيږی
د پښتون په کور ده جوړه واويلا
خدای دی در کړی جنتونه د قام ستوری
ستا چوپړ دی پښتنو کي بر ملا
څوک به ډکه کړی دا تشه پښتنو کي
خدايه وکړی مرحمت په پښتونخوا
ستا ستايلو کي الفاظ ما سره لږ دی
لکه کړی چي څوک يو څاڅکی سمندر نه را جلا
دا ناره کړی روفی د زړه له تله
اخی راشی چي پوره کړو نن د ستوری مدعا

د سبا ستوري

محمد هاشم زماني

د ملی وحدت اسمان کې ستوري شه ته سم صفا
چې بل ستوري خوري نشي ستوري شه ته د سبا
توره شپه اوږده د غم په تیریدو ده
د سبا ستوري را خیژه زماني وائي ستا ماما
زه به نه یم دا دوه فرده به زما وي
کتابتون کې خوري جانه ستا زما

د اسمان ستوري

عمر پاځون

ناڅاپه غږ شو چې افغان مړ شو
چا وی ، ادب مړ شو عرفان مړ شو
پښتو په دوارو لاسو مخ وواهه
ویل ،د پښتنو یو قهرمان مړ شو
واکپوهانو هلته اوښکی توی کړلی
ویل ، سیاست مړ شو سازمان مړ شو
چې پښتانه به ئې اتحاد ته بلل
د پښتون ولس څاروان مړ شو

پاځون تپوس وکړ چې څوک دی اشنا ؟
ویل دا ستوري د اسمان مړ شو

بسم الله وردګ

لکه شمع غوندې په اور سوزېږم
څوک مې نه پوښتي چې ولې زه ژړېږم
دا ځلاند ستورې ولاړ بیا اسمان ته
لکه واوره زه خو هر دم ولې کېږم
خوشحالي مې به نصیب نه شو ژوندون کې
دافسوس په سمندر کې اوس ډوبېږم
زه پښتون به ولې؟ نه ژاړم وردګه
شوم بې کسه بې نوا ځکه چغېږم

د کبیر ستوري یاد کښې

شاهي سادات

بیا مې مرګ په کور میلمه شو دروازه، ئې ټکوله
بیا ناڅاپه په کور راغی راته ئې خونه رنګوله
ما ویل مرګه صبر وکړه چې دیدن د اشنا وکړم
مرګ ظالم په عجله د ورګړې راشرنګوله
مرګ ناڅاپه کور ته راغی او خندا ئې مانه ویوړه
تور وزرونه ئې خواره کړل توره شپه ئې خوروله
کبیر ستوري راګوزار شو لاړو پریوتو په خاورو
د غماز په کور اختر شو پښتونخوا ئې ژړوله
بیا به څوک اوښکې کړي وچې د سرتورو بورو میندو
بیا به څوک ورته په سر کړي لوپټې بیرته د خویندو
بیا به څوک د ابدالي ټوټې ټوټې شمله کړي ټوله
بیا به څوک دونیا ته ښائي دا ناري سوري د کونډو
بیا به څوک دا لرو بر پښتون په یو ټغر راټول کړي
شاهي څوک به بیا پیدا شي چې دوښمن کړي بیا په منډو

Head Office

20-Islamla Club Bullding Khyber Bazar Peshawar

Daily Wahdat is a Pashto daily newspaper published in Peshawar, in the Khyber Pakhtunkhwa. It was founded in 1976 by Peer Sufaid Shah Hamdard
info@dailywahdat.com.pk
PH:091-2214154-2562239 USA:+15712751612 MOB:0332-9051440
ISLAMABAD:0333-5168131 KARACHI:0322-4098298 LAHORE:0333-9181608